© Института Wәлгәр’андьна К’ьтеба Пироз, Москва, 2011

МЬЗГИНИЙА ЛЬ ГОРА ЛУQА

Пешготьн

Луqа йәки йунани дохтор (һ’әким) у дироксзан (т’арихзан) бу. Әви т’әви Паwлос гәләки р’еwити кьрийә (Фьлимон 24; Колоси 4:14; Тимот’ейо II, 4:11) у нава шьхӧле шандитийа[ф] Паwлосда жи гәләки алик’арийа wи кьрийә.

Бь фькьра гәләк зана әва Мьзгинийа[ф] незики сала 80-и һатийә ньвисаре, щики нәә’йан жь Фьльстине дәр.

Дәстпебуна к’ьтебеда дәрһәqа буйина Йуһ’әннайе[ф] ньхӧмдар[ф], мьзгинийа буйина Иса[ф] у шькьрдайина чәнд мәрьвада[ф] ньвисар ә, к’ижана һатьна Исайә жь Хwәдеда дьданә к’ьфше. Ве Мьзгинийеда бона ә’мьре Иса һе гәләки дьбежә, жь буйина Йуһ’әннайе ньхӧмдар гьрти һ’әта жь нав мьрийа р’абуна Иса. Луqа хwәстийә дәрһәqа ә’мьре Исада бь һур-гьли бьньвисә. Пәй мьрьн-р’абуна wир’а Луqа дәрһәqа бәлабуна Мьзгинийеда к’ьтеба «К’аред Шандийа» ньвисийә.

«Мьзгинийа ль гора Луqа» ә’йан дькә кӧ Иса чаwа Хьлазкьре[ф] создайи бона Исраеле[ф] жь Хwәдеда шанди йә у ӧса жи Хьлазкьре һ’әму мәрьва йә. Әва Мьзгинийа бь тьһәрәки башqә һ’ьзкьрьна Хwәде дьдә к’ьфше, илаһи[ф] һьндава мәрьвед шкәстида. Гәләка наве ве мьзгинийе данийә: «Мьзгинийа бона гӧнәк’ара[ф], шкәстийа, бәләнгаза, бехwәйа, жьнәбийа у хәриба».

Ве Мьзгинийеда фькьра «шабун у шькьрдайине» жи һәйә, илаһи сәрийед пешьнда, кӧ ль сәр ә’ламкьрьна һатьна Иса дьньвисә. Чәнд к’ӧламед шькьрдайине жи вьра һәнә у хwәденаса гәләк qӧр’нада бь ван к’ӧлама һ’әбандьна хwә дәрбаз кьрьнә. Мәсәлә, к’ӧлама мьлйак’әта[ф] (2:14), йа Мәрйәме[ф] (1:46-55), йа Зәкәрийа (1:68-79) у йа Шьмһ’ун (2:29-32). Хьлазийа к’ьтебеда жи нета шабуне к’ьфш дьбә, ль к’ӧ Иса дьчә ә’змен у йед ль пәй Иса п’арьстгәһеда[ф] дьщьвьн, шькьрийа хwә дьдьнә Хwәде (24:52-53).

Һьнәк п’аред бәрбьч’ә’в жи әw ьн, кö чәнд сәрһати у мәсәлә т’әне ве мьзгинийеда һәнә. Аwа мәсәлә: К’öлама мьлйак’әта, дәма буйина Иса, һазьрийа шьвана, Исайе донздәһ сали п’арьстгәһеда, мәсәла «кöр’е öндабуйи у бьре wи», т’обәкърна[ф] qачахәки сәр хаче[ф] у тьштед майин.

Сәрәщәма фькьра к’ьтебе

Пешготьна Луqа (1:1-4)
Буйина Йуһ’әннайе ньхöмдар, буйина Иса у зар’отийа wан (1:5–2:52)
Qöльхе Йуһ’әннайе ньхöмдар (3:1-20)
Ньхöмандьн[ф] у щер’ьбандьна[ф] Иса (3:21–4:13)
Даннасини у шьхöлед Исайә ль Щәлиледа[ф] (4:14–9:50)
Р’ийа Исайә жь Щәлиле һ’әта Оршәлиме[ф] (9:51–19:27)
Һ’әфтийа Исайә хьлазийе ль Оршәлиме у дор-бәред wеда (19:28–23:56)
Р’абуна Исайә жь мьрьне, хöйабуна Wи шагьртава[ф] у жорһьлатьна Wи (24:1-53)

Пешготьна Луqа Т’ейофилор’а

1 [1]Т’ейофилойе хwәйиqәдьр,
ньһа гәләка дәстпекьрийә
сәрһатийа wан тьштед нава
мәда буйи öса р’ез кьн, [2]чаwа
әwед кö пешийе бь ч’ә’ве хwә
дитьбун у әв Мьзгини[ф] бәла
дькьрьн, мәр’а готьн. [3]Әз жи
чаwа йәки һе зува р’аст пәй wан
һ’әму тьшта дьчум, мьн р’е тер’а
дит кö бь һур-гьли тәр’а бьньвисьм, [4]wәки тö р’астийа wан
тьштед кö һин буйи, бьзаньби.

Мьзгинийа мьлйак’әт[ф] бона буйина Йуһ’әннайе[ф] ньхöмдар[ф]

[5]Чахе Һеродәс п’адшайе Щьһустане[ф] бу, к’аһинәк[ф] жь бәрәка
Әбийа һәбу, наве wи Зәкәрийа бу. Жьна wи жи жь ә’сьле
Һарун[ф] бу, наве wе Елизабет.
[6]Әвана һәр дö жи ль бәр Хwәде р’аст бун у нав һ’әму т’әми
у qанунед Хöданда[ф] беqöсур
дьчун. [7]Ле зар’ед wан т’öнәбун,
чьмки Елизабете зар’ нәданин
у һәр дöйа жи ә’мьре хwә дәрбаз кърьбун.

8 Аwа чахе Зәкәрийа дора
бәрәка хwәда хьзмәтк’арийа
к’аhинтийе ль бәр Хwәде дькьр,
9 бь ә’дәте к’аhинтийеда п’әшк
wир’а к’әт, кö hәр’ә п’арьстгәhа[ф]
Хöдан, бьхуре[ф] бьшәwьтинә.
10 У дәма шәwьтандьна бьхуре,
т’әмамийа щьмә’те дәрва дöа
дькьр. 11 Һьнге мьлйак’әте[ф]
Хöдан wива хöйа бу у алийе
р’астева к’еләка[ф] горигәhа[ф] бь-
хуре сәкьни. 12 Чахе Зәкәрийа
дит, т’әвиhәв бу у саw к’әтә сәр
wи. 13 Ле мьлйак’әт wир’а гот:
«Зәкәрийа, нәтьрсә! Дöа тә
hатә бьhистьне, к’öлфәта[ф] тә
Елизабете тәр’а кöр’әки бинә
у те наве wи Йуh’әнна[ф] дайни.

14 Әwе тәр’а бьбә әшq у шайи
у гәләке бь буйина wи ша
бьн.
15 Чьмки әwе ль бәр Хöдан
мәзьн бә.
Т’ö щар гәрәке шәрав-араqе
вәнәхwә*.
У hе зьке дийа хwәда, wе бь
Р’öh’е[ф] Пироз т’ьжи бә.
16 Wе жь зар’ед Исраеле[ф] гәләка
бәрбь Хöдан Хwәдейе wан
вәгәр’инә.
17 Әwе бь р’öh’ у qәwата Ел-
йас[ф] п’ехәмбәр[ф] пешийа
Хöданва hәр’ә*,
wе дьле бава сәр зар’ада у
нәельма бәрбь фә’мдарийа
р’аста вәгәр’инә,
wәки щьмә’тәке бона Хöдан
hазьр кә».

18 Зәкәрийа мьлйак’әтр’а гот:
«Әзе ве йәке чаwа бьзаньбьм?
Әз кал ьм у к’öлфәта мьн жи
ә’мьре хwә иди дәрбаз кь-
рийә»*.
19 Мьлйак’әт[ф] ле вәгәр’анд
у готе:
«Әз Щьбрайил ьм, кö ль бәр
Хwәде дьсәкьньм.
У әз hатьмә шандьне,
кö тәр’а бежьм у ве мьзги-
нийе бьдьмә тә*.
20 Ва те лал би у ньк’арьби
хәбәр ди,
h’әта wе р’ожа кö әв тьшт
бенә сери,

* 1:15 Әва зар’а, аwа готи Йуh’әннайе[ф] ньхöмдар[ф] йәки «нәзир[ф]» дьhа-
тә h’әсабе. Бона щур’ә-щур’ә qәйдә-qанунед нәзир Жьмар 6:1-21-да
бьхуньн.
* 1:17 Малахи 4:5-6.
* 1:18 Дәстпебун 18:11.
* 1:19 Данийел 8:16; 9:21.

чьмки тә әw готьнед мьн
бawәр нәкьрьн,
кӧ we wәхте хwәда бенә
сери».
21 Һ’әта һьнге щьмә’т һивийа
Зәкәрийа бу у ә’щебмайи дьман,
кӧ әw п’арьстгәһеда дәрәнги
дьк’әт. 22 У чахе әw дәрк’әтә
дәрва, иди нькарьбу wанар’а
хәбәр да. Wана шьк бьр, кӧ
п’арьстгәһеда тьшт һатийә ль
бәр ч’ә’ва. У әwи бь нишана
wанар’а хәбәр дьда у лал ма.
23 Гава р’ожед хьзмәткьрьна
wи хьлаз бун, чу мала хwә.
24 Пәй wан р’ожар’а, к’ӧлфәта
wи, Елизабет һ’әмлә дәрк’әт,
пенщ мәһа әwe хwә вәдьшарт
у дьгот: 25 «Әв чь йәк бу ван
р’ожада Хӧдан бона мьн кьр,
һ’але мьнда ньһер’и у qара мьн
жь нав мәрьва[ф] да һьлдане».

Мьзгинийа мьлйак’әт бона буйина Иса[ф]

26 Мәһа шәшада Хwәде мьлйа-
к’әт[ф] Щьбрайил шандә бажарә-
ки Щәлиле[ф] кӧ наве wи Ньсрәт
бу, 27 щәм qизәкә бьк’ьр[ф], йа
кӧ мәрьвәки бь наве Усьве[ф]
мала[ф] Даwьдр’а[ф] нишанкьри
бу. Наве qизьке Мәрйәм[ф] бу.
28 Мьлйак’әт wеба хӧйа бу у готе:
«Сьлав ль тә qизька к’әрәм[ф] ле
буйийе, Хӧдан т’әви тә йә*».
29 Әwа сәр готьна wи т’әвиһәв
бу у фькьри: «Гәло әв чь сьлав
ә?» 30 У мьлйак’әт жер’а гот:
«Мәрйәм, нәтьрсә! Чьмки тә
к’әрәм жь Хwәде станд. 31 Ва те
һ’әмлә дәрейи Кӧр’әки бини
у наве Wи Иса[ф] дайни.
32 Әwe мәзьн бә у Кӧр’е Йе
Һәри Жорьн we бе готьне.
У Хӧдан Хwәде we т’әхте
баве Wи Даwьд бьдә Wи.
33 Әwe һ’әта-һ’әтайе п’адша-
тийе сәр мала[ф] Аqуб[ф] бькә
у хьлазийа П’адшатийа Wи
we т’ӧнәбә».
34 Мәрйәме мьлйак’әтр’а гот:
«Әв йәке чаwа бьбә, чьмки әз
һәла һе qиз ьм?» 35 Мьлйак’әт ле
вәгәр’анд у гот: «Р’ӧһ’е Пироз
we бе сәр тә у qәwата Йе Һәри
Жорьн we сәр тә бькә си. Бона
ве йәке әw Пирозе кӧ we жь тә
бьбә, әw Кӧр’е[ф] Хwәде we бе
готьне. 36 Ва йә омьда тә Ели-
забет жи, йа кӧ безӧр’әт дьһатә
готьне, we мәзьнайийа хwәда
әва мәһа шәша йә кӧр’әкида
һ’әмлә йә. 37 Чьмки щәм Хwәде
тьштәки нәбуйине т’ӧнә». 38 Wи

* 1:28 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Тӧ нав к’ӧлфәтада бьмбарәк и».

чахи Мәрйәме гот: «Әз щарийа
Хӧдан ьм. Бьра анәгори готьна
тә бона мьн бьбә». У мьлйак’әт
жь щәм wе чу.

Мәрйәм сәрики Елизабете дьхә

39 Wан р’ожада Мәрйәм р’абу
ләз чу алийе ч’ийа, бажарәки
Щьһуда[ф]. 40 Әw к’әтә мала
Зәкәрийа у сьлав да Елиза-
бете. 41 Гава Елизабете сьлава
Мәрйәме бьһист, зар’ок зьке
wеда львийа. Елизабет Р’ӧһ’е
Пирозва т’ьжи бу 42 у бь дән-
гәки бьльнд кьрә гази гот: «Тӧ
нав к’ӧлфәтада бьмбарәк и у
бәре зьке тәда жи бьмбарәк ә.
43 Әв чь бәхтәwарик ә кӧ дийа
Хӧдане мьн сәр мьнда һат?
44 Гава дәнге сьлава тә к’әтә
гӧһе мьн, зар’ок зьке мьнда жь
шабуна лист. 45 Хwәзи ль wе, кӧ
готьна Хӧдан баwәр дькә, кӧ
чь жер’а һатийә готьне, wе бе
сери». 46 Мәрйәме гот*:

«Нәфса мьн пәсьне Хӧдан дьдә
47 у р’ӧһ’е мьн бь Хwәде Хьлазкьре[ф] мьн ша дьбә,
48 чьмки Әwи бәре Хwә мьлуктийа щарийа Хwәда кьр.
Ва жь вьр шунда һ’әму ньсьле[ф] хwәзийа хwә ль мьн биньн,
49 чьмки Хwәдейе Зор бона мьн тьштед п’ьр’ мәзьн кьрьн.
Наве Wи пироз ә.
50 Р’ә’ма Wи qьр’нә-qьр’нә ль сәр wан ә,
йед кӧ жь Wи дьтьрсьн.
51 Qәwата дәсте Хwә Әwи да к’ьфше
у йед кӧ дьле[ф] хwәда к’ӧбар-бабах ьн бәла-бәлайи кьрьн.
52 Йед qәwат жь к’ӧрсийа анин хwаре
у йед мьлук бьльнд кьрьн*.
53 Йед бьр’чи бь тьштед qәнщ т’ер кьрьн
у йед дәwләти дәствала вәр’екьрьн.
54 Р’ә’ма Хwә ани бира Хwә,
али хӧламе Хwә, Исраел кьр,
55 чаwа кал-бавед мә, Бьраһим[ф]
у зӧр’әта wир’а бона һ’ә-та-һ’әтайе созе Хwә дабу»*.

* 1:46-55 П’адшати I, 2:1-10.
* 1:52 Ибо 5:11; 12:19.
* 1:55 Миха 7:20; Дәстпебун 17:7.

56 Мəрйəм wəкə се мəhа щəм
Елизабете ма, паше вəгəр’ийа
мала хwə.

Буйина Йуh’əннайе ньхӧмдар

57 Аwа дəма wəльдандьна
Елизабете пер’а гьhишт, кӧ-
р’əк жер’а бу. 58 Һəвал-hогьред
wе бьhистьн кӧ Хӧдан р’ə’ма
хwəйə мəзьн бона wе кьрийə,
т’əви wе ша дьбун.
59 Р’ожа h’əйштада hатьн кӧ
кӧр’ьк сьнəт[ф] кьн у наве баве
wи Зəкəрийа ле кьн. 60 Ле дийа
wи гот: «На, наве wи гəрəке
Йуh’əнна бə». 61 Wер’а готьн:
«Нава мəрьвед тəда бь wи нави
кəсəк т’ӧнə». 62 Һьнге wана бь
нишана жь баве wи пьрсин кӧ чь
нави дьхwазə wи кə. 63 Əwи жи
т’əхтəк хwəст у ль сəр ньвиси:
«Наве wи Йуh’əнна йə». Һ’əму
ə’щебмайи ман. 64 Дəстхwəда
зар-зьмане[ф] wи вəбу, хəбəр да,
шькьри да Хwəде. 65 Тьрсе h’əму
щинаред wан гьрт у т’əмамийа
ч’ийайед Щьhустанеда бона ве
йəке дьhатə готьне. 66 Һ’əму-
йед кӧ дьбьhистьн, бира хwəда
хwəй дькьрьн, дьготьн: «Гəло
əв кӧр’ьке бьбə чь?» Чьмки
дəсте Хӧдан пер’а бу.

П’ехəмбəртийа[ф] Зəкəрийа

67 Баве wи Зəкəрийа бь Р’ӧh’е
Пироз т’ьжи бу, п’ехəмбəрти
кьр у гот:
68 «Шькьр жь Хӧдан Хwəдейе
Исраелер’а
кӧ сəрик да щьмə’та Хwə у
азайи жер’а ани*.
69 Жь мала хӧламе Хwə Даwьд
бона мə Хьлазкьрəки[ф] зор*
р’акьр,
70 чаwа Əwи hе бəреда бь дəве
п’ехəмбəред Хwəйə пироз[ф]
готийə,
71 кӧ əм жь дьжмьнед хwə
у дəсте h’əму хернəхwаза[ф]
хьлаз бьн*,
72 р’ə’ме кал-бавед мə бькə,
пəймана[ф] Хwəйə пироз
73 у wе сонда кӧ баве мə Бьра-
hимр’а хwар бир бинə*,
74 wəки жь дəсте дьжмьна
азабуйи,

* 1:68 Зəбур 41:13; 111:9.
* 1:69 Бь йунани хəбəр бь хəбəр аhа йə: «Стьруки хьлазкьрьне». Стьру гəлəк щара чаwа нишана qəwате йə.
* 1:71 Зəбур 106:10.
* 1:73 Зəбур 106:45-46; Зəбур 105:8-9; Дəстпебун 17:7.

әм бькарьбьн бе тьрс у хоф,
75 һ’әму р’ожед ә’мьре хwәда,
р’аст у һ’әлал Wи бьһ’әби-
ньн.

76 Тӧ, ло кӧр’ько, те п’ехәмбә-
ре Йе Һәри Жорьн бейи
готьне,
те пешийа Хӧданва һәр’и,
wәки р’ийа Wи һазьр ки*
77 у занәбуна азайийе бьди
щьмә’та Wи
бь бахшандьна гӧнед wан.
78 Жь р’ә’м у һ’ӧба Хwәдейе мә
чаwа жорда р’о кӧ дәрте, ӧса
wе сәрики бьдә мә,
79 wәки йед кӧ тә’ристанийе
у бьн сийа мьрьнеда дь-
миньн р’онайи кә
у ньгед мә дайнә сәр р’ийа
ә’дьлайийе»*.

80 Кӧр’ьк мәзьн дьбу у бь
р’ӧһ’ qәwат дьгьрт у һ’әта р’о-
жа Исраелева хӧйа бу жи ль
бәр’ийе[ф] дьма.

Буйина Иса

(Мәтта 1:18-25)

2 1 Wан р’ожада жь Аwгустойе
Qәйсәр[ф] ә’мьр дәрк’әт, кӧ
һ’әму мәрьвед Императорийа
Р’омайе бенә навньвисаре. 2 Әв
навньвисара пешьн һена Курен-
йойе wәлийе[ф] Сурйайеда һатә
кьрьне. 3 Һ’әму дьчунә бажаре
хwә, кӧ һәр кәс наве хwә бьдә
ньвисаре. 4 Усьв жи жь бажаре
Ньсрәта Щәлиле р’абу һәвраз
чу Щьһустане, бажаре[ф] буйина
Даwьд, кӧ жер’а Бәйтләһ’м[ф]
дьготьн, чьмки әw жь мал у
qәбила Даwьд бу. 5 Әw чу кӧ
т’әви Мәрйәма дәргистийа хwә
бьк’әвә навньвисаре. Мәрйәм
жи һ’әмлә бу. 6 Чахе әwана ль
Бәйтләһ’ме бун, р’ожа wәль-
дандьна wе пер’а гьһишт 7 у
кӧр’е хwәйи Ньхӧри ани, Әw
п’еч’әкеда п’еч’а у афьр’да да-
ни, чьмки меванханеда бона
wан щи т’ӧнәбу.

Мьлйак’әт у шьван

8 Ль wьр чоле шьван һәбун,
кӧ wе шәве хwәйитийа кәрийе
пәзед хwә дькьрьн. 9 Мьлйа-
к’әте Хӧдан wанва хӧйа бу у
р’умәта Хӧдан дора wан шәwq
да, әw гәләки тьрсийан. 10 Ле
мьлйак’әт wанар’а гот: «Нә-
тьрсьн! Ва йә әз Мьзгинийа
шабунәкә мәзьн дьдьмә wә,

* 1:76 Ишайа 40:3; Малахи 3:1.
* 1:79 Малахи 4:2; Ишайа 9:2; 58:8; 60:1-2.

кӧ wе бона т’әмамийа мь-
ләт бә. 11 Иро wәр’а бажаре[ф]
Даwьдда Хьлазкьрәк[ф] бу, әw
Мәсиh[ф] Хӧдан ә. 12 Әва wәр’а
бьбә нишан: Һуне зар’окәке
п’еч’әкеда п’еч’айи афьр’да
бьбиньн». 13 Ньшкева т’әви wи
ордикә мьлйак’әтед ә’зманайә
мәзьн к’ьфш бу, пәсьне Хwәде
дьдан у дьготьн:
14 «Шькьр Хwәдейе Һәри Жо-
рьнр’а,
ә’дьлайи сәр дьне wан мә-
рьвар’а,
жь к’ижана Хwәде р’ази йә*».
15 Гава мьлйак’әт жь wан дур
к’әтьн hьлатьнә ә’змен, шь-
вана hәвр’а гот: «Дә wәрьн әм
hәр’ьнә Бәйтләh’ме, әв тьште
буйи, кӧ Хӧдан әм пе h’әсан-
дьн, бьбиньн».
16 У бь ләз hатьн, Мәрйәм,
Усьв у Зар’а афьр’да р’азайи
дитьн. 17 Гава Әw дитьн, чь
кӧ бона Кӧр’ьк wанр’а hатьбу
ә’ламкьрьне, готьн. 18 Һәр кәсе
кӧ жь шьвана әв тьшт дьбьhис-
тьн, зәндәгьрти[ф] дьман. 19 Ле
Мәрйәме әв h’әму тьшт дьле
хwәда хwәй дькьрьн у ль сәр
wан дьфькьри. 20 Шьван вәгә-
р’ийан, бона тьштед бьhисти
у дити пәсьн у шькьри дьданә
Хwәде. Әв h’әму ӧса бун чаwа
wанар’а hатьбу готьне.

Навданина Иса

21 Р’ожа h’әйшта гава кӧр’ьк
сьнәт кьрьн, наве Wи Иса[ф]
данин, чаwа кӧ hе бәри h’әм-
ләбуна де, мьлйак’әт бона ве
йәке готьбу.

Иса дьбьнә п’арьстгәhе, кӧ п’ешк’еши[ф] Хwәде кьн

22 Чахе анәгори Qануна[ф]
Муса[ф] р’ожед паqьжбуна wан
т’әмам бун, кӧр’ьк бьрьнә Ор-
шәлиме[ф], кӧ Wи п’ешк’еши
Хӧдан кьн*, 23 чаwа кӧ Qануна
Хӧданда ньвисар ә: «Һәр ньхӧ-
рики нерин кӧ бәт’ьне вәдькә,
нәдьре[ф] Хӧдан бә»* 24 у ль гора
готьна Qануна Хӧдан: «Щотәк
фатьмок[ф] йан жи дӧ щущукед
кәвотка»* h’әди[ф] бе дайине.

* 2:14 Нав hьнәк дәстньвисарада аhа йә: «Ль сәр дьне ә’дьлайи, нав мәрьвада хwәшити».

* 2:22 Qануна К’аhинтийе 12:3, 6.

* 2:23 Дәрк’әтьн 13:2, 12, 15.

* 2:24 Qануна К’аhинтийе 12:8.

25 Ћьнге мәрьвәк Оршәли-
меда һәбу, наве wи Шьмһ'ун
бу. Әw мәрьвәки р'аст, хwәде-
хоф у ль һивийа бәрдьлийа[ф]*
Исраеле бу. Р'öһ'е Пироз жи
ль сәр wи бу 26 у wир'а готьбу:
«Ћ'әта кö тö Мәсиһе Хöдан
нәбини, намьри». 27 Ћьнге
әw бь р'ебәрийа Р'öһ' һатә
п'арьстгәһе. Чахе де у баве-
ва Исайе бьч'ук анин кö ль
гора ә'дәте Qануне бона Wи
бькьн, 28 Шьмһ'ун Кöр'ьк
һьлда да һ'әмеза хwә, шькьри
да Хwәде у гот:

29 «Йа Хwәйи, ньһа ль гора
созе Хwә
бь хер у сьламәт бәрдәстийе
Хwә бәр'дә.
30 Чьмки ч'ә'ве мьн азакьрьна
Тә дит,
31 йа кö Тә бәр ч'ә'ве һ'әму
мьләта һазьр кьрийә*,
32 кö бьбә р'онайиийа бәр ч'ә'ве
нәщьһуйа[ф]
у qәдьр-һöрмәт[ф] щьмә'та
Тә Исраелр'а»*.

33 Де у баве Wи сәр тьштед кö
Шьмһ'ун бона Wи дьготьн,
зәндәгьрти мабун. 34 Шьм-
һ'ун дöа wан кьр у дийа Wи
Мәрйәмер'а гот: «Бьбьһен,
Әва әwи к'ьфшкьри йә, Йе
кö we Исраеледа бьбә сәбә-
бе к'әтьн-р'абуна гәләка, öса
жи бьбә нишанәк, кö гәләке
мьqабьли Wи р'абьн 35 у бь ви
аwайи фькьред гәләк дьла we
ә'йан бьн. У дьле тәр'а жи мина
тирәке we дәрбаз бә».

36 Ль wьр жь р'ьк'ьнйата Ашер,
qизәкә Фаноwелә п'ехәмбәр
һәбу, наве we Ћана. Әwe гә-
ләк ә'мьр дәрбаз кьрьбу, пәй
qизтийа хwәр'а һ'әфт сала щәм
мере хwә мабу. 37 Әw жьнәби-
кә һ'әйште чар сали бу* у жь
п'арьстгәһе дур нәдьк'әт, шәв
у р'ож бь дöа у р'öжийа[ф] Хwәде
дьһ'әбанд. 38 Әва жи we дәме
һат, шькьри да Хwәде у т'әви
һ'әмуйед кö ч'ә'вньһер'ийа аза-
буна Оршәлиме бун, дәрһәqа
кöр'ькда хәбәр да.

* 2:25 Бь готьнәкә дьн: «Барьстанийа Исраеле, бона хьлазкьрьн[ф] йан азабуна Исраеле».
* 2:31 Ишайа 40:5; 52:10.
* 2:32 Ишайа 42:6; 49:6; 52:10.
* 2:37 Аһа те фә'мкьрьне, йан: «Ә'мьре we һ'әйште чар сали бу» йан жи: «Ћ'әйштечар сала жьнәби мабу».

Мәрйәм, Усьв у Исайе бьч’ук вәдьгәр’ьнә Ньсрәте

39 Гава Усьв у Мәрйәме һәр
тьшт ль гора Qануна Хӧдан
кьрьн, вәгәр’ийанә Щәлиле,
бажаре хwә Ньсрәте 40 Кӧр’ьк
мәзьн у qәwат дьбу, бь сәр-
wахтийе[ф] т’ьжи дьбу, к’әрәма
Хwәде жи бь Wир’а бу.

Исайе донздәһ сали п’арьстгәһеда

41 Де у баве Wи һәр сал Щә-
жьна[ф] Дәрбазбунеда дьчунә
Оршәлиме. 42 Чахе Әw бу донз-
дәһ сали, ль гора ә’дәт әwана
һәвраз чунә щәжьне. 43 Гава
р’ожед щәжьне хьлаз бун у
пашда вәдьгәр’ийанә мала
хwә, Исайе хьшим ль Оршә-
лиме ма. Ле де у баве Wи һаш
жь Wи т’ӧнәбун, 44 wана т’ьре[ф]
т’әви р’еwийа йә. Р’ийа р’ожә-
ке һатьн, нав һәвал-һогьред
хwәда ль Wи гәр’ийан. 45 Гава
Әw нәдитьн, пашда вәгәр’и-
йанә Оршәлиме, ль Wи гәр’и-
йан. 46 Р’ожа сьсийа wана Әw
п’арьстгәһеда дит. Әw т’әви
дәрсдара р’уньштьбу, гӧһда-
рийа wан дькьр у пьрс дьданә
wан. 47 Һ’әмуйед кӧ хәбәрдана
Wи дьбьһистьн, сәр занәбун у
щабед Wи зәндәгьрти дьман.
48 Гава де у баве Wи әw дитьн,
һ’әйирин у дийа Wи жер’а гот:
«Лаwо! Тә чьма ӧса сәре мә
кьр? Әз у баве тә к’әл-бин ль
Тә дьгәр’ийан». 49 Әwи wанр’а
гот: «Һун чьма ль Мьн дьгә-
р’ийан? Wә ньзаньбу гәрәке
Әз мала Баве[ф] Хwәда бьм?»
50 Ле wана фә’м нәкьр Әwи чь
гот. 51 Әw т’әви wан вәгәр’ийа
һатә Ньсрәте у гӧр’а[ф] wанда
бу. Ле дийа Wи әв һ’әму тьшт
дьле хwәда хwәй дькьрьн. 52 У
Иса бь сәрwахтийе у бәжьнеда
пешда дьчу у ль Хwәде у мәрьва
хwәш дьһат.

Даннасинийа Йуһ’әннайе ньхӧмдар

(Мәтта 3:1-12; Марqос 1:1-8; Йуһ’әнна 1:19-28)

3 1 Панздәһ салийа п’адша-
тийа Тибәрйойе Qәйсәрда,
Пилатойе[ф] Понтийо wәлийе
Щьһустане бу, Һеродәс сәр-
wере Щәлиле бу, Филипойе
бьре wи сәрwере qәза Итурйайе
у Трахонидайе бу у Лусанйас
сәрwере Авелинйайе бу, 2 Һәнан
у Qәйафа жи сәрәкк’аһин бун.
Һьнге хәбәра Хwәде бәр’ийеда
Йуһ’әннайе кӧр’е Зәкәрийар’а
һат 3 у Йуһ’әнна һатә һ’әму

дор-бәред ч’әме Урдӧне дан-
насин дькьр, кӧ щьмә’т жь
гӧнәкьрьне вәгәр’ә[ф] у бь аве
бе ньхӧмандьне[ф], wәки Хwәде
wан бьбахшинә. 4 Чаwа к’ьтеба
Ишайа[ф] п’ехәмбәрда ньвисар
ә кӧ дьбежә:

«Дәнге бәр’ийеда дькә гази:
‹Р’ийа Хӧдан һазьр бькьн
у шьвәр’ийед[ф] Wи р’аст бь-
кьн.
5 Һ’әму гәли бьра т’ьжи бьн,
ч’ийа-бани ньмьз бьн,
р’ийед харо-маро р’аст бьн
у ч’ә’л-ч’ул дуз бьн.
6 У һәр кәсе азайийа Хwәде
бьбинә›»*.

7 Гәләк дьһатьнә щәм Йуһ’ән-
на, кӧ жь wи бенә ньхӧмандьне.
Әwи wанр’а дьгот: «Ч’ежькед[ф]
мә’ра! К’е wәр’а гот, кӧ һун жь
хәзәба те бьр’әвьн? 8 Дә бь кьред
qәнщ бьдьнә к’ьфше, кӧ һун
жь гӧнәкьрьне вәгәр’ийанә. У
р’анәбьн нәбежьн: ‹Бьраһим
баве мә йә›. Әз wәр’а дьбежьм,
кӧ Хwәде жь ван кәвьра жи дь-
карә зар’а Бьраһимр’а дәрхә.
9 Ва йә бьвьр[ф] ль сәр р’аwе[ф]
даре йә. Һәр дара кӧ бәре qәнщ
нәйнә, wе бе бьр’ине у авитьне
нава егьр». 10 Ә’лаләте жь wи
пьрси у гот: «Ле әм чь бькьн?»
11 Әwи ль wан вәгәр’анд у гот:
«Дӧ дәст к’ьнще к’е һәнә, бьра
йәки бьдә wи, йе к’е кӧ т’ӧнә у
хӧрәке к’е һәйә, бьра диса ӧса
бькә». 12 Хәрщгьр[ф] жи һатьн кӧ
бенә ньхӧмандьне у wир’а го-
тьн: «Дәрсдар[ф], әм чь бькьн?»
13 Әwи wанр’а гот: «Чьqас жь
wә те хwәстьне жь wи зедәтьр
нәстиньн». 14 Әскәра жи жь wи
пьрси: «Ле әм чь бькьн?» Әwи
wанр’а гот: «Кәсәки нәшели-
ньн, бебәхтийе ль хәлqе нәкьн
у бь һәqе хwә р’ази бьн».

15 Һ’әму һивийе бун у бона
Йуһ’әнна дьле хwәда дьготьн:
«Гәло әв ә Мәсиһ?» 16 Йуһ’ән-
на ль һ’әмуйа вәгәр’анд у гот:
«Әз wә бь аве дьньхӧминьм,
ле Йәки жь мьн qәwаттьр wе
бе. Әз нә һежа мә бәне чарьхед
Wи жи вәкьм. Әwе wә пе Р’ӧ-
һ’е Пироз у егьр бьньхӧминә.
17 Мәлһ’әба Wи дәсте Wида
йә. Әwе бедәра Хwә паqьж кә,
гәньм бькә ә’мбара Хwә, ле
кайе wе бь агьре кӧ натәмьрә
бьшәwьтинә».

18 Аwа Йуһ’әнна бь гәләк
тьштед дьн жи хәлq ширәт дь-
кьр у Мьзгини дьда. 19 Ле гава

* 3:6 Ишайа 40:3-5.

Йуһ’әнна ль Һеродәсе сәрwер
жи һьлат[ф] бона Һеродийа жьна
бьре wи у һ’әму хьрабийед кö
wи дькьрьн, 20 һьнге Һеродәс
сәр ван кьрьнада әв нәһәqи жи
кьр, кö Йуһ’әнна авитә кәле.

Иса те ньхöмандьне

(Мәтта 3:13-17;
Марqос 1:9-11)

21 Гава һ’әму щьмә’т дьһатә
ньхöмандьне, Иса жи һатә
ньхöмандьне. We дәме кö дöа
дькьр, ә’зман вәбу 22 у Р’öһ’е
Пироз бь бәдәни мина кәвот-
кәке сәр Wи дани у дәнгәк жь
ә’змен һат у гот: «Тö кöр’е Мьни
дәлал и, кö Әз жь Тә р’ази мә».

Р’ьк’ьнйата Иса

(Мәтта 1:1-17)

23 Иса незики си сали бу, гава
Әwи дәст бь к’аре Xwә кьр у wан
т’ьре Әw кöр’е Усьв бу, Усьве
Әли, 24 Әлийе Мәтат, Мәтате
Леwи, Леwийе Мәлк’е, Мәлк’ейе
Йаннай, Йаннайе Усьв, 25 Усьве
Мәтитийа, Мәтитийайе Амос,
Амосе Нәһум, Нәһуме Һәсли,
Һәслийе Нәщай, 26 Нәщайе
Мәһат, Мәһате Мәтитийа,
Мәтитийайе Шемәйин, Ше-
мәйине Йусех, Йусехе Йода,
27 Йодайе Йуһәнан, Йуһәнане
Р’еша, Р’ешайе Зәрубабәл, Зә-
рубабәле Шалтийел, Шалти-
йеле Нәри, 28 Нәрийе Мәлк’е,
Мәлк’ейе Еди, Едийе Qосам,
Qосаме Елмәдам, Елмәда-
ме Әр, 29 Әре Йешу, Йешуйе
Елийазер, Елийазере Йорим,
Йориме Мәтат, Мәтате Леwи,
30 Леwийе Шьмһ’ун, Шьмһ’уне
Щьһуда, Щьһудайе Усьв, Усь-
ве Йонам, Йонаме Елйаqим,
31 Елйаqиме Мәлйо, Мәлйо-
йе Мәна, Мәнайе Мәтитийа,
Мәтитийайе Нат’ан, Нат’ане
Даwьд, 32 Даwьде Йеша[ф], Йеша-
йе Овед, Оведе Боwаз, Боwазе
Сәлмон, Сәлмоне Нәһшон,
33 Нәһшоне Аминадав, Ами-
надаве Админ, Админе Арам,
Араме Һәсрун, Һәсруне Перес,
Пересе Щьһуда, 34 Щьһудайе
Аqуб, Аqубе Исһаq[ф], Исһаqе
Бьраһим, Бьраһиме Тераһ,
Тераһе Нәһор, 35 Нәһоре Сәрух,
Сәрухе Р’еwо, Р’еwойе Пелег,
Пелеге Әбәр, Әбәре Шәлаһ,
36 Шәлаһе Qенан, Qенане Ар-
пәхшад, Арпәхшаде Сам, Саме
Нöһ[ф], Нöһе Ламәх, 37 Ламәхе
Мәтушәла, Мәтушәлайе Һә-
нох, Һәнохе Йаред, Йареде
Маһалалел, Маһалалеле Qенан,
38 Qенане Әнош, Әноше Сет’,
Сет’е Адәм[ф] у Адәме Xwәде.

Щер’ьбандьна[ф] Иса

(Мәтта 4:1-11;
Марqос 1:12-13)

4 1 Иса бь Р’öһ’е Пирозва
т’ьжи жь Урдöне вәгәр’ийа,
Р’öһ’ бәр’ийеда р’ебәрийа Wи
дькьр, 2 чьл р’ожи жь мирещьн[ф]
һатә щер’ьбандьне[ф]. Әwи wан
р’ожада тьштәк нәхwар у гава
әw р’ож дәрбаз бун, бьр’чи бу.
3 Һьнге мирещьн Wир’а гот:
«Һәгәр Тö Кöр’е Хwәде йи, ви
кәвьрир’а бежә кö ббә нан».
4 Иса ле вәгәр’анд у гот: «Нь-
висар ә: ‹Инсан т’әне бь нен
нажи›* **».
5 Һьнге мирещьн Әw р’акь-
рә сәр щики бьльнд, дәqеда
һ’әму п’адшатийед дьнйайе
нишани Wи дан 6 у готә Wи:
«Әзе р’әwш у сәрwертийа ван
һ’әмуйа бьдьмә дәсте Тә, чьмки
мьнр’а һатийә дайине у к’ер’а
кö бьхwазьм әзе бьдьме. 7 Һәгәр
ньһа Тö сәре хwә ль бәр мьн
дайни, әв һ’әму wе п’ара Тә
бьн». 8 Иса ле вәгәр’анд у гот:
«Ньвисар ә: ‹Сәре хwә ль бәр
Хöдан Хwәдейе хwә дайнә у
т’әне Wи бьһ’әбинә!›*»
9 Паше мирещьн Иса бьрә
Оршәлиме, Әw сәр бььнд-
щийа бане п’арьстгәһе да сә-
кьнандьне у готә Wи: «Һәгәр
Тö Кöр’е Хwәде йи, дә Хwә жь
вьр бавежә хwаре. 10 Чьмки
ньвисар ә: ‹Хwәде we т’әмийа
Тә бьдә мьлйак’әтед Хwә, кö
Тә хwәй кьн› 11 у: ‹Әwе Тә сәр
дәсте хwә бьгьрьн, wәки ньге
Тә кәвьр нәк’әвә›*». 12 Иса ле
вәгәр’анд у гот: «Һатийә готьне
кö: ‹Хöдан Хwәдейе хwә нәще-
р’ьбинә!›*» 13 У гава мирещьн
һ’әму щер’ьбандьн хьлаз кьрьн,
дәмәке жь Wи дур к’әт.

Иса qәза Щәлиледа дәст бь к’аре Хwә дькә

(Мәтта 4:12-17;
Марqос 1:14-15)

14 Иса бь qәwата Р’öһ’ вәгәр’ийа
Щәлиле у нав-дәнге Wи һ’әму

---

* 4:4 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Нә кö т’әне инсан бь нен дьжи, ле бь һәр хәбәрәкә Хwәде».
** 4:4 Qануна Дöщари 8:3.
* 4:8 Qануна Дöщари 6:13.
* 4:11 Зәбур 91:11-12.
* 4:12 Qануна Дöщари 6:16.

алийед wи wәлатида бәла бу.
15 Әwи к’ьништед[ф] wанда hин
дькьр у h’әмуйа пәсьне Wи дьдан.

Бажаре Ньсрәте, ль к’ӧ Иса мәзьн бьбу, Wи qәбул накә

(Мәтта 13:53-58; Марqос 6:1-6)

16 Әw hатә Ньсрәте, wи щи-
йе кӧ Әw ле мәзьн бьбу, мина
ә’дәте Хwә р’ожа[ф] шәмийе Әw
к’әтә к’ьниште у р’абу кӧ бьху-
нә. 17 К’ьтеба Ишайа п’ехәмбәр
данә Wи у гава к’ьтеба гӧло-
маткькри вәкьр, әw щи дит кӧ
аhа ньвисар бу:

18 «Р’ӧh’е Хӧдан ль сәр Мьн ә,
чьмки Әwи Әз бь р’ункьрь-
не[ф] к’ьфш кьрьм,
wәки Мьзгиниййе бдьмә
фәqира,
у Әз шандьмә hесирар’а бой
сәрбәстийе[ф]
у корар’а бой дитьне дан-
насин кьм,
азайийе бдьмә бьндәста
19 у сала Хӧданә р’ә’ме* жи
бьдьмә наскьрьне»**.

20 У к’ьтеб гӧломатк кьр да бәр-
дәсти р’уньшт у к’ьништеда
h’әму зур’ бьбун ль Wи дьньhе-
р’ин. 21 Әwи дәстпекьр wанар’а
гот: «Әва ньвисара иро hатә се-
ри, гава wә бьhист». 22 Һ’әмуйа
жи бона Wи qәнщ хәбәр дьдан
у сәр хәбәрдана Wийә мә’рифәт
зәндәгьрти мабун у дьготьн:
«Әва нә кӧр’е Усьв ә?» 23 Әwи
wанр’а гот: «Һуне р’аст ве го-
тьне сәр Мьн бежьн: ‹Һ’әкимо!
Дә h’әкимтийе ль хwә бькә. У
әw тьштед мә бьhистьн кӧ Тә
Кәфәрнаhумеда кьрьн, ль вьр
щи-мьск’әне хwәда жи бькә›».
24 У гот: «Әз р’аст wәр’а дьбежьм,
п’ехәмбәр щи-мьск’әне хwәда
беqәдьр ә. 25 Әз р’астийе wәр’а
дьбежьм, гәләк жьнәби Исра-
еледа hена Елйасда hәбун, чахе
се сал у шәш мәhа ә’зман hатә
гьртьне у т’әмамийа wәлетда
бу хәлайикә гьран. 26 Ле Елйас
кәсәкир’а нәhатә шандьне,
пештьри жьнәбийа жь бажаре
Сәрәпта Сайдер’а*. 27 У гәләк
к’оти[ф] жи Исраеледа hена Ели-
ша[ф] п’ехәмбәрда hәбун у жь wан
т’ӧ кәс паqьж нәбу, пештьри
Нә’мане[ф] жь Сурйайе»*. 28 Гава

* 4:19 Аhа жи те фә’мкьрьне: «Сала qәбулкьрьна Хӧдан».
** 4:18-19 Ишайа 61:1-2.
* 4:25-26 П’адшати III, 17:8-16.
* 4:27 П’адшати IV, 5:1-14.

һ’әмуйед к’ьништеда әв йәк
бьһистьн, һерс к’әтьн. 29 Р’абун
Әw жь бажер дәрхьстьн, бьрьн
сәр wи ч’ийайе ль к’ӧ бажаре
wан һатьбу чекьрьне, wәки Wи
жь кәнделда бавежьн. 30 Ле Әw
нав wанр’а дәрбаз бу чу.

Иса р’ӧһ’е[ф] һ’әрам[ф] дәрдьхә

(Марqос 1:21-28)

31 Иса бәржер бу һатә бажаре
Кәфәрнаһума Щәлиле у р’о-
жа шәмийе әw һин дькьрьн.
32 Әw ль сәр һинкьрьна Wи
зәндәгьрти мабун, чьмки хә-
бәрдана Wи бь һ’ӧкӧм бу. 33 У
к’ьништеда мәрьвәк һәбу, кӧ
р’ӧһ’е[ф] щьнайи[ф] һ’әрам[ф] пер’а
һәбу. Әwи бь дәнгәки бьльнд
кьрә qир’ин: 34 «Wәйе! Тӧ чь жь
мә дьхwази Исайе Ньсрәте?
Тӧ һатийи qьр’а мә бини? Әз
заньм Тӧ к’и йи. Тӧ Пирозе
Хwәде йи!» 35 Иса ле һьлат у
гот: «Кәр’ бә у же дәрк’әвә!»
Щьн әw бәр wан ль ә’рде хьст
у бе зьрардайин жь wи дәрк’әт.
36 Һ’әму зәндәгьрти ман, һәв-
р’а дьготьн: «Әв чь готьн ә?
Әw бь һ’ӧкӧм у qәwате ә’мьри
ль р’ӧһ’ед һ’әрам дькә у дәр-
дьк’әвьн?» 37 У бә’са Wи һ’әму
дор-бәра бәла дьбу.

Иса гәләк нәхwәша qәнщ дькә

(Мәтта 8:14-17;
Марqос 1:29-34)

38 Әw жь к’ьниште дәрк’әт
чу мала Шьмһ’ун[ф]. Хwәсийа
Шьмһ’ун тә’л т’айеда дьнә’-
лийа у бона wе жь Wи һиви
кьрьн. 39 Иса сәр wер’а сәкьни,
ль т’айе һьлат у т’айе же бәр’-
да. Дәстхwәда р’абу сәр хwә,
бәрдәсти wанр’а кьр. 40 Гава
р’о дьчу ава, һ’әмуйед кӧ щу-
р’ә-щур’ә нәхwәшийед wан
һәбун анинә щәм Wи. Әwи
дәсте Хwә дани сәр wан һәр
йәки у әw qәнщ кьрьн. 41 Жь
гәләка жи щьн дәрдьк’әтьн,
дькьрьнә qир’ин у дьготьн:
«Тӧ Кӧр’е Хwәде йи!» Ле Иса
ль wан һьлат у нәдьһьшт әw
хәбәр дьн, чьмки заньбун кӧ
Әw Мәсиһ ә.

Даннасинийа т’әмамийа Щьһустане

42 Сьбәһ кӧ зәлал бу, Иса
р’абу чу щики хәwлә. Ә’лаләт
ль Wи дьгәр’ийан у һ’әта щәм
Wи һатьн, нәдьһьштьн кӧ Әw
дәст жь wан бьк’ьшинә. 43 Ле
Әwи wанр’а гот: «Гәрәке Әз
бажаред дьнда жи Мьзгинийа

П’адшатийа[ф] Хwәде бьдьм, чьмки Әз бона wе йәке һатьмә шандьне». 44 У к’ьништед Щьһустанеда* даннасин дькьр.

Иса гази шагьртед[ф] Хwәйә пешьн дькә

(Мәтта 4:18-22; Марqос 1:16-20)

5 1 Щарәке Иса ль бәр гола Щенисарте сәкьнибу у ә’лаләте дора Wи гьрт, кӧ хәбәра Хwәде бьбьһе. 2 У Әwи дӧ qәйьк дәве голе дитьн, мә’сигьр жь wан дәрк’әтьбун у т’ор’ед хwә дьшуштьн. 3 Иса к’әтә qәйькәкә жь wан, кӧ йа Шьмһ’ун бу, һиви жь wи кьр, кӧ qәйьке һьнәки жь бәже[ф] дур хә. У Әw р’уньшт, жь qәйьке ә’лаләт һин кьр. 4 Чахе Әwи хәбәрдана Хwә хьлаз кьр, Шьмһ’унр’а гот: «Qәйьке бьбә щийе к’ур у т’ор’ед хwә бавежьнә неч’ире». 5 Шьмһ’ун ле вәгәр’анд у гот: «Мамоста, мә т’әмамийа шәве кьр-нәкьр тьштәк нәгьрт, ле бона хатьре Тә әзе т’ор’а бавежьме». 6 У гава ӧса кьрьн, һаqас мә’си к’әтьне, кӧ т’ор’ед wан дьqәтийан. 7 У бь нишана гази һәвалед хwәйә qәйька дьнда дькьрьн, кӧ бен али wан бькьн. У әwана һатьн һәр дӧ qәйьк жи т’ьжи кьрьн, һьндьк мабу нӧq буна. 8 Гава Шьмһ’ун-Пәтрус әв йәк дит, хwә авитә чоке Иса у гот: «Хӧдан, дури мьн һәр’ә, әз йәки гӧнәк’ар[ф] ьм». 9 Чьмки бона wан мә’сийед гьрти хофе wи у һ’әмуйед пер’а гьртьбу, 10 ӧса жи Аqуб[ф] у Йуһ’әннайе[ф] кӧр’ед Зәбәди, кӧ һәвалед Шьмһ’ун бун. У Иса Шьмһ’унр’а гот: «Нәтьрсә! Жь вьр шунда те мәрьва мина мә’сийа бьгьри». 11 У qәйьк дәрхьстьнә бәже, һәр тьшт һьштьн пәй Wи чун.

Иса йәки жь к’отибуне паqьж дькә

(Мәтта 8:1-4; Марqос 1:40-45)

12 Гава Иса бажарәкида бу, ль wьр мәрьвәки сәрдапеда к’оти һәбу. Чахе әwи Иса дит, хwә дәвәр’уйа авит же лава кьр у гот: «Хӧдан! Һәгәр бьхwази, Тӧ дькари мьн паqьж ки». 13 У Иса дәсте Хwә дьреж кьре, ле к’әт у гот: «Әз дьхwазьм. Паqьж бә!» У дәстхwәда к’отибун же чу. 14 Иса т’әми да wи, кӧ ве йәке кәсир’а нәбежә, ле гот:

* 4:44 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Щәлиледа».

«Һәр’ә хwә нишани к’аһин кә
у чаwа Муса т’әми дайә, һ’әди-
йа паqьжбуна хwә бьдә, wәки
һ’әмуйар’а бьбә шә’дәти, кӧ
тӧ паqьж буйи». 15 Нав у дәнге
Иса һе бәла дьбу у п’ър’ ә’лаләт
дьщьвийа кӧ гӧһдарийа Wи
бькьн у жь нәхwәшийед хwә
qәнщ бьн. 16 Ле Әwи Хwә ль
щийе хәwлә дьгьрт у дӧа дькьр.

Иса шьлушә’тәки qәнщ дькә у гӧнед wи дьбахшинә

(Мәтта 9:1-8; Марqос 2:1-12)

17 Р’ожәке чахе Әwи һин дь-
кьр, ферьси[ф] у дәрсдаред Qа-
нуне жи р’уньштьбун, кӧ жь
һ’әму гӧндед Щәлиле, Щьһус-
тане у жь Оршәлиме һатьбун.
Qәwата Хӧдан һазьр бу, wәки
Иса нәхwәшед wан qәнщ бькә.
18 Wе дәме чәнд мәрийа йәки
шьлушә’т ньвинева анин у дь-
хwәстьн әw бьбьрана һьндӧр’
у ль бәр Иса данина. 19 У гава
wана жь дәст ә’лаләта гьран т’ӧ
р’е нәдитьн кӧ wи биньнә һьн-
дӧр’, р’абунә сәр хени, к’әрмид
вәкьрьн, ньвинева дахьстьнә
нава мале, ль бәр Иса. 20 Гава
Әwи баwәрийа wан дит, готә
йе шьлушә’т: «Ә’вдо, гӧнед
тә һатьнә бахшандьне». 21 Qа-
нунзан у ферьсийа дәстпекьр
фькьрин у һәвр’а готьн: «Әв к’и
йә аһа Хwәде беһӧрмәт дькә?
Пештьри Хwәде к’и дькарә
гӧна бьбахшинә?» 22 Фькьред
wан Исава ә’йан бун у ль wан
вәгәр’анд гот: «Һун чь дьле
хwәда дьфькьрьн? 23 К’ижан
р’ьһ’әт те готьне: ‹Гӧнед тә
һатьнә бахшандьне›, йан: ‹Р’а-
бә у бьгәр’ә?› 24 Ле wәки һун
бьзаньбьн кӧ һ’ӧкӧме Кӧр’е[ф]
Мерьв һәйә ль сәр дьне гӧна
бьбахшинә», готә йе шьлу-
шә’т: «Әз тәр’а дьбежьм, р’абә
ньвина хwә һьлдә һәр’ә мала
хwә». 25 Әw жи бәр ч’ә’ве wан
пер’а-пер’а р’абу у ньвина кӧ
ль сәр п’алдайи бу һьлда чу
мала хwә у шькьри дьда Хwә-
де. 26 Һ’әму һ’әйр-һ’ӧжмәк’ар
ман у шькьри дьданә Хwәде,
бь хофа мәзьн дьготьн: «Иро
мә тьштед нәбуйи дитьн».

Иса гази Леwи[ф] дькә

(Мәтта 9:9-13; Марqос 2:13-17)

27 Пәй wе йәкер’а Иса дәрк’әт,
ль щийе хәрщһьлдане хәрщ-
гьрәки р’уньшти дит кӧ наве
wи Леwи[ф] бу у готе: «Пәй Мьн
wәрә». 28 Әwи жи һәр тьшт һьшт,
р’абу пәй Wи чу. 29 Леwи мала
хwәда һӧрмәтәкә мәзьн жер’а

кьр. Т’әви wан гәләк хәрщгьр у
hьнәкед майин жи ль сәр сьф-
ре р’уньштьбун. 30 Ферьсийа у
qанунзанед wан бина хwә тәнг
кьрьн у шагьртед[ф] Wир’а готьн:
«Чьма hун т’әви хәрщгьр у гö-
нәк’ара дьхwьн у вәдьхwьн?»
31 Иса ль wан вәгәр’анд у гот:
«Сахләм нә h’әwще h’әким ьн,
ле нәхwәш. 32 Әз нәhатьмә гази
йед р’аст кьм, ле гази гöнәк’ара
бона т’обәйийе[ф]».

Пьрса р’ожигьртьне

(Мәтта 9:14-17; Марqос 2:18-22)

33 Wана жь Иса пьрси: «Чьма
шагьртед Йуh’әнна у öса жи йед
ферьсийа т’ьме р’ожи дьгьрьн
у дöа дькьн, ле шагьртед Тә
дьхwьн у вәдьхwьн?» 34 Әwи
жи готә wан: «Һун дькарьн
бежьнә хwәндийед дә’wате:
‹Р’ожи бьгьрьн›, h’әта кö зә’ва
т’әви wан ә? 35 Ле р’оже бен, гава
зә’ва жь wан бе hьлдане, hьнге
wан р’ожада wе р’ожи бьгьрьн».
36 Әwи мәсәләк жи wанр’а гот:
«Кәсәк жь п’арч’е ну набьр’ә у
к’ьнща кәвьн п’инә накә. Һәгәр
öса бькә, hьн п’арч’е ну дьqә-
лешә, hьн жи кәвьн у ну ль hәв
накьн. 37 У нә жи кәсәк шәрава
ну дькә мәшкед кәвьн. Һәгәр
öса бькә, шәрава ну wе мәшка
бьт’әqинә у бьр’ьжә, мәшке жи
хьраб бьн. 38 Ле гәрәке шәрава
ну бькьнә мәшкед ну*. 39 У кәсәк
пәй шәрава кәвьнр’а нахwазә
йа ну вәхwә, чьмки йа кәвьн
hе ле хwәш те».

Пьрса р’ожа[ф] шәмийе

(Мәтта 12:1-8;
Марqос 2:23-28)

6 1 Р’ожәкә шәмийе Иса на-
ва зәвийар’а дәрбаз дьбу,
шагьртед Wи сьмбьлед гәньм
дьчьнин, дәстед хwәда дьфь-
рькандьн у дьхwарьн. 2 Ле жь
ферьсийа hьнәка гот: «Чьма
hун тьште нәщайизи р’ожа[ф]
шәмийе дькьн?» 3 Иса ль wан
вәгәр’анд у гот: «Wә нәхwән-
дийә кö Даwьд чь кьр, гава әw
у йед пер’а бьр’чи бун? 4 Нә
әw к’әтә Хана[ф] Хwәде у нане[ф]
Хwәдер’а дайи hьлда, hьн хwәха
хwар, hьн жи да йед т’әви хwә,
wәки т’ö кәсир’а нә щайиз бу
бьхwара, пештьри к’аhина?»*
5 У вәгәр’ийа wанр’а гот: «Кöр’е
Мерьв Хöдане шәмийе йә жи».

* 5:38 Нав hьнәк дәстньвисарада аhа йә: «Кö hәр дö жи бенә хwәйкьрьне».
* 6:4 Qануна К’аhинтийе 24:9; П’адшати I, 21:1-6.

Иса р’ожа шәмийе мәрьве кӧ дәсте wи к’ьшийабу qәнщ дькә

(Мәтта 12:9-14; Марqос 3:1-6)

6 У р’ожа шәмикә дьн Иса чу
к’ьнаште, кӧ һин бькә. Мәрьвәк
ль wьр һәбу, кӧ дәсте wийи р’асте
к’ьшийабу. 7 Ч’ә’ве qанунзан у
ферьсийа ль сәр Wи бун, гәло
we р’ожа шәмийе нәхwәша qәнщ
кә йан на, wәки мә’никә wан
һәбә, кӧ хәйба Wи бькьн. 8 Ле
фькьред wан Исава ә’йан бун
у wи мәрьве дәстк’ьшийайир’а
гот: «Р’абә ве говәке бсәкьнә».
Әw жи р’абу сәкьни. 9 Һьнге Иса
wанр’а гот: «Әзе пьрсәке жь wә
бькьм. Р’ожа шәмийе чь щайиз
ә бькьн: Qәнщи йан хьраби,
р’ӧһ’әки хьлаз кьн йан ӧнда
кьн?» 10 У Иса ль һ’әмуйед дора
Хwә ньһер’и, wи мәрьвир’а гот:
«Дәсте хwә дьреж кә». Әwи жи
ӧса кьр у дәсте wи диса qәнщ
бу. 11 Һьнге wана жь һерса хwә
дьхwар, нав һәвда дьшеwьрин,
кӧ чь биньнә сәре Иса.

Бьжартьна һәр дондәһ шандийа[ф]

(Мәтта 10:1-4; Марqос 3:13-19)

12 Wан р’ожада Иса чу сәре
ч’ийе, кӧ дӧа бькә у т’әмамийа
шәве бәр Хwәде бь дӧа дәрбаз
кьр. 13 Чахе сьбәһ зәлал бу,
Әwи гази шагьртед Хwә кьрьн
у дондәһ мәрьв жь нав wан
бьжартьн, кӧ навед wан жи
«шанди[ф]» дани: 14 Шьмһ’уне кӧ
наве wи дани Пәтрус[ф] у бьре
wи Әндраwьс, Аqуб у Йуһ’әнна,
Филипо у Бәртоломәйо, 15 Мәт-
та у Т’ума, Аqубе[ф] Һалфаwо у
Шьмһ’уне кӧ wәлатп’арьст[ф]
дьһатә готьне. 16 Щьһудайе
Аqуб у Щьһудайе[ф] Исхәрйоти,
кӧ нәмамийа[ф] Wи кьр.

Иса даннасин дькә, һин дькә у qәнщ дькә

(Мәтта 4:23-25)

17 Әw бь т’әви wан бәржер
бу һат, р’астәке сәкьни. Ль we
дәре к’омәкә шагьртайә мәзьн
у щьмә’тәкә гьран жь т’әма-
мийа Щьһустане, Оршәлиме
у жь дәве бә’ра Суре у Сайде
щьвийайи бун. 18 Әwана һать-
бун, wәки гӧһдарийа Wи бькьн
у жь нәхwәшийед хwә qәнщ
бьн. У йед жь р’ӧһ’ед һ’әрам
щәфа дьк’ьшандьн жи qәнщ
дьбун. 19 У т’әмамийа ә’лалә-
те жи дьщә’данд, wәки дәсте
хwә бьдана Wи, чьмки qәwат
жь Wи дәрдьк’әт у һәр кәс жь
wан qәнщ дьбу.

Йед хwəзьли у нə хwəзьли

(Мəтта 5:1-12)

20 Иса бəре Хwə да шагьртед
Хwə у гот:
«Хwəзи ль wə фəqира,
чьмки П'адшатийа[ф] Хwəде
йа wə йə.
21 Хwəзи ль wə, кö һун ньһа
бьр'чи нə,
чьмки һуне т'ер бьн.
Хwəзи ль wə, кö һун ньһа
дьгьрин,
чьмки һуне бьк'əньн.
22 Хwəзи ль wə, гава һун бона
Кöр'е Мерьв бəр ч'ə'ве
мəрийа р'əш бьн,
гава wə qəбул нəкьн, wə
беһöрмəт кьн
у наве хьраб сəр wə дəрхьн.
23 We р'оже əшq бьн у жь шабуна
бьра ньгед wə ə'рд нəгьрə, чьм-
ки ва һəqе wə ль ə'змен гəлəк
ə, чьмки кал-бавед wан жи
сəре п'ехəмбəра öса дькьрьн.
24 Ле wəй ль wə дəwлəтийа,
чьмки һун гьһиштьнə мə-
рəме хwə.
25 Wəй ль wə, кö һун ньһа т'ер
ьн,
чьмки һуне бьр'чи бьн.
Wəй ль wə, кö һун ньһа дь-
к'əньн,
чьмки һуне бьгьрин у шине
бькьн.
26 Wəй ль wə, кö һ'əму мəрьв
бона wə qəнщ хəбəр дьдьн,
чьмки кал-бавед wан жи
п'ехəмбəред дəрəwр'а öса
дькьрьн.

Дьжмьнед хwə һ'ъз бькьн

(Мəтта 5:38-48; 7:12а)

27 Ле Əз wəр'а, йед кö дьбь-
һен дьбежьм, дьжмьнед хwə
һ'ъз бькьн, хернəхwазед хwəр'а
qəнщийе бькьн. 28 Ньфьр'кьред
хwə бьмбарəк кьн у бона йед
хьрабийе wə дькьн, дöа бькьн.
29 Һəгəр йəк р'уйе тə хə, йе
дьн жи бьдə бəр у йе кö п'оте
тə жь тə бьстинə, кьрасе хwə
жи жер'а бьһелə. 30 Бьдə wи,
к'и жь тə дьхwазə у к'и жь тə
дьстинə пашда нəхwазə. 31 У
чawa һун дьхwазьн мəрьв бона
wə бькьн, һун жи öса wанр'а
бькьн. 32 Һəгəр һун wан һ'ъз
бькьн, к'ижан кö wə һ'ъз дь-
кьн, чь фəйдə? Нə гöнəк'ар
жи wан һ'ъз дькьн, к'ижан кö
wан һ'ъз дькьн? 33 У һəгəр һун
qəнщикьред хwəр'а qəнщийе
бькьн, чь фəйдə? Нə гöнəк'ар
жи öса дькьн? 34 У һəгəр һун
дəйн дьдьнə йед öса, жь к'ижана

гöмана wə һәйә пашда бьсти-
ньн, чь фәйдә? Нә гöнәк'ар
жи дәйн дьдьнә гöнәк'ара, кö
диса һаqаси пашда бьстиньн?
35 Ле һун дьжмьнед хwә һ'ьз
бькьн, qәнщийе бькьн, дәйн
бьдьн у һивийа вәгәр'андьне
нәминьн. Һәqе wәйе гәләк бә
у һуне бьбьнә зар'ед Йе Һәри
Жорьн. Чьмки Әw бона беше-
кьра жи, нәр'аста жи qәнщ ә.
36 Дьлр'ә'м бьн, чаwа Баве[ф] wә
дьлр'ә'м ә.

Һинкьрьна дәрһәqа ломәкьрьнеда[ф]

(Мәтта 7:1-5)

37 Лома нәкьн у ломәйе ль
wә нәбьн, нәһәqийе нәкьн,
нәһәqи wе ль wә нәбә, бьбах-
шиньн wәр'а wе бе бахшандьне.
38 Бьдьн, wәр'а wе бе дайине,
бь пиванәкә т'ьжи һ'әжанди,
дәwьсанди, сәри qуч' wе бькь-
нә п'еша wә. Чьмки бь чь чапе
һун бьпивьн, бь wе жи wәр'а
wе бе пиване». 39 Әwи мәсәләк
жи wанр'а гот: «Гәло кор дь-
карә р'ебәрийе кора бькә? Нә
һәр дöйе жи бьк'әвьнә ч'әле?
40 Шагьрт жь дәрсдаре хwә нә
мәстьр ә, ле әwе кö хwәндьна
хwә р'ьнд пек тинә, дькарә
мина дәрсдаре хwә бә. 41 Тö
чьма qьршьке ч'ә'ве бьре хwәда
дьбини, ле к'еране ч'ә'ве хwә-
да набини? 42 Йан жи чаwа тö
дькари бежи бьре хwә: ‹Бьра,
бьһелә кö әз qьршьк жь ч'ә'ве
тә дәрхьм›, ле тö к'еране ч'ә'ве
хwәда набини? Дöр'у! Пешийе
к'еране ч'ә'ве хwә дәрхә. Паше
те qәнщ бьбини кö чаwа qьр-
шьк жь ч'ә'ве бьре хwә дәрхи.

Дар у бәре wе

(Мәтта 7:17-20; 12:34б, 35)

43 Дара qәнщ бәре хьраб
надә, нә жи дара хьраб бәре
qәнщ. 44 Һәр дар жь бәре хwә
те наскьрьне, кәсәк жь сть-
рийа һежира начьнә у нә жи
жь дьр'ийе тьрийа. 45 Мәрьве
qәнщ, жь хьзна дьле хwәйи
qәнщ, qәнщийе дәртинә, ле
мәрьве хьраб, жь хьзна дьле
хwәйи хьраб хьрабийе дәртинә.
Чьмки дьле wи чьва т'ьжи йә
зар жи әwе дьбежә.

Һ'имед дö мала

(Мәтта 7:24-27)

46 Һун чьма Мьнр'а ‹Хöдан!
Хöдан!› дьбежьн у wан тьштед
кö Әз wәр'а дьбежьм накьн?
47 Һәр кәсе кö те щәм Мьн
готьнед Мьн дьбьһе у дьqә-
динә, Әз wәр'а бежьм мина

к’е йә. 48 Әԝ мина мәрьвәки
йә, йе кӧ мале чедькә, ә’рде
дьк’олә к’ур дькә, һ’име ԝе ль
сәр кевьр датинә. У гава лейи[ф]
р’адьбә, ч’әм ль ԝе мале дьхә,
әԝ наһ’әжә, чьмки р’ьнд һать-
бу чекьрьне. 49 Ле әԝе хәбәред
Мьн дьбьһе у наԛәдинә, мина
мәрьвәки йә, йе кӧ сәр хԝәли-
йе бе һ’им мале хԝәр’а чедькә.
Гава ч’әм ле дьхә, дәстхԝәда
һьлдьше, ԝеран дьбә, ль бәр
мират’е дьчә».

Иса хӧламе сәрсәдәки[ф] ԛәнщ дькә

(Мәтта 8:5-13; Йуһ’әнна 4:43-54)

7 1 Гава Иса әԝ готьнед кӧ
ԝе гӧһдарар’а бьгота хьлаз
кьрьн, чу Кәфәрнаһуме. 2 У
хӧламе сәрсәдәки[ф], кӧ бона
ԝи йәки һежа бу, нәхԝәш бәр
мьрьне бу. 3 Гава әԝи бона Иса
бьһист, р’успийед[ф] щьһуйа[ф]
шандьнә щәм Ԝи у же һиви
кьр, кӧ бе хӧламе ԝи хьлаз
кә. 4 Әԝана һатьнә щәм Иса,
гәләки һиви же кьрьн у го-
тьн: «Әԝ һежа йә кӧ Тӧ әве
ԛәнщийе жер’а бьки, 5 чьмки
әԝ мьләте мә һ’ьз дькә у к’ь-
ништ жи бона мә чекьрийә».
6 Һьнге Иса т’әви ԝан чу. Гава
незики мале бу, сәрсәд чәнд
достед хԝә шандьнә пешийа
Ԝи, Ԝир’а гот: «Хӧдан, зә’мәте
нәбинә, чьмки әз нә һежа мә
кӧ Тӧ бейи мала мьн. 7 Бона ве
йәке мьн хԝә лайиԛи Тә нәгьрт,
кӧ бьһатама пәй Тә жи. Т’әне
хәбәрәке бежә у хӧламе мьне
ԛәнщ бә. 8 Чьмки әз хԝәха жи
мәрьвәки бьн һ’ӧкӧмда мә у бьн
дәсте мьнда жи әскәр һәнә. Әз
йәкир’а дьбежьм: ‹Һәр’ә›, дьчә,
йәки дьнр’а дьбежьм: ‹Ԝәрә›,
те у жь хӧламе хԝәр’а дьбежьм:
‹Әви тьшти бькә›, дькә». 9 Га-
ва Иса әв йәк бьһист, сәр ԝи
зәндәгьрти ма у вәгәр’ийа сәр
ԝе щьмә’та кӧ пәй Ԝи дьчу,
гот: «Әз ԝәр’а дьбежьм, Мьн
Исраеледа жи баԝәрикә аһа
йәкида нәдитийә». 10 У әԝед
шанди вәгәр’ийанә мал, ди-
тьн кӧ ԝе әԝ хӧлам ԛәнщ буйә.

Сахбуна кӧр’е жьнәбийе

11 Р’ожәкә дьн Иса чу бажа-
рәки, кӧ наве ԝи Найин бу у
шагьртед Ԝи жи т’әви ә’ләлә-
тәкә гьран Ԝир’а дьчун. 12 Гава
незики дәргәһе бажер бу, ва
мьрик дәрдьхьстьн. Әԝ кӧр’е
жьнәбикә тайе т’әне бу у гәләк
һәԝари жи жь бажер пер’а дь-
чун. 13 Гава Хӧдан де дит, гӧне
Ԝи ле һат у ԝер’а гот: «Нәгьри».

14 Əw незики дарбəсте бу гьрт у
əwед кӧ дьбьрьн сəкьнин, Иса
гот: «Хорто! Əз тəр’а дьбежьм,
р’абə!» 15 Мьри р’абу р’уньшт,
дəстпекьр хəбəр да у Иса əw
да дийа wи. 16 У саw к’əтə сəр
һ’əмуйа, шькьри дьданə Хwə-
де у дьготьн: «П’ехəмбəрəки
мəзьн нава мəда дəрк’əтийə!»
у: «Хwəде сəрик дайə мьлəте
Хwə!» 17 Нав у дəнге Wи т’əма-
мийа Щьһустане у дор-бəре
we бəла бу.

Иса щаба пьрса Йуһ’əннайе ньхӧмдар дьдə

(Мəтта 11:1-19)

18 Шагьртед Йуһ’əнна Йу-
һ’əннар’а бона ван һ’əму тьшта
готьн. Йуһ’əнна жи гази дӧ ша-
гьртед хwə кьр 19 у əw шандьнə
щəм Хӧдан, wəки же бьпьрсьн:
«Тӧ Əw и, Йе кӧ гəрəке бьһата,
йан əм һивийа йəки дьн бьн?»
20 Əw мəри һатьнə щəм Иса у
готьн: «Йуһ’əннайе ньхӧмдар[ф]
əм шандьнə щəм Тə, кӧ жь
Тə бьпьрсьн, Тӧ Əw и, Йе кӧ
гəрəке бьһата, йан əм һивийа
йəки дьн бьн?» 21 У we дəме Иса
гəлəк жь нəхwəшийа, дəрба,
жь р’ӧһ’ед хьраб qəнщ кьрьн
у ч’əвед гəлəк кора вəкьрьн.
22 Иса ль wан вəгəр’анд у гот:
«Һəр’ьн, чь кӧ wə дит у бьһист
Йуһ’əннар’а бежьн: Кор дь-
биньн, сəqəт дьгəр’ьн, к’оти
паqьж дьбьн, кəр’ дьбьһен,
мьри р’адьбьн у фəqирар’а жи
Мьзгини те дайине. 23 У хwəзи
ль wи, кӧ жь Мьн п’ьшк набə».

24 Гава əwед кӧ Йуһ’əнна
шандьбун чун, Иса бона Йу-
һ’əнна ə’лалəтер’а дəстпекьр
гот: «Һун дəрк’əтьнə бəр’ийе
чь бьбиньн? Qамишəки[ф] кӧ жь
байе дьһ’əжə? 25 Йан дəрк’əтьн
чь бьбиньн? Мəрьвəки к’ьнще
назьк[ф] ль хwə кьри? Нə əwед
кӧ к’ьнще назьк хwə дькьн у
ə’мьре р’ьнд дəрбаз дькьн, əw
малед п’адшада нə? 26 Йан һун
дəрк’əтьн чь бьбиньн? П’ехəм-
бəрəки? Бəле, Əз wəр’а дьбежьм,
жь п’ехəмбəрəки жи мəстьр ə.
27 Əва əw ə, бона к’ижани нь-
висар ə: ‹Ва йə Əзе qасьде Хwə
пешийа Тəва бьшиньм. Əwe
р’ийа Тə пешийа Тəва һазьр
кə›*. 28 Əз wəр’а дьбежьм, жь
нава əwед кӧ жь к’ӧлфəта дьне
к’əтьнə, т’ӧ кəс жь Йуһ’əнна
мəстьр нəбуйə, ле П’адшатийа
Хwəдеда йе һəри бьч’ук жь wи

* 7:27 Малахи 3:1.

мәстьр ә». 29 Гава т’әмамийа
щьмә’те, öса жи хәрщгьра әв
йәк бьhист, т’ьвдира Хwәде
р’аст h’әсаб кьрьн, чьмки бь
ньхöмандьна Йуh’әнна hатьбу-
нә ньхöмандьне. 30 Ле ферьси у
qанунзана бона хwә т’ьвдира
Хwәде т’әхсир[ф] кьрьн, чьмки
wана нәхwәст кö жь Йуh’әнна
бенә ньхöмандьне.

31 Иса сәрда зедә кьр гот:
«Әз мәрьвед ви ньсьли мина
чь бьшьбиньм? Йан әw мина
чь нә? 32 Әw мина wан зар’а нә,
йед кö базареда р’уньшти нә,
гази hәвдö дькьн у дьбежьн:
‹Мә бона wә зöр’не хьст, hун
нәр’әqьсин у бона wә бәйт’[ф] гот,
hун нәгьрийан›. 33 Йуh’әннайе
ньхöмдар hат, нә нан дьхwар,
нә жи шәрав вәдьхwар*, wә дь-
гот: ‹Щьн wида hәйә›. 34 Кöр’е
Мерьв hат, дьхwә у вәдьхwә,
hун бона Wи дьбежьн: ‹Ва Әw
йәки пәй хwарьн у вәхwарьне
к’әти йә, досте хәрщгьр у гö-
нәк’ара йә›. 35 Ле h’әмуйед кö
пәй сәрwахтийе дьчьн әw к’ьфш
дькьн кö сәрwахти р’аст ә*».

Иса мала Шьмh’унда к’öлфәта гöнәк’ар дьбахшинә

36 Йәки ферьси hиви жь Иса
кьр, кö т’әви wи хwарьне бьхwә.
Әw жи чу мала wи ферьсийи,
сәр сьфре р’уньшт. 37 У wи
бажарида к’öлфәтәкә ч’ә’в-
дәр[ф] hәбу. Гава wе бьhист кö
Әw мала ферьсида сәр сьфре
р’уньштийә, дәрданәкә[ф] ала-
бастьрейи р’уне бинхwәш ани,
38 пьштева бәр ньгед Wи сәкьни
гьрийа, бь hесьред хwә ньгед
Wи шьл кьрьн у бь п’ор’е сәре
хwә жи зьhа кьрьн. Паше ньгед
Wи р’амусан, бь р’уне бин-
хwәш жи р’ун[ф] кьрьн. 39 Гава
wи ферьсийе кö әw т’әглиф
кьрьбу әв йәк дит, дьле хwә-
да гот: «Hәгәр Әва п’ехәмбәр
буйа, wе бьзаньбуйа кö к’и йә
у йәкә чаwа йә дәсте хwә дайә
Wи», чьмки йәкә ч’ә’вдәр бу.
40 Иса wир’а гот: «Шьмh’ун,
Әз дьхwазьм тьштәки тәр’а
бежьм». Әwи жи гот: «К’әрәм
кә бежә, дәрсдар». Иса гот:
41 «Дö дәйндаред йәки hәбун,

* 7:33 Йуh’әннайе ньхöмдар йәки «нәзир[ф]» дьhатә h’әсабе.
* 7:35 Бь йунани хәбәр бь хәбәр аhа йә: «Сәрwахти жь h’әму зар’ед хwә р’аст к’ьфш дьбә». Hьнәк жи аhа фә’м дькьн: «Сәрwахти жь h’әму ә’мәлед хwә к’ьфш дьбә кö әw р’аст ә».

йәк пенсьд зиви[ф] дәйндаре wи
бу, йәк жи пенщи. 42 Ле чьмки
тьштәки wан т’öнәбу кö дәй-
не хwә бьдана, әwи бахшандә
һәр дöйа жи. Ньһа жь wан һәр
дöйа к’ижане гәләки wи һ’ъз
бькә?» 43 Шьмһ’ун ле вәгәр’анд
у готе: «Т’әхмина мьн әwe кö
гәләк жер’а һатә бахшандьне».
Иса wир’а гот: «Тә р’аст те
дәрхьст». 44 У сәр к’öлфәтеда
вәгәр’ийа, Шьмһ’унр’а гот: «Ве
к’öлфәте тö дьбини? Әз һать-
мә мала тә, бона ньгед Мьн
тә ав нәда, ле әве бь һесьред
хwә ньгед Мьн шьл кьрьн у бь
п’ор’е сәре хwә жи зьһа кьрьн.
45 Тә р’амусанәк нәда Мьн, ле
жь һьнгева кö Әз һатьмә вьр,
әве дәст жь р’амусана ньгед
Мьн нәк’ьшандийә. 46 Тә сә-
ре Мьн р’ун[ф] нәкьр, ле әве бь
р’уне бинхwәш ньгед Мьн р’ун
кьрьн. 47 Бона ве йәке Әз тәр’а
дьбежьм, гöнед ве кö гәләк бун
һатьнә бахшандьне, ләма әве
гәләк һ’ъз кьр. Чьмки к’ер’а
гәләк тенә бахшандьне, гәләк
жи һ’ъз дькә. Ле к’ер’а һьндьк
тенә бахшандьне, әw һьндьки
һ’ъз дькә». 48 У wер’а гот: «Гö-
нед тә һатьнә бахшандьне».
49 Һьнге әwед кö т’әви Wи сәр
сьфре р’уньштьбун нав хwәда
дьготьн: «Әва к’и йә, һ’әта кö
гöна жи дьбахшинә?» 50 У Иса
we к’öлфәтер’а гот: «Баwәри-
йа тә тö хьлаз кьри. Бь хер у
сьламәт һәр’ә».

К’öлфәтед кö пәй Иса дьчун

8 1 Пәй ве йәкер’а Иса гöнд
у бажара дьгәр’ийа, данна-
син дькьр, Мьзгинийа П’адша-
тийа Хwәде дьда у һәр дoнздәһ
шагьрт жи Пер’а бун, 2 öса жи
чәнд к’öлфәтед кö жь р’öһ’ед
хьраб у нәхwәшийа qәнщ бьбун:
Мәрйәма кö жер’а Мәждәлани
дьготьн, йа кö һ’әфт щьн же
дәрк’әтьбун 3 у Йоһана, жьна
Хузайе wәк’илхәрще[ф] мала
Һеродәс, Сосьн у гәләкед ма-
йин, кö wана бь һәбука[ф] хwәва
wанр’а бәрдәсти дькьрьн.

Мәсәла т’охьмр’әш[ф]

(Мәтта 13:1-9; Марqос 4:1-9)

4 У гава ә’лаләтәкә гьран жь
гәләк бажара щәм Иса щьвийа,
Әwи мәсәләк гот: 5 «Т’охьмр’әш[ф]
р’абу чу кö т’охьм бьр’әшинә.
Гава дьр’әшанд, һьнәк к’әтьнә
дәве р’е һатьнә п’епәскьрьне
у тәйрәдед ә’змен һатьн әw
хwарьн. 6 У һьнәк жи к’әтьнә
щийе кәвьри, гава шин бун, жь
дәст кемасийа шьлайе һ’ьшк

бун. 7 У һьнәк жи к’әтьнә нава
стьрийа, стьри жи пер’а шин
бун у әw хәньqандьн. 8 Һьнә-
кед дьн жи к’әтьнә нава ә’рде
qәнщ у шин бун, сәд щар бәр
дан». Гава әв йәк гот, кьрә
гази: «Гöһе к’ейи бьһистьне
һәйә бьра бьбьһе!»

Иса чьма бь мәсәла хәбәр дьдә

(Мәтта 13:10-17; Марqос 4:10-12)

9 Шагьртед Wи же пьрсин:
«Мә’на әве мәсәле чь йә?»
10 Әwи гот: «Wәр’а һатийә да-
йине, кö һун сöр’ед П’адшатийа
Хwәде бьзаньбьн, ле йед майин-
р’а бь мәсәла те хәбәрдане кö:
‹Бьньһер’ьн у нәбиньн, бьбьһен
у фә’м нәкьн›*.

Шьровәкрьна мәсәла т’охьмр’әш

(Мәтта 13:18-23; Марqос 4:13-20)

11 Әв ә мә’на ве мәсәле: Т’охьм
хәбәра Хwәде йә. 12 Т’охьмед кö
к’әтьнә дәве р’е әw ьн, йед кö
хәбәре дьбьһен, ле мирещьн те
хәбәре жь дьле wан дәрдьхә,
кö нәбә баwәр бькьн у хьлаз[ф]
бьн. 13 Т’охьмед кö к’әтьнә щи-
йе кәвьри әw ьн, йед кö гава
хәбәре дьбьһен, бь әшq у ша
qәбул дькьн. Ле чьмки р’аwед
wан т’öнәнә, дәмәкә кьн баwәр
дькьн у wәхте щер’ьбандьне
дьк’әвьн. 14 Т’охьмед кö к’әть-
нә нава стьрийа әw ьн, йед кö
хәбәре дьбьһен, хәмед дьнева,
дәwләт у шабуна ви ә’мьрива
мьжул дьбьн, дьхәньqьн у бәред
wан нагьһижьн. 15 У т’охьмед
к’әтьнә нав ә’рде qәнщ әw ьн,
йед кö бь дьле сах у qәнщ хә-
бәре дьбьһен, дьле хwәда хwәй
дькьн у бь сәбьр бәре хwә дьдьн.

Ч’ьра сәр п’еч’ьре[ф]

(Марqос 4:21-25)

16 Т’ö кәс ч’ьра вехьсти накә
бьн фьраqе, нә жи дькә бьн
щи-ньвине, ле датинә сәр п’е-
ч’ьре[ф], wәки әwед кö дьк’әвьнә
һьндöр’, р’онайе бьбиньн. 17 Чьм-
ки тьштәки вәшарти т’öнә кö
дәрнәйе у нә жи тьштәки дьзива,
кö хöйа нәбә у нәйе бәр р’онайе.
18 Аwа дина хwә бьдьне кö һун
чаwа дьбьһен, чьмки к’ер’а кö
һәйә, wе һе ле зедә бә у к’ер’а
кö т’öнә, әwе кö wи т’ьре һәйә
жи, wе же бе стандьне».

* 8:10 Ишайа 6:9.

Де у бьрайед Иса

(Мәтта 12:46-50;
Марqос 3:31-35)

19 Һьнге де у бьрайед Wи
һатьнә щәм Wи, ле жь дәст
зә’фбуна ә’лаләте нькарьбун
незики Wи буна. 20 Щаб данә
Wи кӧ: «Дийа Тә у бьрайед Тә
дәрва сәкьни нә у дьхwазьн Тә
ббиньн». 21 Әwи жи ль wан
вәгәр’анд у гот: «Де у бьра-
йед Мьн әw ьн, йед кӧ хәбәра
Хwәде дьбьһен у дьqәдиньн».

Иса фьртоне[ф] дьсәqьр’инә

(Мәтта 8:23-27; Марqос 4:35-41)

22 Р’ожәке Иса шагьртед Хwә-
ва к’әтә qәйьке у готә wан: «Әм
дәрбази wи бәри голе бьн».
У р’ек’әтьн. 23 Гава qәйькеда
дьчун, Әw хәwр’а чу. У фьр-
тонәк[ф] ль голе р’абу, qәйьк
т’ьжи ав дьбу, әw qәзийеда
бун. 24 Һьнге шагьрт незики
Wи бун, Әw һ’ьшйар кьрьн у
готьне: «Мамоста, Мамоста!
Әм ӧнда дьбьн!» Әw р’абу, ль
байе у пелед аве һьлат, әw сә-
кьнин у сәqьр’ин. 25 Һьнге Әwи
wанр’а гот: «Баwәрийа wә к’ане
йә?» У wана бь хоф, ә’щебмайи
һәвр’а готьн: «Гәло әв к’и йә,
кӧ ә’мьри сәр бе у аве жи дькә
у ельми[ф] Wи дьбьн?»

Иса йәки щьнак’әти[ф] qәнщ дькә

(Мәтта 8:28-34; Марqос 5:1-20)

26 Әwана бь qәйьке чунә т’оп-
рахед Гьрасине, пешбәри Щә-
лиле. 27 Гава Әw дәрк’әтә бәже,
жь wи бажари мәрьвәк дәрк’әтә
пешийа Wи, кӧ щьн нав wида
бун. Әwи зува нә к’ьнщ ль хwә
дькьрьн у нә жи малда дьсәкьни,
нава гор’ьстанада дьма. 28 Гава
әwи Иса дит, кьрә qир’ин к’әтә
бәр Wи у бь дәнгәки бьльнд гот:
«Тӧ чь жь мьн дьхwази Исайе
Кӧр’е Хwәдейе Һәри Жорьн? Әз
р’әща жь Тә дькьм, мьн нәдә
щәфе!» 29 Чьмки Иса ә’мьри
сәр р’ӧһ’е һ’әрам кьрьбу, кӧ жь
wи мәрьви дәрк’әвә. Әw гәләк
щара щьна дьк’әт, гава бь qәйд
у зьнщира жи гьредьдан, әwи
диса qәйд дьqәтандьн у щьна
әw чола дьхьст. 30 Һьнге Иса
жь wи пьрси у готе: «Наве тә
чь йә?» Әwи гот: «К’омәскәр*»,
чьмки гәләк щьн к’әтьбунә нава

* 8:30 Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Легейон», аwа готи «к’омәкә щьнайә беһ’әсаб».

wи. 31 У щьна лава Wи дькьр,
кӧ ә'мьр нәкә әw һәр'ьнә гә-
лийе[ф] һәй-waйе. 32 Ль wи щийи
сурики бәразайи мәзьн һәбу,
кӧ сәре ч'ийе дьч'ерийа. Щьна
р'әща же дькьр, кӧ изьне бьдә
wан, әw һәр'ьн бьк'әвьнә нава
бәраза. Әwи изьн да. 33 У щьн
жь нав wи мәрьви дәрк'әтьн,
чун к'әтьнә нава бәраза у әw
сури жорда р'әви, хwә жь кән-
делда авитьнә голе хәньqин.
34 Гава бәразвана әв йәк дит,
р'әвин чунә бажар у гӧнда,
әв йәк гьли кьрьн. 35 Мәрьв
р'абун чун, кӧ тьште буйи бь-
биньн. Гава һатьнә щәм Иса,
дина хwә дане, we әw мәрьве
кӧ щьн же дәрк'әтьбун, к'ьнще
wи ле, сәр һ'ьше хwәда һати,
ль бәр ньгед Иса р'уньшти йә.
Һьнге әw тьрсийан. 36 Әwед кӧ
әв йәк дитьбун, йед майинр'а
готьн, кӧ чаwa әwи щьнак'әти[ф]
qәнщ бу. 37 Һьнге һ'әму бьнәли-
йед[ф] дор-бәред Гьрасине һиви
жь Иса кьрьн, кӧ жь wан дур
к'әвә, чьмки саwәкә мәзьн әw
гьртьбун. Әw жи к'әтә qәйьке
у пашда вәгәр'ийа. 38 Ле әw
мәрьве кӧ щьн же дәрк'әтьбун
лава Wи кьр, кӧ әw жи т'әви
Wи һәр'ә. Ле Иса әw вәр'екьр
у гот: 39 «Вәгәр'ә мала хwә у чь
кӧ Хwәде бона тә кьр гьли кә».
У әw чу, чь кӧ Иса бона wи кь-
рьбу т'әмамийа бажерда дьгот
у дькьрә дәнги.

Qиза мьри у к'ӧлфәта нәхwәш

(Мәтта 9:18-26; Марqос 5:21-43)

40 У чахе Иса вәгәр'ийа, ә'ла-
ләте Әw qәбул кьр, чьмки һ'әму
жи һивийа Wи бун. 41 Һьнге
мәрьвәки наве wи Йайиро, сәр-
wере к'ьниште, һат хwә авитә
ньгед Иса у һиви же кьр, кӧ
һәр'ә мала wи. 42 Чьмки т'әне
qизәкә wийә донздәһ сали һәбу
у әw жи бәр мьрьне бу. Гава Иса
дьчу, ә'лаләте зә'мәт дьда Wи.
43 Wьр к'ӧлфәтәк жи һәбу, кӧ
донздәһ сале we бун*, сәр хуне
вәбьбу. Әwe һ'әму һәбука хwә
дабу һ'әкима, ле т'ӧ кәси ч'арә
ле нәкьрьбу. 44 Әва пьштева һат
ль р'ишийед к'ьнще Wи к'әт
у дәстхwәда хун же ч'ькийа.

* 8:43 Анәгори Qануна Муса к'ӧлфәта сәр хуне вәбуйи һ'әр'ьми дьһатә һ'әсабе. Һәр кәсе кӧ we дьк'әт дьһ'әр'ьми (нәпаqьж дьһатә һ'әсабе). Изьна we т'ӧнәбу кӧ незики тьштәки пироз буйә. Бьхуньн: Qануна К'аһинтийе 15:19-31.

45 Иса гот: «Әw к'и бу кӧ ль Мьн
к'әт?» Гава һ'әмуйа инк'ар[ф] кьр,
Пәтрус* гот: «Мамоста, ә'лаләт
Тә дә'ф дьдә, тәнгасийе[ф] дьдә
Тә**». 46 Ле Иса гот: «Йәк ль
Мьн к'әт, чьмки Әз пе һ'әсийам
кӧ жь Мьн qәwат дәрк'әт». 47 У
гава к'ӧлфәте дит кӧ нәhатә
вәшартьне, ләрьзи, hат хwә
авитә бәр Wи у ль бәр т'әмами-
йа щьмә'те Wир'а гот, кӧ бона
чь ль Wи к'әт у чаwа пер'а-пе-
р'а qәнщ бу. 48 Әwи wер'а гот:
«Ә'вде!* Баwәрийа тә тӧ qәнщ
кьри. Бь хер у сьламәт hәр'ә».
49 Әwи hе хәбәр дьда, жь мала
сәрwере к'ьниште йәки hат у
гот: «Qиза тә мьр, иди зә'мәте
нәдә дәрсдар». 50 Гава Иса әв
йәк бьhист, wир'а гот: «Нәтьр-
сә, т'әне баwәр бькә у wе qәнщ
бә». 51 Гава Әw чу мал, нәhьшт
кәсәк hәр'ә hьндӧр', пештьри
Пәтрус, Йуh'әнна, Аqуб у де у
баве qизьке. 52 Һ'әму дьгьрийан
у шина wе дькьрьн, ле Иса гот:
«Нәгьрин. Әw нәмьрийә, ле
hеньжийә». 53 Wана qәрфе хwә
Пе дькьр, чьмки заньбун кӧ әwа
мьрийә. 54* У Иса дәсте wе гьрт,
дәнг да wе у гот: «Qизьк, р'а-
бә!» 55 У р'ӧh'е wе ле вәгәр'ийа,
пер'а-пер'а р'абу сәр хwә. Иса
ә'мьр кьр, кӧ хӧрәк бдьнә wе.
56 Де у баве wе зәндәгьрти ман.
Ле Әwи т'әми ль wан кьр, кӧ ве
йәке кәсир'а нәбежьн.

Шандьна hәр донздәhа

(Мәтта 10:5-15; Марqос 6:7-13)

9 1 Иса гази hәр донздәh
шагьртед Хwә кьр, qәwат у
h'ӧкӧм да wан, кӧ h'әму щьна
дәрхьн у жь нәхwәшийа qәнщ
кьн. 2 Әw шандьн, кӧ П'адша-
тийа Хwәде даннасин кьн у
нәхwәша qәнщ кьн 3 у wанар'а
гот: «Бона р'е тьштәки hьлнәдьн,
нә шьвдар, нә турьк, нә нан,
нә п'әрә, нә жи дӧ дәст кьрас.
4 Чь мала кӧ hун hәр'ьне, wьр
бьминьн у жь wьр р'ек'әвьн.
5 У әw дәра кӧ wә qәбул нәкьн,
гава жь wи бажари дәртен,

* 8:45 Нав hьнәк дәстньвисарада аhа йә: «У йед пер'а».
** 8:45 Нав hьнәк дәстньвисарада әв жи hәйә: «У Тӧ дьбежи, к'и бу, ль Мьн к'әт?»
* 8:48 Нав hьнәк дәстньвисарада әв жи hәйә: «Сәрхwә бә!»
* 8:54 Нав hьнәк дәстньвисарада әв жи hәйә: «Иса h'әму дәрхьстьнә дәрва...»

т’оза ньгед хwə даwшиньн,
wəки wанар’а ббə шə’дəти».
6 У шагьрт р’абун, гöнд-гöнд
гəр’ийан у һəр дəра Мьзгини
дан, нəхwəш qəнщ кьрьн.

Шашийа Һеродəс

(Мəтта 14:1-12; Марqос 6:14-29)

7 Аwа Һеродəсе сəрwер бона
һ’əму кьрьнед Иса бьһист у
т’əвиһəв бу, чьмки һьнəка дь-
гот: «Əва Йуһ’əнна йə, жь нав
мьрийа р’абуйə» 8 у һьнəка жи
дьгот: «Елйас ə к’ьфш буйə»
у һьнəкед майин жи дьготьн:
«Əва йəк жь п’ехəмбəред бəре
йə сах буйə». 9 Һеродəс гот:
«Мьн сəре Йуһ’əнна да лехьсть-
не, ле Əва к’и йə кö əз дəрһəqа
Wида ван тышта дьбьһем?» У
wи дьхwəст Иса бьдита.

Иса пенщ һ’əзара т’ер дькə

*(Мəтта 14:13-21;
Марqос 6:30-44; Йуһ’əнна 6:1-14)*

10 Гава шанди вəгəр’ийан,
чь кö wан кьрьбу Исар’а гьли
кьрьн. Əwи т’əне шандийед
Хwə т’əви Хwə һьлдан у чунə
бəрбь бажаре Бəйтсайдайе.
11 Гава ə’лалəт пе һ’əсийа, пəй
Wи чу. Иса əw qəбул кьрьн у
т’əви wан бона П’адшатийа
Хwəде хəбəр дьда у əwед кö
һ’əwще qəнщбуне бун qəнщ
кьрьн. 12 Бəре еваре һəр донздəһ
һатьнə щəм Wи у жер’а готьн:
«Ə’лалəте бəр’дə, кö һəр’ьн гöнд
у бəргед дор-бəра щи-wар бьн
у хwəр’а хöрəк дəст хьн, чьмки
əм ль щики хьки-хwəли нə».
13 Ле Иса wанр’а гот: «Һун хö-
рəк бьдьнə wан». Wана жи ле
вəгəр’анд у готьн: «Пештьри
пенщ нан у дö мə’сийа wəки
майин тыштəки мə т’öнə, һəгəр
əм нəчьн т’əмамийа щьмə’тер’а
хöрəк нəк’ьр’ьн?» 14 Чьмки wə-
кə пенщ һ’əзар мери бун. Əwи
шагьртед Хwəр’а гот: «Щьмə’те
пенщи-пенщи бьдьнə р’уньш-
тандьне». 15 У öса кьрьн, һ’əму
жи данə р’уньштандьне. 16 Əwи
əw пенщ нан у һəр дö мə’си
һьлдан, бəре Хwə ə’зменда
кьр шькьри да, кəркьр у да
шагьрта, кö бəлайи ə’лалəте
кьн. 17 Һ’əмуйа жи хwар т’ер
бун у донздəһ сəлə жи һурькед
бəрмайи бəрəв кьрьн.

Пəтрус шə’дəтийе ль сəр Иса дьдə

(Мəтта 16:13-19; Марqос 8:27-29)

18 Щарəке Иса бь т’əне т’ə-
ви шагьртед Хwə дöа дькьр,
жь wан пьрси: «Бь т’əхмина
щьмə’те Əз к’и мə?» 19 Wана

ле вәгәр’анд у готьн: «Һьнәк
дьбежьн ‹Йуһ’әннайе ньхӧм-
дар ә›, һьнәкед дьн дьбежьн
‹Елйас ә›, һьнәкед майин жи
дьбежьн ‹йәк жь п’ехәмбәред
бәре йә сах буйә›». 20 Әwи жь
wан пьрси: «Ле һун чь дьбе-
жьн? Бь т’әхмина wә Әз к’и
мә?» Пәтрус ле вәгәр’анд у
гот: «Тӧ Мәсиһе Хwәде йи».

Иса дәрһәqа щәфа у мьрьна Хwәда дьбежә

(Мәтта 16:20-28; Марqос 8:30–9:1)

21 Һьнге Иса һ’ьшк т’әми
да wан, кӧ wе йәке кәсир’а
нәбежьн. 22 У әwи гот: «Кӧр’е
Мерьв гәрәке гәләки щәфа
бьк’ьшинә, жь алийе р’ус-
пийа, сәрәкед к’аһина у qа-
нунзанада бе т’әхсиркьрьн у
кӧштьне, ле р’ожа сьсийа wе
жь мьрьне р’абә».

Хачеᶠ хwә һьлдә у ль пәй мьн wәрә

23 У Иса һ’әмуйар’а гот: «Һә-
гәр йәк дьхwазә ль пәй Мьн бе,
бьра хwә инк’ар кә у һәр р’ож
хачеᶠ хwә һьлдә у ль пәй Мьн бе.
24 Чьмки к’и кӧ дьхwазә ә’мьре
хwә хьлаз кә, әwе ӧнда кә у к’и
кӧ ә’мьре хwә бона Мьн ӧнда
кә, әwе хьлаз кә. 25 Чь фәйдә,
һәгәр мәрьв т’әмамийа дьнйайе
qазьнщ кә, ле ә’мьре хwә ӧнда
кә йан зьраре хә? 26 У к’и Мьн
у хәбәред Мьн шәрм һ’әсаб кә,
Кӧр’е Мерьв жи wе wи шәрм
һ’әсаб кә, гава Әw бь р’умәта
Хwә, р’умәта Баве у мьлйак’ә-
тед пирозва бе. 27 Әз р’аст wәр’а
дьбежьм, һьнәкед ль вьр сәкьни
wе мьрьне нәбиньн, һ’әта кӧ
П’адшатийа Хwәде бьбиньн».

Шагьрт Иса нава нур у р’умәтеда дьбиньн

(Мәтта 17:1-8; Марqос 9:2-8)

28 Пәй ве хәбәрданер’а wәкә
һ’әфтеке шунда, Иса Пәтрус,
Йуһ’әнна у Аqуб һьлдан чунә
сәре ч’ийе кӧ дӧа бькьн. 29 Га-
ва Иса дӧа дькьр, р’әнге р’уйе
Wи һатә гӧһастьне, к’ьнщед
Wи чил-qәрqаш бун, бьрьqин.
30 У ва дӧ мәрьва т’әви Wи хә-
бәр дьдан, йәк Муса бу, йәк
жи Елйас. 31 Әwана бь р’умәт
к’ьфш бун у бона мьрьна Wи
хәбәр дьдан, кӧ Оршәлимеда wе
бьбуйа. 32 Ч’ә’вед Пәтрус у әwед
т’әви wи жь хәwе гьран бьбун,
ле гава һ’ьшйар бун, р’умәта
Wи у һәр дӧ мәрьвед щәм Wи
сәкьни дитьн. 33 Чахе әwана жь
Wи дур к’әтьн, Пәтрус Исар’а

гот: «Мамоста, чаwа р’ънд ә кö
әм вър ън! Дә әме се һ’олька че-
кън, йәке Тәр’а, йәке Мусар’а у
йәке жи Елйаср’а». Чьмки әwи
нъзаньбу әw чь дьбежә. 34 Гава
әwи һе хәбәр дьда, ә’wрәк һат у
сәр wан кърә си. У чахе к’әтьнә
бьн wи ә’wри, әwана търсийан.
35 У жь wи ә’wри дәнгәк һат у
гот: «Әв ә Кöр’е Мьн, Бьжартийе
Мьнᶠ*! Гöһдарийа Wи бькьн!»
36 Гава әw дәнг һат, Иса т’әне
ма. У wана дәнге хwә бър’и, wан
р’ожада чь кö дитьбун кәсир’а
нәготьн.

Иса кöр’ькәки щьнак’әти qәнщ дькә

(Мәтта 17:14-18; Марqос 9:14-27)

37 Р’ожа дьне, гава әwана жь
ч’ийе һатьнә хwаре, ә’лаләтәкә
гьран пешийа Wида һат. 38 Һьнге
жь нав ә’лаләте мәрьвәки гази
кър у гот: «Дәрсдар, әз һиви жь
Тә дькьм, бь ч’ә’ве р’ә’ме ль кöр’е
мьн бьньһер’ә. Әw тайе мьни
т’әне йә. 39 Р’öһ’әки хьраб wи
дьгърә у ньшкева дькә qир’ин
вәдьч’ър’ькә, к’әф сәр дьк’әвә
һурдәхwәши дьбә у бь зорәке
жь wи дур дьк’әвә. 40 Мьн лава
жь шагъртед Тә кър, кö щьн же
дәрхьн, ле wана нькарьбу». 41 Иса
гот: «Ньсьле нәбаwәр у хальфиᶠ!
Һ’әта к’әнге Әзе т’әви wә бьм
у ль wә сәбьр кьм? Кöр’е хwә
бинә вър». 42 Гава һе дьһат, щьн
әw ә’рде хьст у вәч’ър’ьки. Иса
ль р’öһ’е һ’әрам һьлат, кöр’ьк
qәнщ кър у да баве wи. 43 Т’әма-
мийа щьмә’те сәр мәзьнайийа
Хwәде зәндәгьрти мабу.

Иса диса дәрһәqа мьрьна Хwәда дьбежә

*(Мәтта 17:22-23;
Марqос 9:30-32)*

У чахе һ’әму сәр һәр тьштед
кö Иса дькьрьн ә’щебмайи ма-
бун, Әwи шагъртед Хwәр’а гот:
44 «Һун ван хәбәра бира хwәда
хwәй кьн: Кöр’е Мерьв wе бь-
к’әвә дәсте мәрьва». 45 Ле wана
әв йәк фә’м нәкър, чьмки әв жь
wан вәшарти бу кö фә’м нәкьн
у тöрöш нәдькьрьн жи бона wе
йәке жь Wи бьпьрсийана.

К’и йә йе һәри мәзьн?

(Мәтта 18:1-5; Марqос 9:33-37)

46 Нав шагъртада пьрс пешда
һат, кö нава wанда к’и йә йе

* 9:35 Нав һьнәк дәстньвисарада дәwса «бьжарти» «дәлали» һәйә. Ль гора Ишайа 42:1 Мәсиһ бьжартийе Хwәде йә.

һәри мәзьн. 47 Ле нетед дьле
wан Исава ә’йан бун, зар’окәк
ани щәм Хwә да сәкьнандьне
48 у wанр’а гот: «К’и кö әве за-
р’оке бь наве Мьн qәбул кә, әw
Мьн qәбул дькә. У к’и кö Мьн
qәбул кә, Йе кö Әз шандьмә
qәбул дькә. Аwа әwи нава wә
һ’әмуйада йе һәри бьч’ук ә, әw
ә йе һәри мәзьн».

Йе нә мьqабьли wә йә, әw алийе wә йә

(Марqос 9:38-40)

49 Йуһ’әнна р’абу у гот: «Ма-
моста, мә мәрьвәк дит кö бь
наве Тә щьн дәрдьхьстьн, ле мә
кьр кö әм нәһельн, чьмки әw
пәй мә найе». 50 Ле Иса wир’а
гот: «Пешийе ль wи нәгьрьн,
чьмки әwе кö нә мьqабьли wә
йә, әw пьшта wә йә».

Гöндәки самәрийа[ф] Иса qәбул накә

51 У чахе әw р’ожед кö Исайе
бьһата һьлдане незик бун, Әwи
бәре Хwә да Оршәлиме, кö һә-
р’ә wьр. 52 У пешийа Хwә мәри
шандьн, әwана чунә гöндәки
Самәрйайе[ф] кö бона Wи һазь-
рийе бьбиньн. 53 Ле самәрийа[ф]
Әw ль wьр qәбул нәкьр, чьмки
бәре Wи к’әтьбу Оршәлиме.
54 Гава шагьртед Wи Аqуб у
Йуһ’әнна әв йәк дит, готьн:
«Хöдан, Тö дьхwази әм жь ә’з-
мен агьр бьхwазьн кö бьбарә
у qьр’а ван бинә?*»** 55 Ле Әw
вәгәр’ийа, ль wан һьлат*. 56 У
чунә гöндәки дьн.

Щабдарийа йед кö пәй Иса дьчьн

(Мәтта 8:19-22)

57 У чахе әwана р’еда бун,
йәки Wир’а гот: «Тö к’öда жи
һәр’и әзе пәй Тә бем». 58 Иса
готә wи: «Р’увийар’а qöл һәнә,
тәйрәдед ә’зменр’а жи һелин,
ле бона Кöр’е Мерьв щик т’öнә
кö сәре Хwә ле дайнә». 59 Иса
йәки дьнр’а гот: «Пәй мьн wә-
рә». Әwи жи гот: «Хöдан! Изьне
бьдә мьн, кö әз пешийе һәр’ьм
баве хwә дәфьн кьм». 60 Ле Иса

* 9:54 Нав һьнәк дәстньвисарада әв жи һәйә: «Чаwа Елйас кьр».

** 9:54 П’адшати IV, 1:9-16.

* 9:55 Нав һьнәк дәстньвисарада әв жи һәйә: «У гот: ‹Һун ньзаньн хwәйе чь р’öһ’и нә. Чьмки Кöр’е Мерьв нәһат, кö р’öһ’е мәрьва öнда кә, ле хьлаз кә›».

wир’а гот: «Бьра мьри мьрийе
xwә дәфьн кьн. Тӧ һәр’ә П’ад-
шатийа Хwәде даннасин кә».
61 Йәки дьн жи гот: «Әзе пәй
тә бем Хӧдан, ле т’әне изьне
бьдә мьн, кӧ әз пешийе хать-
ре xwә жь нәфәред мала xwә
бьхwазьм». 62 Иса гот: «К’и кӧ
дәсте xwә датинә сәр к’отане у
ль пьшт xwәва дьньһер’ә, әw нә
һежайи П’адшатийа Хwәде йә».

Шандьна һ’әфте дӧ шагьрта

10 1 Пәй ве йәкер’а Хӧдан
һ’әфте дӧ* шагьртед дьн
жи к’ьфш кьрьн у әwана дӧдӧ-дӧ-
дӧ пешийа Хwәва шандьнә wан
щи у бажара, к’идәре Хwәха we
бьчуйайе 2 у wанар’а гот: «Нандь-
рун[ф] гәләк ә, ле п’алә һьндьк ьн.
Awa һиви жь Хwәйе нандьруне
бькьн, wәки п’ала нандьруна
Хwәр’а бьшинә. 3 Һәр’ьн, Әз ва
wә мина бәрха дьшиньмә нава
гӧра. 4 Хwәр’а нә к’иськ һьлдьн,
нә турьк, нә жи чарьха. У р’ева
сьлаве* нәдьнә т’ӧ кәси, 5 чь
мала кӧ һун һәр’ьне, пешийе
бежьн: ‹Ә’дьлайи ве малер’а›. 6 У
һәгәр ль wьр мәрьвәки һежайи
ә’дьлайийе һәбә, ә’дьлайийа
wәйе ль сәр wи бьминә. Ле
һәгәр т’ӧнәбә, we ль wә вәгә-
р’ә. 7 У we маледа бьминьн, чь
xwарьне жи бдьнә wә, әwe жи
бьxwьн у вәxwьн, чьмки п’алә
һежайи һәqе xwә йә. У мал бь
мал нәгәр’ьн. 8 К’ижан бажаре
кӧ һун һәр’ьне у wә qәбул кьн,
чь дайньнә бәр wә, бьxwьн.
9 Нәxwәшед навда qәнщ кьн
у wанр’а бежьн: ‹П’адшатийа
Хwәде незики wә буйә›. 10 Ле
әw бажаре кӧ һун һәр’ьне у wә
qәбул нәкьн, дәренә мәйдана
у бежьн: 11 ‹Әм we т’оза кӧ жь
бажаре wә ньгед мәва гьртийә
жи ль сәр wәда дawдьшиньн.
Ле ве йәке бьзаньбьн кӧ П’ад-
шатийа Хwәде незики wә буйә›.
12 Әз жь wәр’а дьбежьм, Р’ожа[ф]
Ахрәте һ’але Содоме[ф] we жь йа
wи бажари четьр бә*.

Бажаред нәбаwәр

(Мәтта 11:20-24)

13 Wәй ль тә Хоразин! Wәй ль
тә Бәйтсайда! Һәгәр әw к’әрә-

* 10:1 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Һ’әфте».
* 10:4 Аһа те фә’мкьрьне: «Р’ева нәсәкьньн, wәки бь сьлавдайине wәхте xwә ӧнда нәкьн».
* 10:12 Дәстпебун 19.

мәтед кӧ нава wәда бун, Сур
у Сайдайеда* бьбуна, әwанайе
зува бь к'ӧрх[ф] нав к'озийеда[ф]
р'уньшти т'обә бькьрана. 14 Ле
Р'ожа Ахрәте һ'але Сур у Сай-
дайе we жь һ'але wә четьр бә.
15 У тӧ Кәфәрнаһум, тә т'ьре
те һ'әта ә'змен бьльнд би? Ле
те һ'әта дийаре[ф] мьрийа һә-
р'и хwаре!

16 Әwе гӧһдарийа wә дькә,
гӧһдарийа Мьн дькә у әwе wә
т'әхсир дькә, Мьн т'әхсир дькә,
ле әwе Мьн т'әхсир дькә, йе
кӧ Әз шандьмә т'әхсир дькә».

Вәгәр'андьна һ'әфте дӧда

17 Әw һ'әфте дӧ шагьрт бь
әшq у ша вәгәр'ийан у готьн:
«Хӧдан, щьн жи сайа наве Тә
ельми мә дьбун». 18 Әwи wанар'а
гот: «Мьн мирещьн дит, чаwа
бьруска жь ә'змен жорда к'әти.
19 Аwа Мьн һ'ӧкӧм дайә wә, кӧ
һун мә'р у дуп'ьшка у т'әмами-
йа qәwата дьжмьн п'епәскьн у
qәт т'ӧ тьште зьраре нәдә wә.
20 Ле бь we йәке ша нәбьн кӧ
щьн ельми wә дьбьн, ле ша
бьн, кӧ навед wә ль ә'змана
ньвисар ә».

Шабуна Иса

(Мәтта 11:25-27; 13:16-17)

21 Wи чахи Әw бь Р'ӧһ'е Пироз
ша бу у гот: «Шькьр наве Тә бә
Баво, Хӧдане ә'рд у ә'зман, кӧ
Тә әв тьшт жь зана у билана[ф]
вәшартьн у ль бәр зар'а вәкьр.
Бәле Баво, чьмки аһа ль Тә
хwәш һат. 22 Һәр тьшт жь Баве
Мьн Мьнр'а һатийә дайине.
Кәсәк ньзанә Кӧр'[ф] к'и йә,
пештьри Баве у кәсәк ньзанә
Бав к'и йә, пештьри Кӧр' у йед
кӧ Кӧр' бьхwазә wанва Баве
бьдә наскьрьне». 23 У we гаве
сәр шагьртед Хwәда вәгәр'ийа
у wанар'а башqә гот: «Хwәзи ль
wан ч'ә'ва, чь кӧ һун дьбиньн
әw жи дьбиньн. 24 Чьмки Әз
wәр'а дьбежьм, кӧ гәләк п'е-
хәмбәр у п'адша хwәстьн әw
тьштед кӧ һун дьбиньн бьди-
тана, ле нәдитьн у әw тьштед
кӧ һун дьбьһен бьбьһистана,
ле нәбьһистьн».

Мәсәла самәрийе qәнщ

25 Һьнге qанунзанәк р'абу Әw
щер'ьбанд у гот: «Дәрсдар, әз
чь бькьм, wәки жийина[ф] һ'ә-

* 10:13 Хоразин у Бәйтсайда бажаред щьһуйа бун, ле Сур у Сайда әw бажаред нәщьһуйа бун, аwа готи п'утп'арьст бун.

та-һ'этайе бьстиньм?» 26 Әwи
жи wир'а гот: «Qанунеда чь
ньвисар ә? Тö чаwа дьхуни?»
27 Әwи ле вәгәр'анд у гот: «‹Хö-
дан Хwәдейе хwә һ'ъз бькә, бь
т'әмамийа дьлеᶲ хwә, бь т'әма-
мийа щанийа хwә, бь т'әмами-
йа qәwата хwә у бь т'әмамийа
һ'ьше хwә›*, ‹һәвале хwә жи
wәкә хwә һ'ъз бькә›**». 28 У Иса
wир'а гот: «Тә р'аст гот. Öса
бькә у те бьжийи». 29 Ле әwи
хwәст хwә р'аст дәрхә, Исар'а
гот: «Һәвале мьн к'и йә?» 30 Иса
ле вәгәр'анд у гот: «Мәрьвәк
һәбу, әw жь Оршәлиме бәр-
жери Әриһайе дьбу. Әw к'әтә
дәсте qачаха у wана әw тә'зи
кьр, к'öтан у нивкöшти һьштьн
чун. 31 Öса qәwьми кö к'аһинәк
wе р'еда дьһат. Гава әw дит,
бәрр'а дәрбаз бу чу. 32 Öса жи
йәки леwиᶲ һат, гьһиштә wи
щийи, ль wи ньһер'и, бәрр'а
дәрбаз бу чу. 33 Паше р'еwики
самәри һат. Гава әw дит, гöне
wи ле һат. 34 Әw незики wи бу,
бьзьр у шәрав ль бьринед wи
хьстьн, п'еч'а у әw дани сәр
к'әрк'әдане хwә бьрә меванхане
у бона wи хәм кьр. 35 Р'ожа дьне
дö зив дәрхьстьн данә хwәйе
меванхане у гот: ‹Хwәйитийе ль
ви бькә, тö чь жи сәр wи зедә
хәрщ ки, гава әз вәгәр'ийам,
әзе ль тә вәгәр'иньм›.
36 Ньһа т'әхмина тә, жь wан
һәрсека к'ижан бу һәвале wи
мәрьве кö к'әтә дәсте qачаха?»
37 Әwи жи гот: «Әwе кö гöнә ле
ани». Иса wир'а гот: «Һәр'ә тö
жи öса бькә».

Иса мала Мәрт'а у Мәрйәмеда

38 Чахе р'ек'әтьн чун, Иса
к'әтә гöндәки. К'öлфәтәк кö
наве wе Мәрт'а бу Әw бьрә
мала хwә. 39 Хушкәкә wе жи
һәбу, наве wе Мәрйәм. Әwа
бәр ньгед Хöдан р'уньштьбу у
гöһдарийа хәбәред Wи дькьр.
40 Мәрт'а жи кö гәләк т'ьв-
дарәкдитьнева гиро бу, һат
сәкьни у Исар'а гот: «Хöдан,
qәт хәма Тә нинә кö хушка
мьн нава ве т'ьвдарәкдить-
неда әз т'әне һьштьмә? Бежә
wе кö али мьн бькә». 41 Хöдан
ле вәгәр'анд у готе: «Мәрт'а,
Мәрт'а, тö бона гәләк тьшта
хәма дьки у т'әвиһәв дьби. 42 Ле

* 10:27 Qануна Дöщари 6:5.

** 10:27 Qануна К'аһинтийе 19:18.

т’əне тыштəк лазьм ə, əw п’ара
qəнщ жи Мəрйəме хwəр’а бь-
жарт у жь we найе стандьне».

Һинкьрьна бона дöакьрьне

(Мəтта 6:9-13; 7:7-11)

11 1 Щарəке Иса щики дöа
дькьр, гава хьлаз кьр, жь
шагьртед Wи йəки жер’а гот:
«Хöдан, мə һини дöакьрьне кə,
чаwа Йуһ’əнна шагьртед хwə
һин кьрьн». 2 Əwи wанар’а гот:
«Гава һун дöа дькьн, аһа бежьн:

Баво*,
Наве Тə пироз бə.
П’адшатийа Тə бе**.
3 Нане мəйи р’оже р’ож бь
р’ож бьдə мə.
4 У гöнед мə бьбахшинə,
чьмки əм жи дьбахшиньнə
һ’əму дəйндаред хwə
у мə нəбə щер’ьбандьне*».

5 У wанар’а гот: «Жь wə к’ижан
ə кö достəки wи һəбə у ниве
шəве һəр’ə мала wи жер’а бежə:
‹Досто, се нана дəйни бьдə мьн.
6 Чьмки пьсмамəки мьн жь р’е
дагəр’ийайə һатийə мала мьн,
тыштəки мьни хwарьне т’öнə,
кö дайньмə бəр wи›. 7 У əw жи
һьндöр’да ле вəгəр’инə у бежə:
‹Дəри иди дада йə, əз у зар’ед
хwəва жи нава щи-ньвинада нə,
зə’мəте нəдə мьн, əз нькарьм
р’абьм бьдьмə тə›. 8 Əз wəр’а
дьбежьм, һəгəр əw бона дос-
тийе жи р’анəбə нен нəдə wи,
ле бона беарзийа wи we р’абə
чьqас жер’а лазьм бə бьдə wи.
9 Əз wəр’а дьбежьм, бьхwазьн
һуне бьстиньн, бьгəр’ьн һуне
бьбиньн, дəри хьн we бəр wə
вəбə. 10 Чьмки к’и кö дьхwазə
дьстинə, к’и кö дьгəр’ə дьбинə у
к’и кö дəри дьхə бəр wи вəдьбə.

11 Жь wə к’ижан ə əw бав, кö
кöр’е wи мə’си бьхwазə, дəw-
са мə’си мə’р бьде*, 12 йан жи
һеке бьхwазə, дуп’ьшке бьде?
13 Һун кö хьраб ьн, заньн тыш-
тед qəнщ бьдьнə зар’ед хwə,
ле Баве ə’змана we чьqас зедə
Р’öһ’е Пироз бьдə əwед кö жь
Wи дьхwазьн».

* 11:2 Нав һьнəк дəстньвисарада аһа йə: «Баве мəйи ə’змана».

** 11:2 Нав һьнəк дəстньвисарада əв жи һəйə: «Ə’мьре Тə бə, чаwа ль ə’змен öса жи ль сəр ə’рде».

* 11:4 Нав һьнəк дəстньвисарада əв жи һəйə: «Ле мə жь йе хьраб хьлаз кə».

* 11:11 Нав һьнəк дəстньвисарада əв жи һəйə: «Кöр’е wи нан же бьхwазə, кəвьр бьде?»

Иса у Бәлзәбулᶠ

(Мәтта 12:22-30;
Марqос 3:20-27)

14 Щарәке Иса щьне лал жь
йәки дәрдьхьст, чахе кö щьн
дәрк'әт, әwи лал хәбәр да у
ә'лаләт зәндәгьрти ма. 15 Ле
жь wан һьнәка гот: «Әw бь
h'öкöме Бәлзәбулеᶠ сәрwере
щьна щьна дәрдьхә». 16 Һьнәка
жи Әw дьщер'ьбанд, нишанед
ә'змен жь Wи дьхwәстьн. 17 Ле
нетед дьле wан Исава ә'йан бун
у wанар'а гот: «Һәр п'адшатийа
кö нава wеда т'ьфаqᶠ т'öнәбә wе
wеран бә у мала кö бет'ьфаqи
бьк'әве, әw мал наминә. 18 Һун
дьбежьн, кö Әз бь h'öкöме Бәл-
зәбул щьна дәрдьхьм. Ле һәгәр
мирещьн нава хwәда бет'ьфаq
бә, п'адшатийа wи wе чаwа бь-
минә? 19 У һәгәр Әз бь Бәлзәбул
щьна дәрдьхьм, ле йед кö пәй
wә тен* бь чь дәрдьхьн? Һәгәр
öса бә, әwе wә ломәк'ар кьн.
20 Ле һәгәр Әз бь т'ьлийа Хwәде
щьна дәрдьхьм, wәки öса йә
П'адшатийа Хwәде гьһиштийә
wә. 21 Чахе йәки qәwат бь ч'әк
хwәйитийе мала хwә дькә, т'ö
тьште wи зьрар ле набә. 22 Ле
гава йәки жь wи qәwаттьр бе
у wи бьгьрә, wе әw ч'әке кö wи
гöмана хwә дабу сәр же бьстинә,
һәбука wи жи бәла кә. 23 К'и
кö нә т'әви Мьн ә, мьqабьли
Мьн ә у к'и кö т'әви Мьн т'оп
накә, бәла дькә.

Вәгәр'андьна р'öh'е h'әрам

(Мәтта 12:43-45)

24 Чахе р'öh'е h'әрам жь мерьв
дәрте, щийе бе ав дьгәр'ә, кö
р'ьһ'әтийе бьбинә у гава на-
бинә, дьбежә: ‹Әз вәгәр'ьмә
wе мала хwәйә кö же дәрк'ә-
тьмә›. 25 У гава те, паqьжкьри у
һәвдайи дьбинә. 26 Һьнге дьчә
h'әфт щьнед дьнә жь хwә хь-
рабтьр жи тинә, дьк'әвьнә wьр
дьжин. У ахьрийа wи мәрьви
жь пешийе хьрабтьр дьбә».

Хwәзьлийа р'аст

27 Чахе Иса һе хәбәр дьда,
жь нава ә'лаләте к'öлфәтәке
дәнге хwә бьльнд кьр у Wир'а
гот: «Хwәзи ль wи бәт'ьни, кö
Тö хwәда хwәйкьри у wан бьс-
тана, кö шир данә Тә». 28 Ле
Әwи гот: «Һе хwәзи ль wан,
йед кö хәбәра Хwәде дьбьһен
у пек тиньн».

* 11:19 Аһа жи те фә'мкьрьне: «Зар'ед wә».

К’әрәмәтәке
чаwа нишан дьхwазьн

(Мәтта 12:38-42;
Марqос 8:12)

29 Чахе ә’лаләт сәр Wи дь-
щьвийа, Иса дәстпекьр у гот:
«Әва ньсьла хьраб ә, нишанәке
дьхwазә, ле жер’а нишанәкә дьн
найе дайине пештьри нишана
Уньс[ф] п’ехәмбәр. 30 Чаwа Уньс
бона Нинәwайа бу нишан, öса
жи Кöр’е Мерьв wе ви ньсьлир’а
бьбә нишан*. 31 П’адша Башуре[ф]
wе Р’ожа Ахрәте т’әви мәрьвед
ви ньсьли р’абә у wан нәһәq кә,
чьмки әwа жь сәре дьне һат, кö
сәрwахтийа Сьлеман[ф] бьбьһе у
ва йә Йәки жь Сьлеман мәстьр
ль вьр һәйә*. 32 Мәрьвед Нинә-
wайе Р’ожа Ахрәте wе т’әви ви
ньсьли р’абьн у wан нәһәq кьн,
чьмки әwана бь даннасинийа
Уньс жь гöнәкьрне вәгәр’ийан.
Ва йә Йәки жь Уньс мәстьр ль
вьр һәйә.

Ч’ьра бәдәне

(Мәтта 5:15; 6:22-23)

33 Кәсәк ч’ьре венахә у данай-
нә щийе хәwлә, нә жи дькә бьне
фьраqе, ле датинә сәр п’еч’ьре,
wәки әwе кö дьк’әвьнә һьндöр’,
р’онайе бьбиньн. 34 Ч’ьра бәдәна
тә ч’ә’ве тә йә. Һәгәр ч’ә’ве тә
п’ак ә, т’әмамийа бәдәна тәйе
р’онайи бә. Ле һәгәр ч’ә’ве тә
хьраб ә, бәдәна тәйе жи тә’ри
бә. 35 Аwа һаш жь хwә һәбә, дьбә
кö әw р’онайа нава тәда тә’ри
йә. 36 Һәгәр т’әмамийа бәдәна
тә р’онайи йә у п’арәкә тә’ри
т’öнә, һ’әмуйе жи р’онайи бә,
чаwа ч’ьра бь шәwqа хwә тә
р’онайи дькә».

Иса ферьси у qанунзана нәһәq дькә

(Мәтта 23:1-36; Марqос
12:38-40; Луqа 20:45-47)

37 Гава хәбәрдана Хwә хьлаз
кьр, йәки ферьси һиви же кьр
кö һәр’ә т’әви wи нан бьхwә. Әw
жи чу, ль сәр сьфре р’уньшт.
38 Гава ферьси дит кö Әwи
пешийа нанхwарьне ль гора
ә’дәте дин дәстед Хwә нәшуш-
тьн, зәндәгьрти ма. 39 Ле Хöдан
wир’а гот: «Аwа һун ферьсийа
т’ас у финщана р’уйе дәрвава
паqьж дькьн, ле дьле wә һьн-
дöр’ва бь тьмайе у хьрабийава

* 11:30 Уньс 3.
* 11:31 П’адшати III, 10:1-13.

т’ьжи йә. 40 Бефә’мно! Әwe кö
дәрва чекър, һьндöр’ ченәкьр?
41 Аwa бь чьва т’ас у финщанед
wә т’ьжи нә, бь wан хwәр’а хера
бькьн у һәр тьште wәр’а һ’әлал[ф]
бә. 42 Ле wәй ль wә ферьсийа!
Һун дәһәке[ф] пунге[ф], щә’т’ри-
йе[ф] у һ’әму п’ьнщар’а дьдьн,
ле һәqийе у һ’ьзкьрьна Хwәде
давежьнә пьшт гöһе хwә. Wә
гәрәке әв йәк бькьрана у дәст
жь йед майин нәк’ьшанда.
43 Wәй ль wә ферьсийа, кö һун
к’ьништада к’öрсийед пешьн
һ’ьз дькьн, базарада жи сьлава.
44 Wәй ль wә! Һун мина т’ьрбед
бе нав-нишан ьн, кö мәрьв сәр
wан дьгәр’ьн у ньзаньн». 45 Жь
qанунзана йәки ле вәгәр’анд у
гот: «Дәрсдар, Тö бь ван хәбәра
мә жи беһöрмәт дьки». 46 Әwи
гот: «Wәй ль wә qанунзана жи,
чьмки һун баред гьран дьдьнә
сәр мьле мәрьва, ле т’ьли-
кә хwә жи надьнә wан бара.
47 Wәй ль wә, кö һун т’ьрбед
wан п’ехәмбәра чедькьн, йед
кö кал-бавед wә әw кöштьнә.
48 Бь we йәке һун шә’дәтийа
хwә дьдьн, кö һун һавьжийа
хwә кьрьнед кал-бавед хwә
тиньн. Әwана п’ехәмбәр дькöш-
тьн у һун т’ьрбед wан чедькьн.
49 Ләма жи сәрwахтийа Хwәде
гот: ‹Әзе п’ехәмбәр у шандийа
бьшиньмә щәм wан, жь wан
һьнәка we бькöжьн, һьнәка
жи бьзериньн›. 50 Бона ве йәке
хуна һ’әму п’ехәмбәра, кö жь
wәхте ә’фьрандьна дьнйайеда
һатийә р’етьне, жь ви ньсьли we
бе хwәстьне, 51 жь хуна Һабил[ф]
һ’әта хуна Зәкәрийа, йа кö нав
горигәһе[ф] у п’арьстгәһеда һатә
р’етьне. Әз р’аст wәр’а дьбежьм,
жь ви ньсьли we бе хwәстьне.
52 Wәй ль wә qанунзана, кö wә
к’ьлита занәбуне һьлдайә. Нә
һун к’әтьне у нә жи wә һьштийә
йед кö дьхwазьн бьк’әвьне». 53 У
гава Әw р’абу кö һәр’ә, qанунзан
у ферьси qьлqьлин, бона гәләк
тьшта Wир’а к’әтьнә дә’wе. 54 У
бәр дәве Wи сәкьни бун, wә-
ки бь хәбәрәке бькарьбьн Wи
бьгьрьн у гöнәк’ар кьн.

Һинкьрьна дәрһәqа дöр’утийеда

12 1 Wи чахи, гава бь һ’әзара
мәри щьвийан, öса кö
сәр һәвр’а дәрбаз дьбун, Әwи
пешийе дәстпекьр шагьртед
Хwәр’а гот: «Һ’әвза хwә жь
һәвиртьр’шке[ф] ферьсийа бь-
кьн, Әз тиньмә сәр дöр’утийа
wан. 2 Тьштәки дьзива т’öнә
кö дәрнәйе у нә жи вәшарти

кö к’ьфш нәбә. 3 Wә чь тә’ри-
йеда готийә, әwе р’онайеда
бе бьһистьне у wә чь ль мале
гöһада хәбәр дайә, әwе сәр
бана бьбә дәнги.

Бьзаньбьн кö тьрса wә жь к’е һәбә

(Мәтта 10:28-31)

4 Әз wә пьсмамед Xwәр’а дьбе-
жьм, жь wана нәтьрсьн, йед кö
бәдәне дькöжьн, жь wе пештьр
тьштәки дьн нькарьн бькьн. 5 Ле
Әзе wәр’а бежьм, кö һун жь к’е
бьтьрсьн. Жь Wи бьтьрсьн, Йе
кö пәй кöштьнер’а жи һ’ökö-
ме Wи һәйә бавежә щә’ньме[ф].
Бәле, Әз wәр’а дьбежьм жь Wи
бьтьрсьн! 6 Нә пенщ ч’ьвик бь
дö дьравед чарqöр’уше тенә
фьротане? Ле Xwәде жь wан
йәки жи бир накә. 7 Öса жи
һәр т’еләки п’ор’ед сәре wә
жьмарти йә. Нәтьрсьн, һун
жь гәләк ч’ьвика qимәттьр ьн.

Иqрар[ф] у инк’аркьрьна Иса

(Мәтта 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 Әз wәр’а дьбежьм, к’и кö
бәр мәрьва Мьн иqрар[ф] кә,
Кöр’е Мерьв жи wе wи бәр
мьлйак’әтед Xwәде иqрар кә.
9 У к’и кö Мьн бәр мәрьва
инк’ар кә, әwе жи бәр мьлйа-
к’әтед Xwәде бе инк’аркьрьне.
10 У к’и кö тьштәки мьqабьли
Кöр’е Мерьв бежә, wе бе бах-
шандьне. Ле к’и кö готьнәкә
хьраб мьqабьли Р’öһ’е Пироз
бежә, ль wи найе бахшандьне.
11 У гава wә бьбьнә к’ьништа
йан бәр һ’акьм йан сәрwеред
һ’öкöмәте, һун хәм нәкьн кö
һуне чаwа щаба xwә бьдьн йан
чь бежьн. 12 Чьмки Р’öһ’е Пи-
роз әwе дәме wе wә һин кә, чь
лазьм ә кö һун бежьн».

Дәwләтийе бефә’м

13 Жь нава ә’лаләте йәки Wи-
р’а гот: «Дәрсдар, бежә бьре
мьн, бьра мират’а[ф] баве мьн
мьнр’а п’арәвәкә». 14 Әwи wи-
р’а гот: «Һәвал, к’е Әз сәр wә
һ’акьм йан жи п’аркьр к’ьфш
кьрьмә?» 15 У готә wан: «Һаш
жь xwә һәбьн у һ’әвза xwә жь
һәр щур’ә тьмайе бькьн, чьмки
ә’мьре инсен зедәбуна һәбука
wива гьредайи нинә». 16 Әwи
мәсәләк жи wанр’а гот: «Зә-
вийа мәрьвәки дәwләти гәләк
бәр да. 17 У әwи дьле xwәда гот:
‹Әз чаwа бькьм? Щи жи т’öнә
кö дәрәмәта xwә текьме›. 18 У
гот: ‹Әзе аһа бькьм, ә’мбаред
xwә һьлшиньм у һе йед мәзьн

чекьм, һ'əму дəрəмəт у һəбука
хwə жи бькьмə wьр. 19 У хwəха
хwəр'а бежьм: Ә'вдо! Тə бона
хwə т'ера гəлəк сала, гəлəк һə-
бук дайə сəр һəв, р'уне бьхwə,
вəхwə у ша бə». 20 Ле Хwəде готə
wи: ‹Бефə'мо! Ишəв р'öһ'е тəйе
жь тə бе стандьне. Әв һəбука тə
бəрəв кьрийə wе к'ер'а бьминə?›
21 Öса жи wе бе сəре һəр кəси,
йе кö бона хwə хьзне т'оп дькə
у пе Хwəде дəwлəти набə».

Һинкьрьна дəрһəqа хəмкьрьнеда

(Мəтта 6:25-34)

22 Һьнге Әwи шагьртед Хwəр'а
гот: «Лəма Әз wəр'а дьбежьм,
бона ə'мьре хwə хəма нəкьн,
кö һуне чь бьхwьн, нə жи бона
бəдəна хwə, кö һуне чь ль хwə
кьн. 23 Чьмки ə'мьр жь хwарь-
не qимəттьр ə у бəдəн жи жь
к'ьнща. 24 Дина хwə бьдьнə
qар'qар'аᶲ, нə дьр'əшиньн, нə
дьдьрун у нə жи ə'мбар йан
к'иләред wан һəнə, ле Хwəде
р'ьсqе wан дьгьһинə. Һун чьqаси
жь тəйрəда qимəттьр ьн! 25 Иди
жь wə к'и дькарə бь хəмед хwə
дəqəке сəр ə'мьре хwəда зедə
кə*? 26 Һəгəр һун wи тьште һəри
бьч'ук нькарьн бькьн, иди чьма
бона тьштед майин хəм дькьн?
27 Дина хwə бьдьнə сосьна, чаwа
шин дьбьн, нə дьхəбьтьн у нə
дьр'есьн. Әз wəр'а дьбежьм, кö
Сьлеман жи нава т'əмамийа
wе хер-хьзна хwəда мина жь
wан йəке хwə нəкьр. 28 Һəгəр
гиһайе чоле, кö иро һəйə у сьбе
давежьнə нава егьр, Хwəде öса
дьхəмьлинə, ле чьqас зедə wе
ль wə кə, кембаwəрно? 29 Ль
ван тьшта нəгəр'ьн, кö һуне
чь бьхwьн йан чь вəхwьн. Бəр
хwə нəк'əвьн. 30 Чьмки п'ут-
п'арьстедᶲ дьнйайе ль пəй wан
һ'əму тьшта дьк'əвьн, ле Баве
wə занə кö һун һ'əwще wан
тьшта нə. 31 Ле бəр wева һун
ль П'адшатийа Wи бьгəр'ьн у
əwе wəр'а бенə дайине.

Хьзна ə'змана

(Мəтта 6:19-21)

32 Нəтьрсə, кəрийе пези бь-
ч'ук! Чьмки ль Баве wə хwəш
һат, кö п'адшатийе бьдə wə.
33 Һəбука хwə бьфьрошьн у хwə-
р'а хера бькьн. Хwəр'а к'иське
кö нар'ьзə у хьзна ə'зманайə
кö кем набə qазьнщ кьн. Ль
wе дəре нə дьзе незик бе у нə

* 12:25 Аһа жи те фə'мкьрьне: «Бьһöстəке ль сəр бəжьна хwə дьреж кə».

жи wе бьзузе бьхwə. 34 Чьмки
хьзна wə к’идəре бə, дьле wəйе
жи ль wе дəре бə.

Хöламе һ’ьшйар

(Мəтта 24:45-51)

35 Бьра пьшта wə гьредайи у
ч’ьред wə вехьсти бьн. 36 Һун
мина wан мəрьва бьн, йед кö
һивийа ахайе хwə нə, кö əwе
к’əнге жь дə’wате вəгəр’ə, кö
чахе бе дери хə, пер’а-пер’а
р’абьн дери вəкьн. 37 Хwəзи ль
wан хöлама, кö чахе ахайе wан
бе, wан һ’ьшйар бьбинə. Əз
р’аст wəр’а дьбежьм, əwе пьшта
хwə гьредə, wан сəр сьфре бьдə
р’уньштандьне у бəрдəстийе
wанр’а бькə. 38 У һəгəр ахайе
wан ниве шəве йан жи бəрбанга
сьбəһе бе у wан öса бьбинə, əw
хöламана хwəзьли нə. 39 Ле һун
ве йəке бьзаньбьн, һəгəр хwəйе
мале бьзаньбуйа кö дьзе к’ижан
сьһ’əте бьһата, wе нəһьшта кö
мала wи дəрəвəкьра. 40 Аwа һун
жи һазьр бьн, чьмки əw сьһ’əта
кö дьле wəр’а дəрбаз набə, Кöр’е
Мерьв wе бе».

Хöламе амьн у хöламе беамьн

41 Пəтрус гот: «Хöдан, əва
мəсəла тə т’əне бона мə гот
йан бона һ’əмуйа?» 42 Хöдан гот:
«К’и йə əw wəк’илхəрще[ф] амьн
у сəрwахт, кö ахайе wи, wе wи
сəр хöламед хwə сəрwер к’ьфш
кə, кö wəхтда хwарьна wан бьдə
wан. 43 Хwəзи ль wи хöлами, кö
чахе ахайе wи бе, əwи öса бь-
бинə. 44 Əз р’аст wəр’а дьбежьм,
əwе wи бькə сəрwере т’əмамийа
һəбука хwə. 45 Ле һəгəр əw хö-
лам дьле хwəда бежə: ‹Ахайе
мьн һатьна хwə дəрəнги дехə›
у дəстпекə ль хöлам у щарийа
хə, бьхwə, вəхwə у сəрхwəш бə,
46 ахайе wи хöлами wе р’ожəкə
öса бе, кö əw нə һивийе йə у
сьһ’əтəкə öса, кö əw ньзанə.
Wе wи qəт-qəти кə у п’ара wи
т’əви п’ара беамьна кə. 47 У əw
хöламе кö хwəстьна ахайе хwə
занə у к’аре хwə накə, нə жи
ль гора хwəстьна wи дькə, wе
гəлəки бе к’öтане. 48 Ле əwе
кö жь нəзанийа хwə тьштəки
һежайи к’öтане дькə, wе һьн-
дьки бе к’öтане. К’ер’а гəлəк
һатийə дайине, гəлəк жи wе
же бе хwəстьне у к’ер’а гəлəк
һатийə спартьне[ф], щабдарийа
wи жи wе гəлəк бə.

Иса дьбə сəбəбе щöдəбуне

(Мəтта 10:34-36)

49 Əз һатьм, wəки егьр ба-
вежьмə сəр дьне у Мьн чаwа

дьхwәст wәки иди алав бьда.
50 Ле ньхӧмандьнәкә Мьн һә-
йә, кӧ Әз гәрәке пе бемә нь-
хӧмандьне у дьле Мьн qәт нә
р’ьһ’әт ә һ’әта кӧ әw бе сери.
51 Wә т’ьре Әз һатьм ә’дьлайийе
бьдьмә дьне? Әз wәр’а дьбежьм
на, ле бона щӧдәбуне. 52 Жь
вьр шунда маләкеда пенщ
мәрьве жь һәв щӧдә бьн, сьсе
wе мьqабьли дӧда бьн, дӧдӧ
мьqабьли сьсийа. 53 Баве р’абә
мьqабьли кӧр’, кӧр’ жи баве,
де qизе, qиз жи де, хwәси буке
у бук жи хwәсийе».

Нишанед зәмен

(Мәтта 16:2-3; 5:25-26)

54 У Әwи ә’лаләтер’а жи гот:
«Чахе жь р’оавайе ә’wр дәрте,
һун дәстхwәда дьбежьн: ‹Ба-
ране бьбарә› у ӧса жи дьбә.
55 У гава байе башуре те, һун
дьбежьн: ‹Һәwайе гәрм бә› у
ӧса дьбә. 56 Дӧр’уно! Һун р’уйе
ә’змен ә’нәнә дькьн һәwайе
чаwа бә, ле чаwа ви зәмани
ә’нәнә накьн?

57 Һун чьма хwәха надьнә ль
бәр һ’әсаба, кӧ к’ижан ә р’аст?
58 Чахе нәйаре тә тә к’аши щәм
һ’акьм дькә, ӧса бькә, кӧ р’ева
т’әви wи ль һәв бейи. Нәбә әw
тә бьдә дәсте һ’акьм, һ’акьм
жи тә бьдә дәсте сәрәскәр у
әw жи тә бавежә кәле. 59 Әз
тәр’а дьбежьм, тӧ жь wьр т’ӧ
щар дәрнак’әви һ’әта поле[ф]
пашьн нәди».

Жь гӧнәкьрьне вәгәр’ьн[ф], кӧ ӧнда нәбьн

13 1 Wи чахи һьнәк һатьн бо-
на wан щәлилийа Исар’а
готьн, хуна к’ижана Пилато
т’әви хуна qӧрбанед[ф] wан кь-
рьбу. 2 Иса ль wан вәгәр’анд у
гот: «Wә т’ьре әw щәлилийед кӧ
әв йәк һатә сәре wан, жь һ’әму
щәлилийед майин гӧнәк’артьр
бун? 3 Әз wәр’а дьбежьм, на! Ле
бәле һәгәр һун жь гӧнәкьрьне
вәнәгәр’ьн, һун һ’әмуйе жи
р’ожа wанда һәр’ьн. 4 Йан жи
әw һ’иждәһ мәрьвед кӧ кәла[ф]
Силwаме сәр wанда к’әт мьрьн,
wә т’ьре әwана жь һ’әму бьнә-
лийед Оршәлиме гӧнәк’артьр
бун? 5 На! Әз wәр’а дьбежьм,
һәгәр һун жь гӧнәкьрьне вә-
нәгәр’ьн, һун һ’әмуйе жи р’ожа
wанда һәр’ьн».

Мәсәла дара һежирейә бе бәр

6 Әwи әва мәсәла жи гот:
«Мәрьвәк һәбу, нава р’әзе[ф]
тьрийе wида дарәкә һежирейә
ньканди һәбу. Р’ожәке әw һат,

кӧ сәр we бәр бьгәр’ә, ле нәдит.
7 Wи чахи р’әзванр’а гот: ‹Әва
мӧхдаре се сала йә әз тем, бәре
ве дара һежире дьгәр’ьм, ле на-
биньм. Әве бьбьр’ә! Бадиһәwa[ф]
чьма щи гьртийә?› 8 Р’әзван ле
вәгәр’анд у гот: ‹Аха, исал жи
we сәбьр кә. Әзе дора we вәдьм
у п’әйн[ф] бькьме. 9 Һәгәр саләкә
дьн бәр бьдә, qәнщ ә, ле һәгәр
нәдә, паше бьбьр’ә›».

Р’ожа шәмийе qәнщкьрьна к’ӧлфәта qонщьки

10 Р’ожәкә шәмийе Иса к’ь-
ништәкеда һин дькьр. 11 Ль
wьр к’ӧлфәтәкә qонщьки һәбу,
кӧ һ’иждәһ салед we бу, р’ӧһ’е
нәхwәшийе пер’а бу. Әwe qәт
нькарьбу хwә р’аст кьра. 12 Гава
Иса әw дит, гази we кьр у готе:
«Ә’вде! Тӧ жь нәхwәшийа хwә
аза йи!» 13 У Әwи дәстед Хwә да-
нин сәр we, әw пер’а-пер’а р’аст
бу у шькьри дьда Хwәде. 14 Ле
сәрwере к’ьнիште һерс к’әт, кӧ
Иса р’ожа шәмийе нәхwәш qәнщ
кьр у ә’лаләтер’а гот: «Шәш р’ож
бона шьхӧлкьрьне һәнә, һун
нава wан р’ожада дькарьн бен
qәнщ бьн, нә кӧ р’ожа шәми-
йе». 15 Хӧдан ле вәгәр’анд у готе:
«Дӧр’уно! Жь wә к’ижан р’ожа
шәмийе гайе хwә йан к’әра хwә
жь афьр’ вәнакә у набә сәр аве?
16 Нә әва жи qиза Бьраһим ә, кӧ
әва мӧхдаре һ’иждәһ салед we
бун, мирещьн әw гьредабу. Нә
лазьм бу кӧ әw р’ожа шәмийе
жь we qәйде вәбуйа?» 17 У гава
әв йәк гот, һ’әмуйед кӧ мьqа-
бьли Wи бун шәрми ман. У
т’әмамийа ә’лаләте бона wан
к’әрәмәтед Wийә р’умәти кӧ
Wи дькьрьн ша дьбу.

Дӧ мәсәлед ль сәр П’адшатийа Хwәде

*(Мәтта 13:31-33;
Марqос 4:30-32)*

18 Пәйр’а Иса гот: «П’адша-
тийа Хwәде мина чь йә? У Әз
we һьмбәри чь кьм? 19 Әw мина
һ’әбәкә т’охьме хәрдале йә, кӧ
мәрьвәки һьлда бахче хwәда
чанд. У гава әw мәзьн бу, бу
дар, тәйрәдед ә’змен һелинед
хwә сәр ч’ьqьлед we чекьрьн».
20 Әwи диса гот: «Әз П’адша-
тийа Хwәде һьмбәри чь кьм?
21 Әw мина һәвиртьр’шк ә, кӧ
к’ӧлфәтәке һьлда нава се код*
арда стьра, һ’әта кӧ һ’әму һьлат».

* 13:21 Се кодед щьһуйа[ф] дькьр qаси 25 килограма.

Дәре тәнг

(Мәтта 7:13-14, 21-23)

22 Иса гӧнд у бажарар’а дәрбаз
дьбу, һин дькьр у бәрбь Оршә-
лиме дьчу. 23 Йәки Wир’а гот:
«Хӧдан, гәло һьндьк ьн, әwед
кӧ we хьлаз бьн?» Әwи wанр’а
гот: 24 «Бьщә’диньн, кӧ һун
дәре тәнгр’а бьк’әвьнә һьн-
дӧр’, чьмки Әз wәр’а дьбежьм,
гәләке бьхwазьн бьк’әвьне у we
нькарьбьн. 25 У пәйр’а, кӧ хwәйе
мале р’абә дәри бьгьрә, һьнге
һуне дәрва бьминьн у дәри хьн
бежьн: ‹Әм хӧлам, дәри ль мә
вәкә›. Әwe ль wә вәгәр’инә у
бежә: ‹Әз ньзаньм һун жь к’ӧ
нә›. 26 Һьнге һуне бежьн: ‹Мә
т’әви Тә хwар, вәхwар у Тә к’у-
чед мәда һин дькьр›. 27 Ле Әwe
бежә: ‹Әз wәр’а дьбежьм, Әз
ньзаньм кӧ һун жь к’ӧ нә. Жь
Мьн дур к’әвьн, һун һ’әмуйед
кӧ нәһәqийе дькьн!› 28 Ль wьр
we бьбә гьри у ч’ьркә-ч’ьрка
дьрана, гава һун Бьраһим, Ис-
һаq, Аqуб у һ’әму п’ехәмбәра
П’адшатийа Хwәдеда бьбиньн,
хwә жи дәрва авити. 29 У we жь
р’оһьлат-р’оавайе у бакӧр[ф]-ба-
шуре бен, П’адшатийа Хwәдеда
сәр сьфре р’унен. 30 Аwа бь-
заньбьн кӧ һьнәкед паш we
бьбьнә пеш у һьнәкед пеш we
бьбьнә паш».

Иса ль сәр Оршәлиме дьловинә

(Мәтта 23:37-39)

31 We дәме чәнд ферьси һатьн
у Wир’а готьн: «Р’абә жь вьр
һәр’ә, чьмки Һеродәс дьхwазә
Тә бькӧжә». 32 У Әwи wанр’а гот:
«Һәр’ьн wи р’увийир’а бежьн:
‹Ва Әз иро, сьбе щьна дәрдь-
хьм, нәхwәша qәнщ дькьм у
р’ожа сьсийа Әзе бьгьһижьмә
мәрәме Хwә›. 33 Ле гәрәке Әз
иро, сьбе, дӧсьбә р’ийа Хwәда
һәр’ьм, чьмки набә кӧ п’ехәм-
бәрәк жь Оршәлиме дәр ӧнда
бә. 34 Оршәлим! Оршәлим! Тӧ кӧ
п’ехәмбәра дькӧжи у шандийед
щәм хwә дьди бәр кәвьра. Чәнд
щара Мьн хwәст кӧ зар’ед тә
ӧса бьщьванда, чаwа мьришк
щущукед хwә бьн баскед хwәда
дьщьвинә, ле тә нәхwәст! 35 Ва
мала тә we хьрабә бьминә. Әз
wәр’а дьбежьм, иди һун Мьн
т’ӧ щар набиньн, һ’әта кӧ һун
бежьн: ‹Бьмбарәк ә Әwe кӧ бь
наве Хӧдан те›*».

* 13:35 Зәбур 118:26.

Иса ль мала ферьсида нəхwəшəки qəнщ дькə

14 1 Р’ожəкə шəмийе Иса
бона нанхwарьне чу ма-
ла сəрwерəки ферьсийа. Wана
ч’ə’ве хwə жь сəр Wи нəдьбьр’и.
2 Ль wьр пешбəри Wи мəрьвə-
ки бь нəхwəшийа авзе[ф] həбу.
3 Иса жь qанунзан у ферьсийа
пьрси у гот: «Р’ожа шəмийе
qəнщкьрьн щайиз ə йан на?»
4 Wана дəнге хwə нəкьр. Һьнге
Əwи нəхwəш гьрт, qəнщ кьр у
вəр’екьр. 5 Паше Əwи wанр’а гот:
«Жь wə к’ижан ə, həгəр кӧр’е*
wи йан гайе wи бьк’əвə бире,
р’ожа шəмийе пер’а-пер’а дəст
нəвеже дəрнəхə?» 6 Нькарьбун
щаба ве пьрса Wи бьдана.

Һинкьрьна дəрhəqа йед кӧ ль наве хwə дьгəр’ьн

7 У гава Əwи дит, wəки мəрь-
вед т’əглифкьри чаwа хwə щийе
жорьн дьгьртьн, мəсəлəк wанр’а
гот: 8 «Гава йəк тə гази дə’wа-
те дькə, щийе жорьн р’унəни,
нəбə кӧ йəки жь тə qəдьртьр
жи алийе wида т’əглифкьри
бə, 9 у хwəйе дə’wате, аwа готи
т’əглифкьрийе wə həр дӧйа, бе
тəр’а бежə: ‹К’əрəма хwə щи
бьдə фьлан кəсе›. Һьнге те жь
шəрма хwə р’аби щийе жерьн
р’унейи. 10 Ле чахе тə т’əглиф
дькьн, həр’ə щийе жерьн р’у-
не, кӧ чахе хwəйе дə’wате бе
тəр’а бежə: ‹Пьсмам, к’əрəм
кə, дəрбази жоре бə!› Һьнге
qəдьре тəйе бəр ч’ə’ве h’əму
р’уньштийа бьльнд бə. 11 Аwа
həр кəсе кӧ хwə бьльнд кə, wе
ньмьз бə у к’и кӧ хwə ньмьз
кə, wе бьльнд бə».

12 У Иса т’əглифкьрийе Хwəр’а
гот: «Чахе тӧ фьравине йан шиве
датини, гази həвал-hогьр, бь-
ра-пьсмам йан жи дəр-щинаред
хwəйə дəwлəти нəкə, нəбə əw
жи тə т’əглиф кьн у qəнщийа тə
ль тə вəгəр’иньн. 13 Ле гава тӧ
хwарьнəке датини, гази фəqир,
сəqəт, йед дькӧльн у кора кə.
14 Һьнге те хwəзьли би, чьмки
əwана нькарьн qəнщийа тə ль
тə вəгəр’иньн, ле бəле Р’ожа[ф]
Р’абуна р’астайə жь мьрьне wе
ль тə бе вəгəр’андьне».

Мəсəла шайийа гьран
(Мəтта 22:1-10)

15 Гава жь hазьра йəки əв йəк
бьhист, Wир’а гот: «Хwəзи ль

* 14:5 Нав hьнəк дəстньвисарада дəwса «кӧр’» «к’əр» həйə.

wи, кӧ П’адшатийа Хwәдеда
нен бьхwә». 16 Ле Иса wир’а
гот: «Мәрьвәки шайикә гьран
һазьр кьр у гәләк мәри т’әглиф
кьрьн. 17 Гава wәхте шайийе
пер’а гьһишт, әwи хӧламе хwә
шанд, кӧ һ’әму т’әглифкьрийа-
р’а бежә: ‹Һәр тьшт иди һазьр
ә, к’әрәм кьн wәрьн›. 18 Ле һәр
йәки дәстпекьр мә’ни гьрт. Йе
пешьн wир’а гот: ‹Мьн хwәр’а
ә’рд к’ьр’ийә, әз ә’сәйи гәрәке
һәр’ьм ббиньм. Әз һиви жь
тә дькьм, мьн ббахшинә›. 19 У
йе дьн гот: ‹Мьн пенщ щот
га к’ьр’инә, әз дьчьм кӧ wан
бьщер’ьбиньм. Әз һиви жь тә
дькьм, мьн ббахшинә›. 20 Йе
сьсийа жи гот: ‹Әз зәwьщимә,
ләма нькарьм бем›. 21 У әw хӧлам
вәгәр’ийа һат, әв һ’әму ахайе
хwәр’а гьли кьрьн. Һьнге аха
һерс к’әт, хӧламе хwәр’а гот: ‹Зу
һәр’ә мәйдан у к’учед бажер,
фәqира, qопа, сәqәта у кора
т’оп кә бинә вьр›. 22 Пәйр’а
хӧлем готе: ‹Ахайе мьн, тә
чаwа ә’мьр кьр, мьн ӧса жи
кьр, ле диса щи һәйә›. 23 У ахе
хӧлемр’а гот: ‹Дәрк’әвә сәре р’е
у дьрба, зоре ль һәр кәси бькә
бинә вьр, кӧ мала мьн т’ьжи
бә. 24 Әз wәр’а дьбежьм, кӧ жь
wан мәрьвед т’әглифкьри т’ӧ
кәс жь шайийа мьн wе тьш-
тәки тә’м нәкә»».

Чаwa ббьнә шагьрте Иса

(Мәтта 10:37-38)

25 Пәй ве йәкер’а ә’лаләтәкә
гьран т’әви Иса дьчу у Әw сәр
wанда вәгәр’ийа у гот: 26 «Һәгәр
йәк пәй Мьн бе у Мьн жь де у
баве хwә, жь жьн у зар’ед хwә,
жь хушк у бьрайед хwә у ӧса
жи жь хwә зә’фтьр һ’ьз нәкә,
нькарә ббә шагьрте Мьн. 27 У
к’и кӧ хаче хwә һьлнәдә пәй
Мьн нәйе, әw нькарә ббә
шагьрте Мьн. 28 Жь wә к’ижан
ә, кӧ бьхwазә бьльндщикә но-
бәдара чекә, пешийе р’унәни
нәдә бәр һ’әсеб, гәло qәwата
wийе бьгьһиже бинә сери[ф] йан
на? 29 Нәбә кӧ һ’име wе дайнә
у нькарьбә бинә сери, йед кӧ
ббиньн ле бьк’әньн 30 у бежьн:
‹Әви мәрьви дәстпекьр чекә у
нькарьбу банийа сери›. 31 Йан
жи к’ижан п’адша п’адшаки-
р’а дәре шер’, пешийе р’унәни
нәшеwьрә, гәло wе бькарьбә
бь дәһә һ’әзара бәр йәки кӧ
бь бист һ’әзари те сәр wи бькә
шәр’? 32 Һәгәр әw пе нькарә,
гава һе дур ә wе qасьде хwә бь-
шинә, бона льһәвһатьне һиви
же бькә. 33 Аwа жь wә һәр кәс,

к’и кö дәсте хwә жь т’әмамийа
һәбуна хwә нәк’ьшинә, әw нь-
карә бьбә шагьрте Мьн.

Хwейа бе тә’м
(Мәтта 5:13; Марqос 9:50)

34 Хwе тьштәки qәнщ ә. Ле
һәгәр әw тә’ма хwә öнда кә,
паше әwе бь чь тә’ме бьсти-
нә? 35 Нә wе дәwса хwәлийе
бьгьрә у нә жи дәwса п’әйин.
We бавежьнә wеда. Гöһе к’ейи
бьһистьне һәйә бьра бьбьһе».

Пәза öндабуйи
(Мәтта 18:12-14)

15 1 Awa һ’әму хәрщгьр
у гöнәк’ар незики Wи
дьбун, кö гöһе хwә бьдана сәр
готьнед Wи. 2 Ле ферьси у qа-
нунзана бина хwә тәнг дькьр у
дьготьн: «Әва гöнәк’ара qәбул
дькә у т’әви wан нан дьхwә».
3 У Иса әва мәсәла wанр’а гот:
4 «Жь wә к’и йә әw мәри, кö
сәд пәзед wи һәбьн у гава йә-
ки жь wан öнда кә, нод нәһа
чол у бәста нәһелә у пәй йа
öндабуйи нәк’әвә, һ’әта кö wе
бьбинә? 5 У гава бьбинә, wе жь
шабуна дайнә сәр мьле хwә,
6 вәгәр’ә мале, гази дәр у щи-
нара кә у wанр’а бежә: ‹Т’әви
мьн ша бьн! Мьн пәза хwәйә
öндабуйи дит›. 7 Әз wәр’а дь-
бежьм, öса жи ль ә’змен бона
гöнәк’арәки кö т’обә дькә, һе
wе бьбә шабунәкә мәзьн, нә кö
бона нод нәһед р’аст, к’ижана-
р’а т’обәкьрьн нә һ’әwщә йә.

Зиве öндабуйи

8 Йан к’ижан ә әw к’öлфәта
кö дәһә зивед wе һәбьн у гава
йәки жь wан öнда кә, wе ч’ьре
венәхә, мале гези нәкә у qәнщ
ле нагәр’ә, һ’әта кö зиве хwә
бьбинә? 9 У чахе әw бьбинә, wе
гази дәр у щинара кә у wанр’а
бежә: ‹Т’әви мьн ша бьн! Мьн
зиве хwәйи öндакьри дит›. 10 Әз
wәр’а дьбежьм, öса жи мьлйа-
к’әтед Хwәде бона гöнәк’арәки
кö т’обә дькә, ша дьбьн».

Кöр’е öндабуйи у бьре wи

11 У Иса гот: «Дö кöр’ед мә-
рьвәки һәбун. 12 Йе бьч’ук готә
баве хwә: ‹Баво, жь һәбука хwә
чь кö п’ара мьн дьк’әвә, бьдә
мьн›. У әwи wанар’а һәбук п’а-
рәвәкьр. 13 Пәй чәнд р’ожар’а
кöр’е бьч’ук һәр тьште хwә т’оп
кьр чу wәлатәки дур. Ль wьр
әwи ә’мьре толтийе дәрбаз кьр,
һ’әму һәбука хwә п’уч’ кьр.
14 У гава тьштәк дестда нәма,
wи wәлатида жи бу хәлайикә

мәзьн у әw к’әтә һ’аләки гьран.
15 Чу хwә ль бажарванәки wи
wәлати гьрт у әwи әw шан-
дә к’әwшен бәр бәраза. 16 Әw
һ’әwщә бу кö зьке хwә бь wан
хьрнуфед[ф] кö бәраза дьхwар
т’ер бькьра, ле кәсәки әw жи
нәдьда wи. 17 Ле гава әw сәр
һ’ьше хwәда һат, гот: ‹Чьqас
п’алә мала баве мьнда һәнә, кö
нан дьхwьн у бәр wан дьминә,
ле әз вьра бьр’чина дьмьрьм.
18 Әз р’абьм һәр’ьмә щәм баве
хwә у wир’а бежьм: Баво, мьн
бәр тә у ә’змен гöнә кьр. 19 Әз
иди нә һежайи кöр’тийа тә мә.
Т’әне мина п’аләки хwә мьн
qәбул кә›. 20 У р’абу һатә щәм
баве хwә. Ле гава һе дурва баве
әw дит, дьле wи сәр шәwьти,
бәрбь wи бәзи, әw һ’әмез кьр у
р’амуса. 21 Кöр’ жер’а гот: ‹Баво,
мьн бәр тә у ә’змен гöнә кьр.
Әз иди нә һежайи кöр’тийа тә
мә›. 22 Ле баве хöламед хwәр’а
гот: ‹Зу бькьн, чöхе лапи р’ьнд
биньн ле кьн, гöстиле текьнә
т’ьлийе у сола жи бькьнә нь-
га. 23 Щанәгайе дәрмаликьри
биньн, сәржекьн, әм бьхwьн у
ша бьн. 24 Чьмки әв кöр’е мьн
мьри бу, сах бу, öндабуйи бу,
һатә дитьне›. У дәст бь шайи-
йе кьрьн.
25 Wи чахи кöр’е wийи мәзьн
ль к’әwшен бу. Гава һат незики
мале бу, дәнге стьран у р’әqасе
бьһист. 26 Әwи гази жь хöлама
йәки кьр у же пьрси: ‹Әв чь
һ’әwал ә?› 27 Хöлем wир’а гот:
‹Бьре тә һатийә, баве тә ща-
нәгайе дәрмаликьри сәржекь-
рийә, чьмки әw сах у сьламәт
вәгәр’ийайә›. 28 Бьра һерс к’әт
у нәхwәст кö һәр’ә һьндöр’. Бав
дәрк’әтә дәрва, лава wи кьр.
29 Әwи ль баве хwә вәгәр’анд у
гот: ‹Әва мöхдаре чәнд сала нә
кö әз тәр’а хöламтийе дькьм у
жь гöр’а тә qәт дәрнәк’әтьмә,
тә qәт карәк жи нәдайә мьн
кö мьн т’әви һәвал-һогьред
хwә к’еф бькьра. 30 Ле гава әw
кöр’е тәйи кö һәбука тә бьр,
т’әви qава[ф] п’уч’ кьр һат, тә
бона wи щанәгайе дәрмали-
кьри сәржекьр›. 31 Баве жер’а
гот: ‹Лаwо, тö һәр гав т’әви
мьн и у һ’әму һәбука мьн йа
тә йә. 32 Гәрәке әм әшq у ша
буна, чьмки әв бьре тә мьри
бу, сах бу у öндабуйи бу, һатә
дитьне›».

Wәк’илхәрще[ф] беамьн, ле сәрwахт

16 1 Иса шагьртед Хwәр’а
гот: «Мәрьвәки дәwләти

һәбу, wәк’илхәрщәки wи һә-
бу. Р’ожәке гьли гьһиштә wи,
йанчийә[ф] wәк’илхәрще wи
һәбука wи п’уч’ дькә. 2 Әwи
жи гази wи кьр у готе: ‹Әв чь
йәк ә кö әз бона тә дьбьһем?
Һәq-һ’әсабе wәк’илхәрщтийа
хwә бьдә, чьмки иди тö нь-
кари wәк’илхәрщтийе бьки›.
3 Wәк’илхәрщ дьле хwәда гот:
‹Әз чь бькьм? Ахайе мьн жь
wәк’илхәрщтийе мьн дәрдь-
хә, ә’рдк’олан ль мьн набә, жь
п’арскьрьне жи шәрм дькьм.
4 Әз заньм әзе ньһа чь бькьм,
кö малед хwәда мьн qәбул кьн,
гава әз жь wәк’илхәрщтийе
дәрк’әвьм›. 5 Әwи йәк-йәк га-
зи дәйндаред ахайе хwә кьр у
йе пешьнр’а гот: ‹Тö чьqаси
дәйндаре ахайе мьн и?› 6 Әwи
гот: ‹Сәд к’уп* бьзьре зәйт’у-
не› у wир’а гот: ‹Һан ньвисара
хwә һьлдә у зу р’уне бьньвисә
пенщи›. 7 Паше йе дьнр’а гот:
‹Тö чьqаси дәйндар и?› Әwи жи
гот: ‹Сәд ч’ә’л* гәньм› у wир’а
гот: ‹Һан ньвисара хwә һьлдә
у бьньвисә һ’әйште›. 8 У аха
пәсьне wәк’илхәрще беамьн
да, wәки әwи бь аqьли кьр. Аwа
мәрьвед ве дьне һьндава хwәда
жь мәрьвед р’онайе сәрwахттьр
ьн. 9 Әз wәр’а дьбежьм, һун бь
һәбука ве дьне һәвала хwәр’а
дәст хьн у гава һәбук кем бә,
wә бьн конед һ’әта-һ’әтайеда
qәбул кьн. 10 Әwе кö нава тьштед
һьндькида амьн ә, нава тьштед
гәләкида жи амьн ә, ле әwе кö
нава тьштед һьндькида беамьн
ә, нава тьштед гәләкида жи
беамьн ә. 11 Һәгәр һун нава
һәбука ве дьнеда беамьн бун,
к’е we һәбука р’аст бьдә wә?
12 Һәгәр һун нав тьште йе хә-
рибда амьн нибьн, йа wә к’е we
бьдә wә? 13 Хöламәк ньқарә дö
ахар’а хöламтийе бькә, чьмки
йан we һ’иле wи жь йәки һәр’ә
у йе дьне һ’ьз бькә, йан жи we
qәдьре йәки бьгьрә у йе дьне
беһöрмәт кә. Һун ньқарьн һьн
Хwәдер’а, һьн жи һәбукер’а
хöламтийе бькьн».

Qанун у П’адшатийа Хwәде

(Мәтта 11:12-13; 5:31-32;
Марqос 10:11-12)

14 Гава ферьсийа әв һ’әму
тьшт бьһистьн, qәрфе хwә ль
Иса дькьрьн, чьмки п’әрәһ’ьз

* 16:6 К’упәки щьһуйа qаси 35 литьр ав һьлдьда.
* 16:7 Ч’ә’ләкә щьһуйа qаси һ’әwзәки 390 литьри бу.

бун. 15 Иса ԝанр’а гот: «Һун əԝ
ьн йед кӧ хԝə бəр мəрьва р’аст
дьдьнə к’ьфше, ле Хԝəде дьле
ԝə занə. Бьзаньбьн кӧ əԝ тьш-
те нав мəрьвада хԝəйиԛəдьр
ə, əԝ ль бəр Хԝəде һ’əрам[ф] ə.
16 Зəмане Ԛанун у п’ехəмбəра
һ’əта Йуһ’əнна к’ьшанд, жь
ԝьр шунда П’адшатийа Хԝəде
те даннасинкьрьне у һəр кəс
дьщə’динə бь ԛəԝате бьк’əвə
ԝьр. 17 Ле ə’рд у ə’змане һе
р’ьһ’əт дəрбаз бьн, нə кӧ жь
Ԛануне ноктəк ӧнда бə. 18 К’и
кӧ жьна хԝə бəр’дə у йəкə дьн
бьстинə, зьнек’арийе дькə. У
к’и кӧ йа мербəр’дайи дьстинə,
зьнек’арийе дькə.

Мəрьве дəԝлəти у Лазаре фəԛир

19 Мəрьвəки дəԝлəти һəбу,
кӧ к’ьнще р’əԝш у назьк* ль
хԝə дькьр у һəр р’ож бь əшԛ-ша
к’еф дькьр. 20 Мəрьвəки фəԛир
жи һəбу, наве ԝи Лазар. Əԝ
нава п’ъзькед п’исда бəр дəре
йе дəԝлəти к’əти бу. 21 У ч’ə’ве
ԝи бəрмайийе сьфра дəԝлəтида
дьма, кӧ дьхԝəст кӧрме хԝə пе
бьшкенанда. Сə жи дьһатьн,
бьринед ԝи даластьн. 22 Р’ож
һат фəԛир мьр, мьлйак’əта
əԝ бьрьнə щəм Бьраһим. Йе
дəԝлəти жи мьр, дəфьн кьрьн.
23 Гава йе дəԝлəти дийаре мь-
рийада щəфа дьк’ьшанд, сəре
хԝə бьльнд кьр, жь дурва Бь-
раһим дит у Лазар һ’əмезеда.
24 Əԝи дəнг дайе у готе: ‹Баве
Бьраһим, ль мьн ԝəрə р’ə’ме.
Лазар бьшинə, кӧ сəре т’ьлийа
хԝə аведа кə бинə заре мьн шьл
кə, чьмки əз к’ура ви агьрида
дьшəԝьтьм›. 25 Ле Бьраһим
готе: ‹Лаԝо! Бинə бира хԝə,
кӧ тə ԛəнщийед п’ара хԝə нав
зəмане ə’мьре хԝəда стандьнə,
ле Лазар зəлули к’ьшандийə.
Ньһа жи дьле ԝи ль вьр р’ьһ’əт
ə, ле тӧ нава щəфада йи. 26 У
пештьри ве йəке жи, гəлики
бебьни нава мə у ԝəда һəйə.
Нə йе вьр дькарьн дəрбази щəм
ԝə бьн, нə жи йе ԝьр дькарьн
дəрбази щəм мə бьн›. 27 Һьнге
əԝи готе: ‹Баво, ԝəки ӧса йə,
əз һиви жь тə дькьм, тӧ əԝи
бьшинə мала баве мьн, 28 чьм-
ки пенщ бьрайед мьн жи һəнə,
бьра һəр’ə т’əмийе бьдə ԝан,
ԝəки əԝ жи нəйенə ви щийе

* 16:19 Бь йунани хəбəр бь хəбəр аһа йə: «К’ьнще ширк[ф] у к’ьтане хас», кӧ һьнге гəлəки бьһа бун.

щəфа›. 29 Ле Бьраhим готе: ‹Муса
у п’ехəмбəред wан həнə. Бьра
гöhдарийа wан бькьн›. 30 Əwи
жи гот: ‹На, баве Бьраhим,
həгəр жь мьрийа йəк həр’ə
щəм wан, wе жь гöнəкьрьне
вəгəр’ьн›. 31 Һьнге Бьраhим
wир’а гот: ‹Һəгəр гöhдарийа
Муса у п’ехəмбəра накьн, йəк
жь мьрийа р’абə жи, диса əwана
баwəр накьн›».

Чəнд готьнед Иса дəрhəqа гöнəкьрьне, бахшандьне, баwəркьрьне у борщдайинеда

(Мəтта 18:6-7, 21-22;
Марqос 9:42)

17 1 Иса шагьртед Хwəр’а
гот: «Набə кö сəбəбийа
жьр’ек’əтьне т’öнəбə, ле wəй
ль wи, кö бьбə сəбəбе ве йəке.
2 Wир’а hе qəнщ ə, кö бəрашəк
стуйе wива бе гьредан у авить-
не нава бə’ре, нə кö жь ванед
бьч’ук йəки жь р’е дəрхə. 3 Һаш
жь хwə həбьн! Һəгəр бьре тə
гöна бькə, ле hьле, həгəр сəр
кьрьна хwə п’ошман бə, wи
бьбахшинə. 4 У həгəр нава р’о-
жеда h’əфт щара нəhəqийе ль тə
бькə у вəгəр’ə, тəр’а бежə: ‹Əз
т’обə дькьм›, wи бьбахшинə».
5 Шандийа Хöданр’а гот:
«Баwəрийа мə зедə кə». 6 Хöдан
гот: «Һəгəр баwəрийа wə wəкə
h’əбəкə т’охьме хəрдале həбə
у ве дара т’утер’а бежьн: ‹Жь
вьр р’абə у бə’реда дач’ькə›,
əwе йа wə бькə.
7 Жь wə к’ижан ə, əwе кö
хöламəки wийи щотк’ар йан
шьван həбə, гава əw жь к’əw-
шен бе, wир’а бежə: ‹Бьлəзи-
нə к’əрəм кə сəр сьфре›? 8 Wе
пешийе жер’а нəбежə: ‹Шива
мьн hазьр кə, пьшта хwə гьре-
дə у бəрдəстийе мьнр’а бькə.
Əз бьхwьм у вəхwьм, паше жи
тö бьхwə у вəхwə›? 9 Гəло бона
əw тьштед кö хöлемр’а hатьнə
ə’мьркьрьне у wи кьрьнə, ахайе
wи wе жер’а бежə: ‹Зə’ф р’ази
мə›? 10 Öса жи hун, гава əw
h’əму тьштед кö wəр’а hатьнə
ə’мькьрьне бькьн, бежьн: ‹Əм
хöламед бекер ьн. Чь кö ль мə
дьк’əт, мə əw кьр›».

Qəнщкьрьна дəhə к’отийа

11 Гава Иса бəрбь Оршəлиме
дьчу, нава Самəрйайе у Щəли-
лер’а дəрбаз дьбу. 12 Чахе Əw
дьк’əтə гöндəки, дəhə мəрь-
вед к’оти р’асти Wи hатьн дур
сəкьнин 13 у бь дəнге бльнд
готьне: «Исайе мамоста, ль мə
wəрə р’ə’ме». 14 У гава Иса əw
дитьн, wанр’а гот: «Һəр’ьн хwə

нишани к'аһина кьн». У чахе әw
һе дьчун, пацьж бун. [15] Ле гава
жь wан йәки дит кӧ әw пацьж
буйә, пашда вәгәр'ийа, бь дән-
гәки бьльнд шькьри дьда Хwәде.
[16] Әwи хwә дәвәр'у авитә бәр
ньгед Иса у р'азибун дьда Wи.
Әw самәри бу. [17] Һьнге Иса гот:
«Нә һәр дәһә жи пацьж бун, ле
к'ане нә һәр нәһед дьн? [18] Чьма
пештьри әви мәрьве хәриб кәсәк
жь wан вәнәгәр'ийа, кӧ бьһата
шькьри бьда Хwәде?» [19] У wир'а
гот: «Р'абә һәр'ә. Баwәрийа тә
тӧ qәнщ кьри».

Һатьна П'адшатийа Хwәде

(Мәтта 24:23-28, 37-41)

[20] Гава ферьсийа жь Иса пьр-
си, П'адшатийа Хwәде wе к'әнге
бе, Әwи ль wан вәгәр'анд у гот:
«П'адшатийа Хwәде ашкәрә
найе. [21] Нә жи wе бежьн: ‹Ва йә
вьр ә!› йан жи: ‹We дәра һан ә!›
Чьмки П'адшатийа Хwәде нава
wәда йә». [22] У шагьртед Хwәр'а
гот: «We р'оже бен, кӧ һуне
һ'ьзрәта р'ожәкә Кӧр'е Мерьв
бьн, ле набиньн. [23] У һәгәр wәр'а
бежьн: ‹Ва йә вьр ә!› йан: ‹Дә-
ра һан ә!› пәй нәк'әвьн нәчьн.
[24] Чьмки чаwа бьруск жь алики
ә'змен бьрq дьдә у т'әмамийа
ә'змен р'онайи дькә, Кӧр'е Ме-
рьв жи we р'ожа хwәда ӧса бә.
[25] Ле пешийе гәрәке Әw гәләки
щәфа бьк'ьшинә у жь ви мь-
ләти бе т'әхсиркьрьне. [26] Чаwа
р'ожед Нӧһда дьqәwьмин, ӧса
жи we р'ожед Кӧр'е Мерьвда
бьqәwьмьн. [27] Һьнге дьхwарьн,
вәдьхwарьн, дьзәwьщин у мер
дькьрьн, һ'әта we р'ожа кӧ Нӧһ
к'әтә гәмийе, лейи р'абу qьр'а
һ'әмуйа ани*. [28] У ӧса жи чаwа
р'ожед Лутда[ф] бун, дьхwарьн,
вәдьхwарьн, дьк'ьр'ин, дьфьро-
тьн, дьр'әшандьн у чедькьрьн.
[29] Ле әw р'ожа кӧ Лут жь Содоме
дәрк'әт, агьр у к'ьрк'ут[ф] жь ә'з-
мен бари, qьр'а һ'әмуйа ани*.
[30] Әw р'оже жи we ӧса бә, гава
Кӧр'е Мерьв к'ьфш бә.

[31] We р'оже к'и сәр хени йә у
һәбука wи жи малда йә, бьра
жорда нәйе, кӧ тьштәки һьл-
дә у әwе ль к'әwшен ә, бьра
пашда вәнәгәр'ә. [32] Жьна Лут
биньнә бира хwә*. [33] К'и кӧ
дьхwазә ә'мьре хwә хьлаз кә,

* 17:27 Дәстпебун 6-8.
* 17:29 Дәстпебун 19.
* 17:32 Дәстпебун 19:23-26.

we öнда кә, ле к’и кö ә’мьре
хwә öнда кә, we хьлаз кә. 34 Әз
wәр’а дьбежьм, we шәве һәгәр
дö мәри ньвинәкеда бьн, йәке
бе һьлдане, йәке бе һьштьне.
35 У һәгәр дö к’öлфәт сәр дәс-
тар’әки бьн, йәке бе һьлдане
у йа дьн бе һьштьне»*. 37 Wана
ле вәгәр’анд у готьн: «Хöдан,
әве ль к’идәре бьбә?» Әwи жь
wанр’а гот: «Бәрәт’ә[ф] ль к’ö һә-
бә, тәйре жи ль wьр бьщьвьн».

Мәсәла жьнәбийе у һ’акьм

18 1 Иса мәсәләк бона we йә-
ке шагьртар’а гот, wәки
һәр гав дöа бькьн у ащьз нәбьн
2 у гот: «Бажарәкида һ’акьмәк
һәбу, әw нә жь Хwәде дьтьр-
сийа у нә жи мьнәт жь мерьв
дькьр. 3 Wи бажарида жьнәбик
жи һәбу, һәр гав дьһатә щәм
wи у дьгот: ‹Һәqийе бькә, мьн
жь дәсте нәйаре мьн хьлаз кә›.
4 Һ’акьм гәләк wәхт гöһ нәдьда
we, ле паше хwәха хwәр’а гот:
‹Әз жь Хwәде натьрсьм у жь
мерьв жи мьнәте накьм, 5 ле
бона хатьре we йәке, кö әва
жьнәбийа те зә’мәте дьдә мьн,
әзе һәqийе жер’а бькьм, кö һәр
гав нәйе мьн ащьз нәкә›». 6 У
Хöдан гот: «Бьбьһен кö һ’акьме
нәр’аст чь гот. 7 Гәло Хwәде жи
бьжартийед Хwәр’а we һәqийе
нәкә, йед кö шәв у р’öж һәwа-
ра хwә Wи датиньн? Йан Әwе
щаба wан дәрәнги бехә? 8 Әз
wәр’а дьбежьм, we дәстхwәда
һәqийе бькә. Ле гава Кöр’е[ф]
Мерьв бе, гәло сәр дьне we
баwәрийе бьбинә?»

Мәсәла ферьси у хәрщгьр

9 Әв мәсәлә жи wанр’а гот,
йед кö хwәха хwәда гöман бун,
йанчийә әwә р’аст ьн у һ’әмуйед
майин бәр тьштәки һ’әсаб нә-
дькьрьн. 10 «Дö мәри һьлк’ьши-
йанә п’арьстгәһе, кö дöа бькьн.
Йәк ферьси бу, йәк жи хәрщгьр.
11 Әwе ферьси т’әне сәкьнибу
хwәда гöман бь ви щур’әйи дöа
дькьр: ‹Хwәдейе мьн, шькьрдар
ьм, кö әз нә мина wан мәрьва
мә, йед кö т’аланийе, нәһәqи-
йе, зьнек’арийе дькьн у нә жи
мина ви хәрщгьри мә. 12 Ле әз
һ’әфтийе дö щара р’öжи дьгьрьм
у дәһәке жь һ’әму к’ара хwә жи
дьдьм›. 13 Ле әwи хәрщгьр дур
сәкьнибу, р’уйе wи нәдьгьрт ль

* 17:35 Нав һьнәк дәстньвисарада р’еза 36-а жи һәйә: «У һәгәр дö мәрьв ль к’әwшен бьн, йәке бе һьлдане у йе дьне бе һьштьне».

ə’змен жи бьньһер’ийа, синге
хwə дьхьст у дьгот: ‹Хwəде, ль
мьн гöнəк’ари wəрə р’ə’ме›. 14 Əз
wəр’а дьбежьм, кö əв хəрщгьра
р’астһ’əсаббуйи[ф] чу мала хwə, нə
кö йе дьн. Аwа һəр кəсе кö хwə
бьльнд кə, wе ньмьз бə, ле к’и
кö хwə ньмьз кə, wе бьльнд бə».

Иса дöа зар’ока дькə

(Мəтта 19:13-15;
Марqос 10:13-16)

15 Т’ьфал жи анинə щəм Иса,
кö дəсте Хwə дайнə сəр wан.
Гава шагьрта əв йəк дит, ль
йед данин һьлатьн. 16 Ле Иса
гази зар’ока кьр у гот: «Бьра əw
зар’ок бенə щəм Мьн, пешийа
wан нəгьрьн, чьмки П’адша-
тийа Хwəде п’ара йед аһа йə.
17 Əз wəр’а р’аст дьбежьм, к’и
П’адшатийа Хwəде мина за-
р’окəке qəбул нəкə, əw т’ö щар
нак’əвə нава wе».

Сəрwерəки щьһуйайи дəwлəти ль жийина һ’əта-һ’əтайе дьгəр’ə

(Мəтта 19:16-30;
Марqос 10:17-31)

18 Сəрwерəки жь Wи пьрси
у гот: «Дəрсдаре qəнщ, əз чь
бькьм, wəки жийина һ’əта-һ’ə-
тайе wар бьм?» 19 Иса wир’а
гот: «Тö чьма Мьнр’а дьбежи
qəнщ? Qəнщ т’əне Хwəде йə,
пештьри Wи кəсəки дьн т’öнə.
20 Тö т’əмийа зани: ‹Зьнек’арийе
нəкə, нəкöжə, нəдьзə, шə’дə-
тийа дəрəw нəдə, qəдьре де у
баве хwə бьгьрə›*». 21 Əwи жи
гот: «Əв һ’əму жи мьн жь ща-
һьлтийа хwəда хwəй кьрьнə».
22 Гава Иса əв йəк бьһист, wир’а
гот: «Тьштəки тə һе кем ə, һəр
тьште хwə бьфьрошə, бəлайи
фəqира кə, һьнге хьзна тə wе
ль ə’змана һəбə. У пəй Мьн wə-
рə». 23 Гава əwи əв йəк бьһист,
əшqа wи шкəст, чьмки гəлəки
дəwлəти бу. 24 Иса дит кö бəшə-
ра wи нəхwəш ə, гот: «Чьqаси
зə’мəт ə бона йед хwəйиһəбук
кö бьк’əвьнə П’адшатийа Хwəде.
25 Дəвə wе qöла дəрзийер’а һе
р’ьһ’əт дəрбаз бə, нə кö дəwлə-
ти бьк’əвə П’адшатийа Хwəде».
26 Əwед кö дьбьһистьн, готьн:
«Иди к’и дькарə хьлаз бə?» 27 У
Иса гот: «Əw тьште кö жь дəсте
мерьв найе, Хwəде дькарə бь-
кə». 28 Пəтрус гот: «Аwа мə һəр
тьштед хwə һьштьнə у пəй Тə
һатьнə». 29 Əwи wанр’а гот: «Əз

* 18:20 Дəрк’əтьн 20:12-16; Qануна Дöщари 5:16-20.

р’аст wәр’а дьбежьм, һәр кәсе
кӧ бона П’адшатийа Хwәде
мал, йан жьн у зар’, йан хушк
у бьра, йан де у бав һьштьбә,
30 we ве дьне һе зедә бьстинә у
дьнйа дьнда жи жийина һ’ә-
та-һ’әтайе».

Иса щара сьсийа дәрһәqа мьрьна хwәда дьбежә

(Мәтта 20:17-19; Марqос 10:32-34)

31 Әwи һәр донздәһ данә
алики у wанр’а гот: «Бьбьһен!
Әм һәвраз дьчьнә Оршәлиме
у һ’әму тьштед кӧ бь дәсте
п’ехәмбәра бона Кӧр’е Мерьв
һатьнә ньвисаре, we бенә сери.
32 Әwe бьк’әвә дәсте нәщьһуйа,
we qәрфе хwә ле бькьн, беһӧр-
мәт кьн, т’укьне, 33 бьдьнә бәр
qамчийа, Wи бькӧжьн. У р’ожа
сьсийа we жь мьрне р’абә».
34 Шагьрта т’ӧ тьшт жь ван
хәбәра фә’м нәкрьн. Әв йәк
жь wан вәшарти бу у әв готьн
сәре wанда р’унәдьньшт.

Иса п’арскьрәки кор бажаре Әриһайеда qәнщ дькә

(Мәтта 20:29-34; Марqос 10:46-52)

35 Гава Әw незики Әриһайе бу,
йәки кор ль сәр р’е р’уньшти
п’арс дькьр. 36 У гава бьһист
кӧ ә’лаләт бәр wир’а дәрбаз
дьбә, пьрси: «Әв чь һ’әwал ә?»
37 Wир’а готьн: «Исайе Ньсрә-
те дәрбаз дьбә». 38 Һьнге әwи
кьрә qир’ин у гот: «Иса, Кӧр’е
Дамьд[ф], ль мьн wәрә р’ә’ме!»
39 У йе кӧ пешийе дьчун, ль wи
һьлатьн, кӧ дәнге хwә бьбьр’ә,
ле әwи һе дькьрә qир’ин: «Кӧ-
р’е Дамьд, ль мьн wәрә р’ә’ме!»
40 Иса щида сәкьни у ә’мьр кьр,
кӧ әwи биньнә щәм Wи. У гава
кор незики Wи бу, жь wи пьрси
у гот: 41 «Тӧ чь жь Мьн дьхwази
кӧ Әз бона тә бькьм?» Әwи гот:
«Хӧдан, дьхwазьм ч’ә’вед мьн
бьбиньн». 42 У Иса wир’а гот:
«Бьра бьбиньн, баwәрийа тә
тӧ qәнщ кьри!» 43 У дәстхwәда
ч’ә’вед wи дитьн, да пәй Иса
чу у шькьри дьда Хwәде. Т’ә-
мамийа we щьмә’те кӧ әв йәк
дит, пәсьне Хwәде дьдан.

Иса у хәрщгьр

19 1 Иса к’әтә Әриһайе у
wер’а дәрбаз дьбу. 2 Ль
wьр мәрьвәки дәwләти һә-
бу, сәрwере хәрщгьра, наве
wи Зәхайо. 3 Әwи дькьр кӧ
Иса бьдита к’а Әw к’и йә, ле
дәст ә’лаләте ныкарьбу бьдита,
чьмки бәжьнеда кьн бу. 4 Әw

пешда бәзи р’абу сәр дарәкә
һежирейә стьрин, wәки Иса
бьбинә, чьмки Әwe һәма ль
wьрр’а дәрбаз бьбуйа. 5 У ча-
хе Иса һатә wи щийи, ль жор
ньһер’и у готә wи: «Зәхайо!
Зу бькә жь wьр wәрә xwаре,
чьмки Әз гәрәке иро мала тә-
да бьминьм». 6 Зәхайо ләзанд
жорда һатә xwаре у бь әшq-ша
Әw qәбул кьр. 7 Һ’әмуйед кӧ
әв йәк дитьн, бина xwә тәнг
дькьрьн у дьготьн: «Әw бу ме-
ване мәрьвәки гӧнәк’ар». 8 Ле
Зәхайо пеш һ’әмуйава сәкьни у
готә Хӧдан: «Хӧдан, әз ва ниве
һәбука xwә дьдьмә фәqира у
мьн нәһәqи к’е жи кьрьбә, әзе
чар щар ле вәгәр’иньм». 9 Иса
wир’а гот: «Иро әв мал хьлаз
бу, чьмки әва жи зар’а Бьраһим
ә. 10 Бона ве йәке Кӧр’е Мерьв
һат, wәки ль йед ӧндабуйи бь-
гәр’ә у хьлаз кә».

Мәсәла дәһә зер’а

(Мәтта 25:14-30)

11 У wана һе әв тьшт дьбь-
һистьн, Иса мәсәләкә дьн жи
ани сәр we йәке, кӧ Әw незики
Оршәлиме дьбу у wана т’ьре
П’адшатийа Xwәде we зутьрәке
к’ьфш бә. 12 Әwи гот: «Мәрьвә-
ки ә’сьлзадә чу wәлатәки дур,
кӧ п’адшатийа xwә бьстинә у
вәгәр’ә. 13 Гази дәһә хӧламед
xwә кьр, дәһә зер’ данә wан у
гот: ‹Ван бьдьнә хәбате, һ’әта
кӧ әз вәгәр’ьм›. 14 Ле бажарва-
на к’ина wи гьртьбу, qасьд ль
пәй wи шандьн у готьн: ‹Әм
наxwазьн әw п’адшатийе ль сәр
мә бькә›. 15 У гава әwи п’адша-
тийа xwә станд вәгәр’ийа, гази
wан хӧлама кьр, к’ижанед кӧ
әwи п’әрә дабунә wан, wәки
бьзаньбә к’а һәр йәки чьqас
кьрийә к’ар. 16 Йе пешьн һат
у готе: ‹Әз хӧлам, зер’әки тә
дәһә зер’ кьрә к’ар›. 17 Аxайе
wи жер’а гот: ‹Ә’фәрьм, хӧламе
qәнщ! Тӧ нава wи тьште һьн-
дькида амьн майи, сәрwертийе
дәһә бажара бькә›. 18 Йе дӧда
жи һат у гот: ‹Әз хӧлам, зе-
р’әки тә пенщ зер’ кьрә к’ар›.
19 Аxайе wи жер’а гот: ‹Тӧ жи
сәр пенщ бажара бә›. 20 Паше
йәки дьн һат у гот: ‹Әз хӧлам,
ва йә зер’е тә, мьн дәстмаледа
п’еч’айи һьлдабу. 21 Чьмки әз
жь тә дьтьрсийам, мьн заньбу
тӧ мәрьвәки һ’ьшк и, чь кӧ тә
данәнийә, һьлдьди у чь кӧ тә
нәчандийә, дьдьруйи›. 22 У wи
жер’а гот: ‹Әзе һәма бь дәве
тә диwана тә бькьм, хӧламе
хьраб! Һәгәр тә заньбу кӧ әз

мәрьвәки һ’ьшк ьм, чь кӧ мьн
данәнийә, һьлдьдьм у чь кӧ
нәчандийә, дьдьрум, 23 тә чь-
ма п’әре мьн нәда к’аркьра,
кӧ әз бьһатама мьн бь сәләф
бьстанда?› 24 У һазьрар’а гот:
‹Wи зер’и жь wи бьстиньн у
бьдьнә әwe кӧ дәһә зер’ед wи
һәнә›. 25 Wир’а готьн: ‹Хӧдан,
дәһә зер’ед wи һәнә›. 26 Әwи
гот: ‹Әз wәр’а дьбежьм, йе к’е
кӧ һәйә, wир’а we бе дайине,
ле йе к’е кӧ т’ӧнә, чь һәйә жи
we же бе стандьне. 27 Ле бәле
wан нәйаред мьн жи, к’ижана
нәдьхwәст әз п’адшатийе ль
сәр wан бькьм, биньнә вьр,
бәр ч’ә’ве мьн wан бькӧжьн›».

Иса бь р’умәт дьк’әвә Оршәлиме

(Мәтта 21:1-11; Марqос 11:1-11; Йуһ’әнна 12:12-19)

28 Иса пәй ве хәбәрданер’а
пешда чу, wәки һәвраз һәр’ә
Оршәлиме. 29 У гава незики
гӧндед Бәйтфаще у Бәйтанйайе
бу, wи щийе кӧ жер’а дьготьн
ч’ийайе[ф] Зәйт’уне, һьнге дӧ
шагьртед Хwә шандьн 30 у гот:
«Һәр’ьнә wи гӧнде пешбәри
хwә, гава һун бьк’әвьне, һуне
щә’шькәкә гьредайи бьбиньн
кӧ һе кәсәк ле сийар нәбуйә.
Әwe вәкьн у биньн. 31 Һәгәр йәк
жь wә бьпьрсә: ‹Һун чьма we
вәдькьн?› бежьн, кӧ Хӧданр’а
лазьм ә». 32 Әwед шанди чун,
чаwа кӧ wанр’а һатьбу готьне,
ӧса жи дитьн. 33 У wана һе щә’-
шьк вәдькьр, хwәйед we wанр’а
готьн: «Һун чьма ве щә’шьке
вәдькьн?» 34 Шагьрта гот: «Хӧ-
данр’а лазьм ә». 35 У әw анинә
щәм Иса, к’ьнщед хwә авитьнә
сәр we у Иса ле сийар кьрьн.
36 Гава дьчу, щьмә’те к’ьнщед
хwә сәр р’е р’адьхьстьн. 37 У гава
Әw незики п’ебәржере ч’ийайе
Зәйт’уне бу, т’әмамийа к’ома
шагьрта дәстпекьрьн ша дьбун
у бь дәнге бьльнд бона һ’әму
к’әрәмәтед кӧ дитьбун шькь-
ри дьданә Хwәде 38 у дьготьн:
«Бьмбарәк ә әw П’адшайе кӧ
бь наве Хӧдан те!* Ә’дьлайи ль
ә’змен у шькьри ль Йе Һәри
Жорьн**!» 39 Ле жь нав ә’лалә-
те чәнд ферьсийа Исар’а гот:
«Дәрсдар, ль шагьртед Хwә

* 19:38 Зәбур 118:26.

** 19:38 Бь йунани хәбәр бь хәбәр аһа йә: «Шькьри бьльндайийеда». «Бьльндайи» бә’са щийе Хwәде дькә.

ћьле». 40 Əwи ль wан вəгəр’анд
у гот: «Əз wəр’а дьбежьм, ћə-
гəр əвана дəнге хwə бьбьр’ьн,
кəвьре бькьнə qир’ин».

Иса бона Оршəлиме дьгьри

41 У гава незики Оршəлиме бу,
ль бажер ньћер’и, сəрда гьри-
йа 42 у гот: «Хwəзи тə ћəма иро
бьзаньбуйа ə’дьлайиййа тə чьва
гьредайи йə! Ле ньћа жь бəр
ч’ə’ве тə ћатə вəшартьне. 43 We
р’ож сəр тəда бен, кӧ дьжмьнед
тəйе дора тə чəпəр’е гьредьн у
жь ћəр алийава ћ’ьщуми сəр
тə кьн. 44 We тə у зар’ед тə нава
тəда бькьн ах-хwəли у кəвьр
ль сəр кəвьр наћельн. Чьмки
wəхте кӧ Хwəде сəрик да тə,
тӧ хwə нəћ’əсийайи».

Иса п’арьстгəћеда

*(Мəтта 21:12-17; Марqос
11:15-19; Йуһ’əнна 2:13-22)*

45 У к’əтə п’арьстгəће, дəст-
пекьр йед кӧ дьфьротьн дəр-
хьстьн 46 у wанр’а гот: «Ньвисар
ə: ‹Мала Мьн we мала дӧа бə›*.
Ле wə əw кьрийə ‹шкəфта qа-
чаха›**». 47 У ћəр р’ож п’арьст-
гəћеда ћин дькьр, ле сəрəкед
к’аћина, qанунзан у гьрəгьред
щьмə’те пəй к’əтьбун, кӧ чаwа
Wи бькӧжьн. 48 Ле нькарьбун
тьштəк бькьрана, чьмки т’əма-
мийа щьмə’те Wива гьредайи
бу у гӧћдарийа Wи дькьр.

Пьрса дəрћəqа ћ’ӧкӧме Исада

*(Мəтта 21:23-27;
Марqос 11:27-33)*

20

1 У р’ожəкə жь wан р’о-
жада, гава Əwи п’арьст-
гəћеда хəлq ћин дькьр у Мьз-
гини дьда, сəрəкед к’аћина у
qанунзан т’əви р’успийа ћатьнə
щəм Wи 2 у готьн: «Бежə мə, Тӧ
бь чь ћ’ӧкӧми ван кьра дьки?
К’е əв ћ’ӧкӧм дайə Тə?» 3 Əwи
ль wан вəгəр’анд у гот: «Əз жи
тьштəки жь wə бьпьрсьм у ћун
Мьнр’а бежьн: 4 Һ’ӧкӧме ньхӧ-
мандьна Йуһ’əнна жь ə’змен
бу йан жь мəрьва?» 5 Əwана
нав ћəвда шеwьрин у готьн:
«Һəгəр əм бежьн: ‹Жь ə’змен
бу›, Əwe бежə: ‹Ле wə чьма əw
баwəр[ф] нəкьр?› 6 Ле ћəгəр əм
бежьн: ‹Жь мəрьва бу›, т’əма-
мийа щьмə’те we мə бьдə бəр
кəвьра, чьмки əw ə’сəйи баwəр
дькьн, кӧ Йуһ’əнна п’ехəмбəр

* 19:46 Ишайа 56:7.
** 19:46 Йерəмийа 7:11.

бу». 7 Wана щаба Wи да у го-
тьн: «Әм ньзаньн жь к’ö бу».
8 Иса wанр’а гот: «Әз жи wәр’а
набежьм, кö бь чь һ’öкöми ван
кьра дькьм».

Мәсәла р’әзе тьрийа у р’әзвана

(Мәтта 21:33-46; Марqос 12:1-12)

9 У Иса дәстпекьр әв мәсә-
лә щьмә’тер’а гот: «Мәрьвәки
р’әзе тьрийа дани у әw бь к’ьре
да р’әзвана, wәхтәки дьреж
чу wәлатәки дьн. 10 У wәхтда
хöламәк шандә щәм р’әзвана,
wәки жь wи р’әзи бәре п’ара
wи wир’а бшиньн, ле р’әзва-
на хöламе wи к’öта у дәствала
вәр’екьрьн. 11 Ахе хöламәки дьн
жи шанд, wана әw жи к’öта, әw
р’обәт кьрьн у дәствала вәр’е-
кьрьн. 12 Йе сьсийа жи шанд,
вана әва жи бьриндар кьр у жь
р’әз дәрхьстьн. 13 Хwәйе р’әз
гот: ‹Әз чь бькьм? Кöр’е хwә-
йи дәлал бшиньм, һьлбәт wе
жь wи шәрм бькьн›. 14 Ле гава
р’әзван ч’ә’в wи к’әтьн, ль һәв
шеwьрин у готьн: ‹Әв wаре wи
йә! Wәрьн әм wи бькöжьн, кö
мират’а[ф] wи мәр’а бьминә›.
15 У әw жь р’әз дәрхьстьнә дәр
у кöштьн. Аwа хwәйе р’әз wе
чь бинә сәре wан? 16 Нә әwе бе
qьр’а wан р’әзвана бинә у р’әз
бьдә һьнәкед дьн». Гава әв йәк
бьһистьн, готьн: «Хwәде нәкә».
17 У Иса ль wан ньһер’и у гот:
«Ле әw чь йә, кö ньвисар ә?
‹Әw кәвьре кö һоста т’әхсир кьр,
әw бу сәре ә’нишке[ф]›*.
18 Һәр кәсе кö бьк’әвә сәр wи
кәвьри, wе һурдәхwәши бә у
әw кәвьр бьк’әвә сәр к’е, wе
wи бьһ’ьнщьр’инә». 19 Сәрәкед
к’аһина у qанунзана wе дәме
кьрьн кö Wи бьгьрьн, чьмки
фә’м кьрьн, кö Әwи әв мәсә-
лә ани сәр wан, ле жь щьмә’те
тьрсийан.

Пьрса хәрщдайин у нәдайине

(Мәтта 22:15-22; Марqос 12:13-17)

20 У ч’ә’вед wан ль Иса бун,
чәнд мәрьвед щә’сус шандьн,
кö бь дöр’ути хwә дәwса р’аста
данибун, wәки Wи бь хәбәра
бьгьрьн у бьдьнә дәсте һ’öкö-
мәте у диwана wәли. 21 Wана жь
Wи пьрси у готьне: «Дәрсдар,
әм заньн кö Тö р’аст хәбәр дь-
ди у һин дьки, нав мәрьвада

* 20:17 Зәбур 118:22.

фьрqийе жи данайни, ле р’ийа
Хwәде р’аст һин дьки. **22** Гәло
р’аст ә кӧ әм хәрщ бьдьнә Qәй-
сәр йан на?» **23** Әwи кӧ фелба-
зийа wан заньбу wанар’а гот*:
24 «Зивәки нишани Мьн кьн.
Әв наве ньвисар у сьфәт[ф] йе
к’е йә сәр?» **25** Wана гот: «Йед
Qәйсәр ьн». Әwи wанр’а гот:
«Wәки ӧса йә, чь кӧ йед Qәй-
сәр ьн, бьдьнә Qәйсәр у чь йед
Хwәде нә бьдьнә Хwәде». **26** У
нькарьбун бәр щьмә’те нава
хәбәра Wида Әw бьгьртана,
сәр щабдайина Wи зәндәгьрти
дәнге хwә бьр’ин.

Пьрса р’абуна мьрийа

(Мәтта 22:23-33;
Марqос 12:18-27)

27 Садуqи[ф], кӧ дьбежьн р’а-
буна мьрийа т’ӧнә, һьнәкә жь
wан һатьнә щәм Wи жь Wи
пьрсин у готьн: **28** «Дәрсдар,
Муса мәр’а ньвисийә: ‹Һәгәр
бьре йәки бьзәwьщә у безӧр’әт
бьмьрә, бьра бьре wи жьна wи
бьстинә у wаре бьре хwә шин
кә›*. **29** Аwа һ’әфт бьра һәбун.
Бьре мәзьн жьнәк станд, безӧ-
р’әт мьр. **30** Пәйр’а йе дӧда **31** у
паше йе сьсийа әw жьн станд,
һәйнәсәр wан һәр һ’әфта жи
әw жьн станд у зар’ пәй wан
нәк’этьн, мьрьн. **32** Пәй гьш-
кар’а әw к’ӧлфәта жи мьр. **33** Дә
ижар wе Р’ожа Р’абуна мьрийа
әw к’ӧлфәте бьбә жьна к’и-
жани? Чьмки һәр һ’әфта жи
әw стандьбу». **34** Иса ль wан
вәгәр’анд у гот: «Мәрьве ве
дьне дьзәwьщьн у мер дькьн.
35 Ле әwед кӧ һежайи wе дьне
бьн у бьгьһижьнә р’абуна мь-
рийа, нә wе бьзәwьщьн у нә жи
мер кьн. **36** Әwe иди нькарьбьн
бьмьрьн, әw wәкә мьлйак’әта
нә. Әw зар’ед Хwәде нә, чьмки
п’ара р’абуна мьрийа нә. **37** Ле
бона р’абуна мьрийа, Муса жи
дайә к’ьфше. Әw сәрһатийа дара
дьр’ийеда бона Хӧдан дьбежә:
‹Хwәдейе Бьраһим, Хwәдейе
Исһаq, Хwәдейе Аqуб›*. **38** Аwа
Хwәде нә Хwәдейе мьрийа йә,
ле йе зендийа йә, чьмки бона
Wи һ’әму жи сах ьн». **39** Жь qа-
нунзана һьнәка ле вәгәр’анд

---

* 20:23 Нав һьнәк дәстньвисарада әв жи һәйә: «Һун чьма Мьн дьще-р’ьбиньн?»
* 20:28 Qануна Дӧщари 25:5.
* 20:37 Дәрк’әтьн 3:6.

у готьне: «Дәрсдар, Тә qәнщ
гот». 40 У иди кәсәки нәwерьбу
кӧ тьштәки жи жь Wи бьпьрсә.

Мәсиh кӧр'е к'е йә?

(Мәтта 22:41-46;
Марqос 12:35-37)

41 У Иса wанар'а гот: «Чаwа
дьбежьн кӧ Мәсиh кӧр'е Да-
wьд ә? 42 Даwьд хwәха к'ьтеба
Зәбурада[ф] дьбежә:

‹Хӧдан готә Хӧдане мьн:
Ль мьле Мьни р'асте р'уне,
43 h'әта кӧ дьжмьнед Тә бькьмә
бьне п'ийед Тә›*.

44 Аwа hәгәр Даwьд Wи ‹Хӧдан›
h'әсаб дькә, иди Әw чаwа дьбә
кӧр'е Даwьд?»

Һ'әвза хwә жь qанунзана бькьн

(Мәтта 23:1-36;
Марqос 12:38-40; Луqа 11:37-54)

45 Һе т'әмамийа щьмә'те гӧh-
дари дькьр, Әwи шагьртед
Хwәр'а гот: 46 «Һ'әвза хwә жь
wан qанунзана бькьн, йед кӧ
h'ьз дькьн бь чӧхед дьреж бь-
гәр'ьн, базарада сьлаве бдьнә
wан, к'ьништада к'ӧрсийед
пешьн бьгрьн у шайийада жи
hәрәма[ф] жорьн р'унен. 47 Әвана
аликива малед жьнәбийа h'у-
фи хwә дькьн, алийе дьнва жи
бона хwәк'ьфшкьрьне дӧайе
хwә дьреж дькьн. Диwана wане
hе гьран бә».

Дийарийа жьнәбийа бәләнгаз

(Марqос 12:41-44)

21 1 Иса дина Хwә дайе у
дит кӧ дәwләтийа h'әди-
йед хwә давитьнә п'әрәданга[ф]
п'арьстгәhе. 2 Әwи бәләнгазәкә
жьнәби жи дит кӧ дӧ пол авитә
wьр 3 у Иса гот: «Әз р'аст wәр'а
дьбежьм, кӧ әве жьнәбийа бә-
ләнгаз жь ван h'әмуйа зә'фтьр
авите. 4 Чьмки wан h'әмуйа жь
бәрмайийед хwә авитьнә нава
h'әдийа, ле әве ве бәләнгазийа
хwәда h'әму тьште кӧ wе пе
ә'буре хwә бькьра авите».

Иса пешда дәрhәqа wеранбуна п'арьстгәhеда дьбежә

(Мәтта 24:1-2; Марqос 13:1-2)

5 У чахе hьнәка бона п'арьстгә-
hе дьготьн, кӧ бь кәвьре бәдәw у
п'ешк'еша hатийә хәмьландьне,
Әwи гот: 6 «Ван h'әму тьштед кӧ
hун дьбиньн, р'оже бен кәвьре
ль сәр кәвьр нәминә, h'әмуйе
жи wеран бьн!»

* 20:43 Зәбур 110:1.

Тəнгаси у зерандьн

(Мəтта 24:3-14;
Марqос 13:3-13)

[7] У жь Wи пьрсин готьне:
«Дəрсдар, əв тьшт wе к'əнге
бьqəwьмьн? У чь нишане бьбə,
гава əв йəк бьqəwьмьн?» [8] Əwи
гот: «Һаш жь хwə һəбьн, кö
һун нəйенə хапандьне, чьмки
гəлəк wе пе наве Мьн бен у
бежьн: ‹Əз ьм Мəсиһ› у: ‹Əw
wəхт незик ə›, пəй wан нəчьн.
[9] Гава һун бона шəр' у дə'wа бь-
бьһен, нəтьрсьн, чьмки гəрəке
пешийе əв тьшт бьqəwьмьн,
ле ахьрийа дьне нə һьнге йə».
[10] Һьнге wанр'а гот: «Мьлəте
р'абə ль сəр мьлəт, п'адшати
ль сəр п'адшатийа, [11] щи-щийа
ə'рдһ'əжед мəзьн, хəлайи-щə-
лайе у мина нəхwəшийа һ'ал
wе бьбьн, ль ə'змен жи тьштед
хоф у тьрс у нишанед мəзьн
wе бьqəwьмьн. [12] Ле бəри ван
һ'əму тьшта, wе дəст бавежьнə
wə, wə бьзериньн, бьбьнə бəр
диwана к'ьништа у бькьнə
кəла. Бона наве Мьн wе wə
бьбьнə бəр п'адша у wəлийа.
[13] Əве wəр'а бьбə мə'ни, кö һун
бона Мьн шə'дəтийе бьдьн.
[14] У аwа ве йəке бькьнə бира
хwə, кö пешда хəм нəкьн һуне
чь щаба хwə бьдьн. [15] Чьмки
Əзе зар-зьман у сəрwахтийе
бьдьмə wə, кö дьжмьнед wəйе
нькарьбьн ль бəр wə хəбəр дьн
йан бьсəкьньн. [16] Де у бавед
wə, бьра-пьсмам у достед wə
wе wə бьдьнə гьртьне у жь
wə һьнəка жи wе бькöжьн.
[17] Бона наве Мьн һуне бəр
ч'ə've һ'əмуйа р'əш бьн. [18] Ле
т'ö муке жь сəре wə кем нəбə.
[19] Бь сəбьра хwə һуне р'öһ'е
хwə хьлаз кьн.

Иса дəрһəqа wеранбуна Оршəлимеда хəбəр дьдə

(Мəтта 24:15-21;
Марqос 13:14-19)

[20] Ле гава һун бьбиньн кö ор-
дийа дора Оршəлиме гьртийə,
һьнге бьзаньбьн кö wеранбуна
wе незик ə. [21] Һьнге əwед кö
Щьһустанеда нə, бьра бьр'ə-
вьнə ч'ийа у əwед кö Оршə-
лимеда нə, бьра дəрен, əwед
к'əwшенда нə, бьра нəк'əвьнə
бажер. [22] Чьмки əw р'ож, р'ожед
һ'əйфһьлдане нə, wəки һəр чь
кö һатийə ньвисаре бе сери.
[23] Ле wəй ль һ'əмла у дəст-
дəргуша wан р'ожада, чьмки
тəнгасикə мəзьн wе бе сəре
дьне у хəзəб əве щьмə'тер'а.
[24] Əwе бь дəве шур бьк'əвьн

у нав һ’əму мьлəтада һесир
бенə бьрьне. Оршəлиме жи
бəр п’ийед мьлəтед п’утп’а-
рьст һəр’ə, һ’əта кӧ wəхте wан
мьлəта хьлаз бə.

Һатьна Кӧр’е Мерьв

(Мəтта 24:29-31;
Марqос 13:24-27)

25 У сəр р’ойе, һиве у стəйрка
нишане бьбьн. Ль сəр дьне жи
мьлəте жь дəст дəнге хӧши-
нийа пелед бə’ре бьбьздьн у
хwə ӧнда кьн. 26 Дьле мəрьва
жи жь тьрса wе бьсəкьнə, бо-
на əw тьштед кӧ wе бенə сəре
т’əмамийа дьне, чьмки т’опед
ə’змана wе жь р’ийед хwə дə-
рен*. 27 У һьнге wе бьбиньн кӧ
‹Кӧр’е Мерьв ə’wрава бь qəwат
у р’умəта мəзьн те›*. 28 Гава əв
тьшт дəстпебьбьн, һун р’абьн
сəре хwə бьльнд кьн, чьмки
азабуна wə иди незик ə».

Дəрса дара һежире

(Мəтта 24:32-35;
Марqос 13:28-31)

29 У мəсəлəк wанр’а гот: «Һун
дина хwə бдьнə дара һежире
у һ’əму дара. 30 Гава дьбьшкь-
вьн, һун бь wе йəке заньн кӧ
һавин незик ə. 31 Ӧса жи гава
һун бьбиньн кӧ əв йəк дьqəwь-
мьн, бзаньбьн кӧ П’адшатийа
Хwəде незик ə. 32 Əз р’аст wəр’а
дьбежьм, кӧ əва ньсьла дəрбаз
набə, һ’əта кӧ əв һ’əму тьшт
нəqəwьмьн. 33 Ə’рд у ə’змане
дəрбаз бьн, ле готьнед Мьн
т’ӧ щар дəрбаз набьн.

Р’анəзен

34 Мьqати хwə бьн, нəбə кӧ
дьле wə п’ьр’хӧрийе, сəрхwə-
шийе у хəмед ве дьнйайева
гьредайи бə, ньшкева əw Р’ож
сəр wəда бе. 35 Чьмки əw р’оже
мина т’əле бе сəре һ’əму мə-
рьвед ль сəр дьне. 36 Һ’ьшйар
бьминьн у һəр гав дӧа бькьн,
wəки һун бькарьбьн жь wан
һ’əму тьштед кӧ wе бьqəwьмьн
бьр’əвьн-хьлаз бьн у ль бəр Кӧ-
р’е Мерьв р’успи бьсəкьньн».
37 Иса р’оже п’арьстгəһеда һин
дькьр, ле шəве дьчу сəре wи
ч’ийайи дьма, кӧ жер’а дь-
готьн ч’ийайе Зəйт’уне. 38 У
т’əмамийа щьмə’те сьбəһе зу
дьчу п’арьстгəһе щəм Wи, кӧ
хəбəред Wи бьбьһен.

* 21:26 Аһа жи те фə’мкьрьне: «Qəwатед ə’змана wе бьһ’əжьн».
* 21:27 Данийел 7:13. (Бьхуньн: Ə’йанти 1:7.)

Гьртьн, хачкьрьн[ф] у р’абуна Иса

Шеwьра кöштьна Иса

*(Мәтта 26:1-5, 14, 16;
Марqос 14:1-2, 10-11;
Йуһ’әнна 11:45-53)*

22 **1** Щәжьна[ф] Нане Шкәва
незик бу, йа кö жер’а
Щәжьна[ф] Дәрбазбуне дьбежьн.
2 Сәрәкед к’аһина у qанунзана
мәщаләке дьгәр’ийан кö Wи
бькöжьн, чьмки жь щьмә’те
дьтьрсийан. **3** Һьнге мирещьн
к’әтә qәлпе дьле Щьһудайе[ф]
кö Исхәрйоти дьһатә готьне,
әw йәк жь wан һәр донздәһа
бу. **4** Әва р’абу чу т’әви сәрәкед
к’аһина у сәрwеред нобәдаред
п’арьстгәһе, wанр’а хәбәр да,
wәки Иса бьдә дәсте wан. **5** Әва-
на ша бун у wир’а qайл бун, кö
п’әра бьдьнә wи. **6** Щьһуда р’ази
бу у һьлда сәр хwә, кö мәщале
бьбинә Әwи бь дьзи щьмә’тева
бьдә дәсте wан.

Т’ьвдарәкдитьна шива Щәжьна Дәрбазбуне

(Мәтта 26:17-25; Марqос 14:12-21; Йуһ’әнна 13:21-30)

7 Р’ожа Щәжьна Нане Шкәва
һат, кö ә’дәт бу бәрхе qöрбана
Щәжьна Дәрбазбуне бьһата
сәржекьрьне. **8** Иса Пәтрус у
Йуһ’әнна шандьн у гот: «Һә-
р’ьн Шива Щәжьна Дәрбаз-
буне мәр’а һазьр кьн, wәки
әм бьхwьн». **9** Wана же пьрси:
«Тö ль к’ö дьхwази кö әм һазьр
кьн?» **10** Әwи жи wанар’а гот:
«Гава кö һун бьк’әвьнә бажер,
ва мәрьвәке р’асти wә бе, щер’е
аве ль сәр мьла. Пәй wи һәр’ьнә
wе мала кö әw дьче, **11** у хwәйе
малер’а бежьн: ‹Дәрсдар тәр’а
дьбежә: К’ане әw ода мевана,
йа кö Әзе теда т’әви шагьртед
Хwә шива Щәжьна Дәрбазбуне
бьхwьм?› **12** Һьнге әwе ль qате
жорьн одәкә мәзьнә һәвдайи
нишани wә кә у wьр жи һун
һазьр кьн». **13** Әwана чун, чаwа
кö wанар’а готьбу öса жи дитьн
у шива Щәжьна Дәрбазбуне
һазьр кьрьн.

Шива Хöдан

(Мәтта 26:26-30; Марqос 14:22-26; Корьнт’и I, 11:23-25)

14 У гава wәхт пер’а гьһишт,
Әw бь т’әви шандийа ль сәр
сьфре р’уньшт **15** у wанр’а гот:
«Әз гәләки һ’ьзрәта ве Шива
Щәжьна Дәрбазбуне бум, кö
Мьн т’әви wә бәри щәфе Хwә

бьхwара. 16 Чьмки Әз wәр’а дь-
бежьм, Әз иди жь ве т’ö щар
нахwьм, һ’әта кö П’адшатийа
Хwәдеда бьбә». 17 У к’ас һьлда,
шькьрийа Хwә жь Хwәде ани у
гот: «Һьлдьн әве у нав хwәда
бәла кьн. 18 Әз wәр’а дьбежьм,
wәки Әз иди т’ö щар жь мә-
йа тьрийе вәнахwьм, һ’әта кö
П’адшатийа Хwәде бе». 19 У нан
һьлда шькьри да, кәркьр да
wан у гот: «Әва бәдәна Мьн ә,
кö бона wә те дайине. Ве йәке
бона биранина Мьн бькьн».

20 Öса жи к’ас пәй шивер’а
һьлда у гот: «Әва к’аса пәймана
ну йә, пе хуна Мьн гьредайи,
кö бона wә те р’етьне. 21 Ле ва
дәсте йе кö нәмамийа Мьн бь-
кә, ль сәр ве сьфре т’әви Мьн
ә. 22 Р’аст Кöр’е Мерьв wе öса
һәр’ә, чаwа кö бона Wи ньвисар
ә, ле wәй ль wи мәрьви, кö wе
нәмамийа Кöр’е Мерьв бькә».
23 У wана дәстпекьр нав һәвда
жь һәв пьрсин: «Гәло к’и йә әwи
нав мәда, кö ве йәке wе бькә?»

Дә’wа бона мәзьнайийе

24 У нав wанда дә’w пешда
һат, кö жь нав wанда к’ижан
wе йе һәри мәзьн бе һ’әсабе.
25 Иса wанр’а гот: «П’адшайед
мьләта щьмә’та хwә бьндәст
дькьн у әwед сәр wан һ’öкöм
дькьн херхwазед wан тенә готь-
не. 26 Ле һун öса нәбьн, йе нав
wәдайи һәри мәзьн, бьра бьбә
мина йе һәри бьч’ук у бьра йе
сәрwертийе дькә жи бьбә мина
йе хöламтийе дькә. 27 Ньһа к’и
йә мәзьн, йе ль сьфре р’уньшти
йан бәрдәсти? Нә йе ль сьфре
р’уньшти? У Әз нава wәда мина
бәрдәстики мә.

28 Һун ьн, йед кö нава ще-
р’ьбандьнед Мьнда һ’әта ньһа
т’әви Мьн манә. 29 У Әзе П’ад-
шатийе бьдьмә wә, чаwа Баве
Мьн әw да Мьн, 30 wәки һун
П’адшатийа Мьнда жь сьфра
Мьн бьхwьн у вәхwьн у сәр
к’öрсийа р’унен, диwана донз-
дәһ qәбилед[ф] Исраеле бькьн.

Иса дәрһәqа инк’арийа Шьмһ’ун-Пәтрусда дьбежә

(Мәтта 26:31-35; Марqос 14:27-31; Йуһ’әнна 13:36-38)

31 Шьмһ’ун! Шьмһ’ун! Ва
йә мирещьн хwәст wәки wә
мина гәньм бежьнге хә. 32 Ле
Мьн бона тә дöа кьр, wәки ба-
wәрийа тә кем нәбә у гава тö
вәгәр’и, дьл бьди бәр бьрайед
хwә». 33 У Пәтрус Wир’а гот:
«Хöдан, әз һазьр ьм т’әви Тә
бемә гьртьне у кöштьне жи».

34 Иса wир’а гот: «Пәтрус! Әз
тәр’а дьбежьм, иро һе бәри
бангдана дик, те се щара бежи,
wәки тö Мьн нас наки».

Дәрһәqа тәнгасийа мәзьнда

35 У Иса wанр’а гот: «Гава Мьн
һун бе к’иськ, турьк у чарьх
шандьн, һун һ’әwще тьштәки
бун?» Wана гот: «На». 36 Һьнге
гот: «Ле ньһа к’иське к’е һәйә
бьра һьлдә у öса жи турьк. У йе
кö бе шур ә, бьра к’ьнще хwә
бьфьрошә у хwәр’а шурәки бь-
к’ьр’ә. 37 Ле Әз wәр’а дьбежьм,
кö гәрәке әва ньвисара сәр Мьн
бе сери, кö: ‹Әw т’әви нәр’аста
һатә һ’әсабе›*. У чь кö бона Мьн
ньвисар ә, сәр qәwьмандьне йә».
38 Шагьрта Wир’а гот: «Хöдан,
ва нә вьра дö шур һәнә». Әwи
wанр’а гот: «Бәс ә».

Иса сәре ч’ийайе Зәйт’уне дöа дькә

(Мәтта 26:36-46;
Марqос 14:32-42)

39 У Иса ль гора ә’дәте Хwә
р’абу чу ч’ийайе Зәйт’уне, ша-
гьртед Wи жи ль пәй чун. 40 У
гава гьһиштә щи, wанр’а гот:
«Дöа бькьн, кö һун нәк’әвьнә
нава щер’ьбандьне». 41 У Хwәха
qаси кәвьравитьнәке жь wан
дур к’әт, чок да дöа кьр 42 у гот:
«Баво, һәгәр ә’мьре Тә йә, әве
к’асе жь Мьн дур хә. Ле бьра
хwәстьна Тә бә, нә кö йа Мьн».
43 У жь ә’змен мьлйак’әтәк
Wива хöйа бу у Әw qәwат кьр.
44 Әwи нава щәфе гьранда, һе
бь дьле к’әл дöа дькьр. Худана
Wи мина дьлопед хунейә гьр
дьр’ьжийанә ә’рде*. 45 У жь дöа
р’абу, һатә щәм шагьртед Хwә,
әwана к’әрба к’әдәре р’азайи
дитьн. 46 У wанр’а гот: «Һун чьма
р’адьзен? Р’абьн дöа бькьн, кö
нәк’әвьнә нава щер’ьбандьне».

Гьртьна Иса

(Мәтта 26:47-56; Марqос
14:43-50; Йуһ’әнна 18:3-11)

47 Әwи һе хәбәр дьда, ньшке-
ва ә’лаләтәке сәр Wида гьрт у
йәки жь һәр донздәһа, наве wи
Щьһуда, пешийа wан к’әтьбу у
незики Wи бу кö Wи р’амусә.
48 Иса wир’а гот: «Щьһуда! Тö
бь р’амусане Кöр’е Мерьв дьди
дәсте wан?» 49 Гава әwед т’әви
Wи дитьн кö wе чь бьqәwьмә,

---

* 22:37 Ишайа 53:12.
* 22:43-44 Нав һьнәк дәстньвисарада жь р’еза 43-а һ’әта йа 44-а т’öнәйә.

Wир’а готьн: «Хöдан, әм бь шур
ль wан хьн?» 50 У жь wан йәки
бь шур ль хöламе сәрәкк’аһин
хьст у гöһе wийи р’асте пәканд.
51 Һьнге Иса гот: «Бәс ә, бьһе-
льн». У дәст да гöһе wи, qәнщ
кьр. 52 Паше Иса готә сәрәкед
к’аһина, сәрwеред нобәдаред
п’арьстгәһе у р’успийед кö һа-
тьбунә сәр Wи: «Те бежи һун бь
шур у дара һатьнә пешийа qача-
хәки? 53 Нә Әз һәр гав т’әви wә
п’арьстгәһеда бум, wә дәсте хwә
нә дьда Мьн. Ле ньһа wәхте wә
йә у һ’öкöме тә’ристанийе йә».

Пәтрус Иса инк’ар дькә

(Мәтта 26:57-58, 67-75;
Марqос 14:53-54, 66-72;
Йуһ’әнна 18:12-18, 25-27)

54 У Әw гьртьн, бьрьн кьрьнә
мала сәрәкк’аһин. Пәтрус жи
дурва п’е-п’е ль пәй Wи дьчу.
55 Гава wана говәка һ’әwшеда
агьр вехьст у доре р’уньштьн,
Пәтрус жи ль wьр т’әви wан р’у-
ньшт. 56 У щарике әw ль бәр агьр
р’уньшти дит, ль wи ньһер’и у
гот: «Әва жи т’әви Wи бу». 57 Ле
Пәтрус инк’ар кьр у готе: «Әз
Wи нас накьм, ә’вде!» 58 Хеләке
шунда йәки дьн әw дит у гот:
«Тö жи жь wан и». Пәтрус wир’а
гот: «Пьсмам, әз нә жь wан ьм».
59 У wәкә сьһ’әтәке жи дәрбаз
бу, йәки дьн жи дьда зора хwә
у дьготе: «Һәбә-т’öнәбә әва
мәрьва т’әви Wи бу, чьмки жь
Щәлиле йә». 60 Ле Пәтрус гот:
«Фьлан кәс! Әз ньзаньм тö чь
дьбежи». У хәбәр һе девда бу,
дәстхwәда дик банг да. 61 Хöдан
сәр Пәтрусда вәгәр’ийа ль wи
ньһер’и, һьнге Пәтрус готьна
Хöдан ани бира хwә, кö wир’а
готьбу: «Иро һе бәри бангдана
дик, те се щара Мьн инк’ар
ки». 62 У Пәтрус дәрк’әтә дәрва
к’әлә-к’әл гьрийа.

Иса дьбә пек’әни у те к’öтане

63 У әwед кö нобәдари ль Иса
дькьрьн, qәрфе хwә ль Wи дь-
кьрьн, дьк’öтан. 64 Ч’ә’вед Wи
гьредан у жь Wи дьпьрсин,
дьготьн: «Дә п’ехәмбәртийе
бькә, к’а к’и бу кö Тә хьст?» 65 У
бь гәләк готьнед майин жи Әw
беһöрмәт дькьрьн.

Иса ль бәр щьвина[ф] гьрәгьра

(Мәтта 26:59-66; Марqос
14:55-64; Йуһ’әнна 18:19-24)

66 У гава сьбәһ зәлал бу, к’о-
ма р’успийед щьмә’те, сәрәкед
к’аһина у qанунзана щьвийан.
Иса к’аши диwанхана хwә

кьрьн 67 у готьне: «Һәгәр Тӧ
йи Мәсиһ, мәр’а бежә?» Иса
wанр’а гот: «Һәгәр Әз wәр’а бе-
жьм жи, йәк ә һун диса баwәр
накьн. 68 У һәгәр пьрсәке жи
бьдьмә wә, һуне диса щаба Мьн
надьн. 69 Жь вьр шунда Кӧр’е
Мерьв wе ль к’еләка Хwәдейе
Һәри Зор, ль мьле Wийи р’асте
р’уне»*. 70 У һ’әмуйа бь һәвр’а
гот: «Wәки ӧса йә Тӧ Кӧр’е
Хwәде йи?» Әwи wанр’а гот:
«Һун хwәха дьбежьн кӧ Әз Әw
ьм». 71 У wана гот: «Иди шә’дә
чи мәр’а нә? Мә хwәха жь дәве
Wи бьһист».

Иса ль бәр Пилато

*(Мәтта 27:1-2, 11-14; Марqос
15:1-5; Йуһ’әнна 18:28-38)*

23 1 У т’әмамийа ә’лаләта
wан р’абу, Иса бьрьнә
щәм Пилато. 2 У дәст бь хәйбе
кьрьн готьн: «Мә Әв мәрьва
дит кӧ мьләте мә дьхальфинә
у нә жи дьһелә кӧ хәрщ бдьнә
Qәйсәр. Бона Хwә жи дьбежә:
‹Әз Мәсиһ П’адша мә›». 3 Пи-
лато жь Wи пьрси у готе: «Тӧ
йи п’адше щьһуйа^ф?» Әwи ле
вәгәр’анд у готе: «Тә бь дәве
хwә гот». 4 Пилато сәрәкед
к’аһина у ә’лаләтер’а гот: «Әз
т’ӧ нәһәqийе Ви мәрьвида
набиньм». 5 Ле әwана сәр йа
хwә ман у готьн: «Әви мәрьви
нава т’әмамийа Щьһустане, жь
Щәлиле дәстпекьри һ’әта вьра,
щьмә’т бь һинкьрьна Хwәва
т’әвиһәв кьрийә».

Иса ль бәр Һеродәс

6 Гава Пилато бона Щәлиле
бьһист, пьрси: «Әв мәрьва жь
Щәлиле йә?» 7 Гава пе һ’әсийа,
кӧ Әw бьн һ’ӧкӧме Һеродәсда
йә, Әw шандә щәм Һеродәс,
кӧ әw жи wан р’ожада һатьбу
Оршәлиме. 8 Гава Һеродәс ч’ә’в
Иса к’әт, гәләки ша бу. Әwи
һе зува дьхwәст кӧ Әw бьдита,
чьмки әwи гәләк тьшт бона
Wи бьһистьбун у һ’ьзрәта Wи
бу, кӧ к’әрәмәтәке бь дәсте
Wи бьбинә. 9 Һеродәс гәләк
пьрс данә Wи, ле Иса щаба т’ӧ
пьрсе нәда. 10 Сәрәкед к’аһина
у qанунзана жи сәкьнибун у
гәләки давитьнә Wи. 11 Һеро-
дәс жи бь әскәред хwәва Әw
беqәдьр кьр, пе к’әнийан, паше
к’ьнще р’әwш да ле кьрьне, ди-
са пашда шандә щәм Пилато.
12 We р’оже Пилато у Һеродәс

* 22:69 Зәбур 110:1.

ль һәв һатьн, чьмки пешийе
нава wанда дьжмьнати һәбу.

Диwанеда һ’ököме кöштьне ль сәр Иса дәрдьхьн

(Мәтта 27:15-26; Марqос 15:6-15; Йуһ’әнна 18:39–19:16)

13 Пилато гази сәрәкед к’а-
һина, сәрwера у щьмә’те кьр,
14 wанр’а гот: «Wә Әв мәрьва ани
щәм мьн, чаwа Йәки щьмә’те
дьхальфинә. Аwа мьн ль бәр
wә һәр тьшт жь Wи пьрси, ле
жь wан хьрабийед кö һун гьли
дькьн, мьн т’ö тьшт ль сәр Ви
мәрьви нәдит. 15 У нә жи Һеро-
дәс дит, ләма жи wи Әw ль сәр
мәда вәгәр’анд. Әви тьштәки
öса нәкьрийә кö бе кöштьне.
16 Әзе Wи бьдьмә бәр qамчийа
у бәр’дьм»*. 18 Ле т’әмамийа
ә’лаләте бь һәвр’а кьрә qир’ин
у гот: «Wи ль р’убари дьне нә-
һеләә! Барабас бона мә бәр’дә!»
19 Барабас йәки бона сәрһьлдане
у меркöштьна бажерда буйи
һатьбу гьртьне. 20 Пилато диса
дәстпекьр хәбәр да, чьмки wи
дьхwәст кö Иса бьда бәр’дане.
21 Ле wана һе дькьрә qир’ин у
дьгот: «Хач[ф] кә! Әwи хач кә!»
22 Әwи щара сьсийа wанр’а гот:
«Әви чь хьраби кьрийә? Мьн
ль сәр Ви нәһәqи нәдит кö
Әw бе кöштьне. Әз Wи бьдьмә
бәр qамчийа у бәр’дьм». 23 Ле
әwана бь дәнге бьльнд сәр йа
хwә бун у дьхwәстьн кö Әw бе
хачкьрьне. Сәwта wан сәрк’әт.
24 Пилато qьрара хwә да, кö бь
хwәстьна wан бә. 25 Анәгори
хwәстьна wан, йе кö бона сәр-
һьлдане у меркöштьне кәледа
бу, бәр’да. Ле Иса һьштә сәр
хwәстьна дьле wан.

Хачкьрьна Иса

(Мәтта 27:31-44; Марqос 15:21-32; Йуһ’әнна 19:17-27)

26 У гава әскәра Әw данә пеши-
йа хwә бьрьн, йәки курени наве
wи Шьмһ’ун, кö жь к’әwшен
дьһат, әw гьртьн у хач данинә
сәр мьле wи, кö ль пәй Иса бь-
бә. 27 У ә’лаләтәкә щьмә’тейә
гьран ль пәй Wи дьчу, öса жи
к’öлфәтед кö шина Wи дькьрьн
у дьгьрийан. 28 Иса ль сәр wанда
вәгәр’ийа у гот: «Qизед Оршә-
лиме! Сәр Мьнда нәгьрин, ле
сәр хwә у зар’ед хwәда бьгьрин.
29 Чьмки ва wе р’оже бен кö wе

* 23:16 Нав һьнәк дәстньвисарада р’еза 17-а жи һәйә: «Аwа ә’сәйи лазьм бу Пилато щәжьнеда гьртик wанр’а бәр’да».

бежьн: ‹Xwəзи ль wан к’ӧлфə-
тед безӧр’əт, кӧ зар’ нəанинə у
нəмежандьнə›*. **30** Һьнге мəрьве
дəстпекьн бежьн: ‹Ч’ийано! Ль
сəр мəда бьк’əвьн. Гьрно! Мə
вəшерьн›*. **31** Һəгəр сəре дара
Тəр’ аһа дькьн, ле һ’але дара
һ’ьшк wе чаwа бə?»

32 Дӧ мəрьвед нəһəq жи анин,
кӧ Пер’а бенə кӧштьне. **33** У гава
гьһиштьнə wи щийе кӧ Qаф те
готьн, ль wьр Əw хач кьрьн.
У əwед нəһəq жи йəк ль мьле
р’асте хач кьрьн у йəк жи ль
мьле ч’əпе. **34** Һьнге Иса гот:
«Баво, бьбахшинə ван, чьмки
ньзаньн чь дькьн». Сəр к’ьнщед
Wи п’əшк авитьн wəки нава
хwəда бəла кьн*. **35** У щьмə’т
сəкьнибу дьньһер’и. Сəрwера
жи qəрфе хwə ль Wи дькьрьн у
дьготьн: «Хəлq хьлаз кьрьн, дə
бьра Xwə жи хьлаз кə, һəгəр Əw
ə Мəсиһ, бьжартийе[ф] Xwəде».
36 Əскəр жи ль Wи дьк’əнийан,
пешда дьһатьн, сьркə[ф] дьда-
не **37** у дьготьн: «Һəгəр Тӧ йи
п’адшайе щьһуйа, дə Xwəха
Xwə хьлаз кə». **38** У феза сəре
Wи жи ньвисар бу*, кӧ: «ƏВА
П’АДШАЙЕ ЩЬҺУЙА ЙƏ».

39 Жь wан нəһəqед дардакь-
ри, йəки Иса беһӧрмəт дькьр
у дьготе: «Тӧ нə Мəсиһ и? Дə
мə хьлаз кə, Xwə жи пер’а».
40 Ле һəвале wи ле һьлат у гот:
«Тӧ жь Xwəде натьрси? Нə тӧ
жи хут wи щəзайида йи? **41** Əв
һəqе мə йə, кӧ əз у тӧ анəго-
ри ə’мəлед хwə дьк’ьшиньн,
ле Əви т’ӧ хьраби нəкьрийə».
42 У Исар’а гот: «Иса, мьн бир
бини, гава П’адшатийа Xwə-
ва бейи*». **43** Иса wир’а гот:
«Əз р’аст тəр’а дьбежьм, иро
те т’əви Мьн бӧһьштеда[ф] би».

Мьрьна Иса

(Мəтта 27:45-56; Марqос 15:33-41; Йуһ’əнна 19:28-30)

44 Гава нивро сьһ’əт незики
донздəһа бу, т’əмамийа əрде

* 23:29 Аһа жи те фə’мкьрьне: «Xwəзи ль wан к’ӧлфəтед безӧр’əт у wан бəт’ьна кӧ зар’ нəанинə у wан бьстана кӧ нəмежандьнə».

* 23:30 Һосейа 10:8.

* 23:34 Зəбур 22:18.

* 23:38 Нав һьнəк дəстньвисарада аһа йə: «У феза сəре Wи бь йунани, латини у ибрани[ф] ньвисар бу».

* 23:42 Нав һьнəк дəстньвисарада аһа йə: «Гава Тӧ бьгьһижи П’адшатийа Xwə».

һ’әта сьһ’әта сьсийа бу тә’ри
45 у р’уйе р’ойе һатә гъртьне.
П’әр’да п’арьстгәһе нивида
бу дö тиша[ф]. 46 У Иса бь дәнге
бьльнд кьрә гази у гот: «Баво,
р’öһ’е Хwә дьдьмә дәсте Тә»*. У
гава әв йәк гот, р’öһ’е Хwә да.
47 Сәрсәд әв тьште буйи кö дит,
шькри да Хwәде у гот: «Р’асти
Әва мәрьвәки р’аст бу». 48 У
т’әмамийа ә’лаләте, кö ль wьр
бона т’әмаше щьвийайи бу, әв
йәка дит, сингед хwә дьхьстьн,
пашда вәдьгәр’ийанә малед
хwә. 49 Һ’әму насед Wи жи у
әw к’öлфәтед кö жь Щәлиле
һатьбун, дур сәкьни бун у әв
тьшт дьдитьн.

Дәфьнкьрна[ф] Иса

(Мәтта 27:57-61; Марqос 15:42-47; Йуһ’әнна 19:38-42)

50 Мәрьвәки qәнщи ширһ’ә-
лал у әндәме щьвина гьрәгьра
щьһуйа һәбу, наве wи Усьв[ф].
51 Әва жь бажаре Аримәтйа
Щьһустане бу у хwәха жи һи-
вийа П’адшатийа Хwәде бу. Әw
т’әви шеwьр у кьрна щьвина
wан нәбьбу. 52 Әw р’абу чу щәм
Пилато у щьнйазе Иса жь wи
хwәст. 53 Щьнйаз жь хаче ани
хwаре, qәдәке к’ьтанида к’әфән[ф]
кьр у дани нав т’ьрба qәйеда
к’олайи, кö т’ö щар wеда кәсәк
нәһатьбу данине. 54 У әw р’ожа[ф]
т’ьвдарәккьрьнеда бу у евара
шәмийе дәстпедькьр. 55 У әw
к’öлфәтед кö жь Щәлиле т’әви
Иса һатьбун, әw жи пәй wи чун
у әw т’ьрба кö чаwа щьнйазе Wи
теда һатә данине, дитьн. 56 У
пашда вәгәр’ийан, бьһарәт[ф] у
р’уне[ф] бинхwәш һазьр кьрьн у
анәгори т’әмийа Qануне р’ожа
шәмийе р’ьһ’әт бун.

Иса жь мьрне р’адьбә

(Мәтта 28:1-10; Марqос 16:1-8; Йуһ’әнна 20:1-10)

24 1 Р’ожа йәкшәме сьбәһе
зу, wан к’öлфәта бьһа-
рәтед һазьркьри һьлдан чунә
сәр т’ьрбе. 2 Ле wана кәвьр жь
бәр т’ьрбе һолкьри дит. 3 Гава
к’әтьнә һьндöр’, щьнйазе Хö-
дан Иса нәдитьн. 4 Гава әwана
һе бона ве йәке мәт’әлмайи
мабун, ньшкева дö мәри бь
к’ьнще нурани ль бәр wан
сәкьнин. 5 У гава к’öлфәт жь
тьрса к’әтьнә сәр р’уйе хwә,
wан мәрьва wанр’а гот: «Һун
чьма ль Йе сах нава мьрийада

* 23:46 Зәбур 31:5.

дьгәр’ьн? 6 Әw нә ль вьр ә, Әw
жь мьрьне р’абуйә. Биньнә бира
хwә, кӧ чахе һе Щәлиледа бу,
чь wәр’а гот: 7 ‹Гәрәке Кӧр’е
Мерьв бьк’әвә дәсте мәрьвед
нәр’аст, бе хачкьрьне у р’ожа
сьсийа жь мьрьне р’абә›». 8 У
wана готьна Иса бир анин
9 у жь т’ьрбе вәгәр’ийан, әва
йәка һәр йанздәһа у һ’әму-
йед майинр’а готьн. 10 Йед кӧ
шандийар’а готьн, әвана бун:
Мәрйәма Мәждәлани, Йоһана
у Мәрйәма дийа Аqуб, бь т’әви
һьнәкед майин. 11 Шандийава
чаwа готьнәкә п’уч’ хӧйа бу у
wана к’ӧлфәт баwәр нәкьрьн.
12 Ле Пәтрус р’абу бәрбь т’ьрбе
бәзи, qуз бу ньһер’и, т’әне к’ә-
фәне Wи wьр бу у мәт’әлмайи
чу, дьфькьри гәло чаwа бу.

Ль сәр Р’ийа Әмwасе

(Марqос 16:12-13)

13 We р’оже дӧ шагьрт дьчу-
нә гӧндәки, кӧ жь Оршәлиме
донздәһ километьри дур бу,
наве wи Әмwас бу. 14 Wана бь
һәвр’а бона һәр тьште qәwьми
хәбәр дьдан. 15 У гава әwана нав
һәвда хәбәр дьдан у дьшеwьрин,
Иса Хwәха жи незики wан бу,
т’әви wан чу. 16 Ле ч’ә’вед wан
гьрти бун, кӧ Wи нас нәкьн.
17 Иса wанр’а гот: «Һун ве р’е-
йеда чь һәвр’а хәбәр дьдьн?»
Әwана мә’дәкьри сәкьнин*.
18 Йәки жь wан, кӧ наве wи
Клепас бу, ле вәгәр’анд у гот:
«Әw чаwа жь Оршәлиме т’әне
Тә нәбьһистийә кӧ ван р’ожед
пашьнда wьр чь qәwьмийә?»
19 Әwи жь wан пьрси у гот: «Чь
буйә?» Wана ле вәгәр’анд го-
те: «Бона Исайе Ньсрәте, кӧ
Әw бь ә’мәл у хәбәред Хwә ль
бәр Хwәде у т’әмамийа мьләт
п’ехәмбәрәки зор бу 20 у чаwа
сәрәкед к’аһина у сәрwеред
мә нәмамийа кӧштьна Wи
кьрьн, хач кьрьн. 21 Әм we гӧ-
мане бун кӧ Әwи we Исраеле
аза бькьра. Wәки дьн жи әва
р’ожа сьсийа йә, кӧ әв тьшт
бунә. 22 Ле чәнд к’ӧлфәтед нав
мәда жи әм ә’щебмайи кьрьн.
Әwана сьбәһе зу чубунә сәр
т’ьрбе 23 у щьнйазе Wи ль wьр
нәдитьбун, вәгәр’ийан һатьн
мәр’а готьн, кӧ: ‹Мә мьлйак’әт
дитьн, мәр’а готьн, кӧ Әw сах
ә›. 24 У жь мә һьнәк жи чунә сәр

* 24:17 Нав һьнәк дәстньвисарада аһа йә: «Һун ве р’ейеда чь һәвр’а хә-
бәр дьдьн у мә’дәкьри нә?»

т’ърбе, чаwa кö wан к’ӧлфəта
готьбу, ӧса бу, ле Əw нəдитьн».
25 Һьнге Əwи wанр’а гот: «Һəй
инсанед бе фькьр, һун чьqаси
гьран һ’əму готьнед п’ехəмбə-
ра баwəр дькьн? 26 Нə гəрəке
Мəсиһ щəфа бьк’ьшанда у
бьк’əта р’умəта Хwə?» 27 У Wи
дəстпекьр жь Муса у һ’əму п’е-
хəмбəра, чь кö wан к’ьтебада
бона Wи ньвисар бун, wанар’а
шьровəкьрьн.

28 Гава незики wи гӧнде кö
дьчуне бун, Əwи ӧса да к’ьф-
ше, йанчийə Əw дьчə щики
дур. 29 Ле wана зор ль Wи кьр
у гот: «Ишəв ль щəм мə бь-
минə, чьмки евар ə, р’о чуйə
ава». У Əw чу һьндӧр’, кö ль
щəм wан бьминə. 30 Ле гава Əw
т’əви wан сəр сьфре р’уньшт,
нан һьлда, шькьрийа Хwə жь
Хwəде ани, кəркьр да wан.
31 Һьнге ч’ə’вед wан вəбун, Əw
нас кьрьн у Əw бəр ч’ə’ве wан
бəтавəбу. 32 Wана һəвр’а гот:
«Лəма, гава Əwи р’еда мəр’а
хəбəр дьда у ньвисар мəр’а
шьровəдькьрьн, агьр дьле мə
дьк’əт». 33 Əw we гаве р’абун
вəгəр’ийанə Оршəлиме у һəр
йанздəһ т’əви йед майин щь-
вийайи дитьн, 34 готьн: «Р’асти
Хӧдан сах буйə у Шьмһ’унва
хӧйа буйə!» 35 Паше wан һəр
дӧйа гьли кьр, кö чаwa р’еда
р’асти Wи һатьн у чахе Wи нан
кəркьр, Əw нас кьрьн.

Иса Хwə нишани
шагьртед Хwə дькə

(Мəтта 28:16-20; Марqос
16:14-18; Йуһ’əнна 20:19-23;
К’аред Шандийа 1:6-8)

36 Wана һе бона ве йəке хəбəр
дьда, Иса нава wанда сəкьни у
wанр’а гот: «Ə’дьлайи wəр’а».
37 Əwана жь тьрса бьздийан у
wан т’ьре хəйалəки[ф] дьбиньн.
38 Ле Əwи wанр’а гот: «Һун
чьма шашмайи манə у дӧдь-
ли нə? 39 Awa ль дəст у п’ийед
Мьн бьньһер’ьн, кö Əз Хwəха
мə. У дəсте хwə бьдьнə Мьн у
бьбиньн, чьмки гошт у һəсту-
йед р’ӧһ’ т’ӧнəнə, чаwa кö һун
дьбиньн йед Мьн һəнə». 40 Гава
əв йəк гот, дəст у п’ийед Хwə
нишани wан кьрьн. 41 У һе
жь шабуна баwəр нəдькьрьн,
һ’əйир-һ’ӧжмəк’ар мабун, Əwи
wанр’а гот: «Qəт тьштəки хwa-
рьне ль щəм wə һəйə?» 42 Wана
чити мə’сийе пьжанди да Wи*.

* 24:42 Нав һьнəк дəстньвисарада əв жи һəйə: «У мьрт’оха һьнгьв».

43 Әwи һьлда ль бәр ч’ә’ве wан
хwар 44 у wанар’а гот: «Әв бун
әw готьнед кӧ гава Әз т’әви
wә бум, Мьн wәр’а готьбун:
‹Гәрәке һәр тьштед кӧ бона
Мьн Qануна Муса, ньвисаред
п’ехәмбәра у Зәбурада[ф] ньвисар
бун бьһатана сери›». 45 Һьнге
фә’ме wан вәкьр, кӧ ньвисара
фә’м бькьн. 46 У wанр’а гот:
«Аwа ньвисар ә, кӧ Мәсиһ гә-
рәке щәфа бьк’ьшинә у р’ожа
сьсийа жь мьрьне р’абә 47 у жь
Оршәлиме гьрти бь наве Wи
т’обәйи у бахшандьна гӧна нав
һ’әму мьләтада wе бе данна-
синкьрьне. 48 У һун ьн шә’дед
ван һ’әму тьшта. 49 У ва Әзе
созе Баве Хwә wәр’а бьшиньм.
Оршәлимеда бьминьн, һ’әта
һун qәwате жь жор бьстиньн».

Жорһьлатьна Иса

(Марqос 16:19-20;
К’аред Шандийа 1:9-11)

50 У әw һ’әта Бәйтанйайе
бьрьн, дәсте Хwә бьльнд кьр,
дӧа wан кьр. 51 У һе дӧа дькьр,
жь wан qәтийа, бәрбь ә’змен
һатә һьлатьне. 52 Шагьрта жи
сәре хwә бәр Wи дани, бь әшq
у ша вәгәр’ийанә Оршәлиме.
53 У һәр гав п’арьстгәһеда бун,
пәсьне Хwәде дьдан.